

Αριθμ. 13249

Καθορισμός Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για την υλοποίηση του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Χ.Μ. - ΕΟΧ) περιόδου 2014-2021 - Κατανομή των Πόρων.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98), όπως ισχύει.
2. Το π.δ. 147/2017 (Α' 192) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης»...
3. Το π.δ. 142/2017 (Α' 181) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών»...
4. Το π.δ. 81/2019 (Α' 119) «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων».
5. Το π.δ. 83/2019 (Α' 121) «Διορισμός Αντιπροέδρου της κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
6. Την υπ' αριθμ. 47 (Β' 3100/2019) κοινή απόφαση Πρωθυπουργού και Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ιωάννη Τσακίρη».
7. Τον ν. 4314/2014 (Α' 265) «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014 - 2020 και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει και ιδίως τα άρθρα 9, 22, 33, 27, 44, 53Α και 58, παρ. 8.
8. Τον ν. 4608/2019 (Α') ..., όπως ισχύει και ιδίως το άρθρο 34.
9. Τον ν. 4605/2019 (Α' 52) .., όπως ισχύει και ιδίως τα άρθρα 26 και 27.
10. Τον ν. 4270/2014 (Α' 1434) «Αρχές Δημοσιονομικής Διαχείρισης και εποπτείας [ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ] - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα τα άρθρα 121-123 όπως ισχύουν.

11. Την υπ' αριθμ. 134453 (Β' 2857/2015) κοινή υπουργική απόφαση για τις Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και σχετικές Οδηγίες της Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης.

12. Την υπ' αριθμ. 85335 (Β' 1706/2015) κοινή υπουργική απόφαση για τον Επανακαθορισμό της λειτουργίας του κεντρικού λογαριασμού 23/200850 για την εθνική συγχρηματοδότηση των Διαρθρωτικών Ταμείων, Ταμείου Συνοχής και ΕΟΧ.

13. Την υπ' αριθμ. 137675/ΕΥΘΥ 1016 (Β' 5968/2018) υπουργική απόφαση με τίτλο «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.7.2015 υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων"».

14. Την υπ' αριθμ. 23451/ΕΥΣΣΑ 493 (Β' 677/2017) υπουργική απόφαση με τίτλο «Διαδικασίες κατάρτισης, έγκρισης και υλοποίησης προγραμμάτων Τεχνικής Βοήθειας, διαδικασίες δημιουργίας και διατήρησης καταλόγων προμηθευτών για την ανάθεση και υλοποίηση ενεργειών τεχνικής βοήθειας», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 28876/ΕΥΣΣΑ 498 (Β' 938/2018) υπουργική απόφαση και ισχύει.

15. Την υπ' αριθμ. 58969 ΕΥ ΧΜ-ΕΟΧ 738 (Β' 2012/2017) υπουργική απόφαση για τη «Διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ - Χ.Μ. ΕΟΧ), του άρθρου 53Α του ν. 4314/2014».

16. Το διεθνές Πρωτόκολλο 38c της Συμφωνίας Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, το οποίο συστήνει τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό ΕΟΧ 2014-2021, μέσω του οποίου οι Δότεριες χώρες συνεισφέρουν στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

17. Τον από 8.9.2016 «Κανονισμό για την εφαρμογή του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ των ετών 2014-2021 (Regulation on the implementation of the European Economic Area - EEA Financial Mechanism 2014-2021)», όπως

υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Χρηματοδοτικού Μηχανισμού βάσει του άρθρου 10.5 του Πρωτοκόλλου 38c της Συμφωνίας ΕΟΧ.

18. Το από 31.10.2017 Μνημόνιο Κατανόησης (Memorandum of Understanding) για την υλοποίηση του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου περιόδου 2014-2021 που υπεγράφη μεταξύ της Δημοκρατίας της Ισλανδίας, του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν, του Βασιλείου της Νορβηγίας αφενός και της αφετέρου Ελληνικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπως ισχύει.

19. Τις λοιπές κατευθυντήριες οδηγίες (Guidelines) περιόδου 2014-2021 που έχουν θεσπισθεί και υιοθετηθεί από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ (FMC), όπως ισχύουν.

20. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ύψους 61.094.560 ευρώ, η οποία αποτελεί το 100% του έως σήμερα επιλέξιμου προϋπολογισμού των προγραμματικών ενοτήτων υπό τη διαχείριση των ελληνικών αρχών σύμφωνα με το ανωτέρω Μνημόνιο Κατανόησης και βαρύνει το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, αποφασίζουμε:

Τον καθορισμό Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) σε εθνικό επίπεδο για την υλοποίηση του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου της προγραμματικής περιόδου 2014-2021 με Δικαιούχο κράτος την Ελλάδα, ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γενικές Διατάξεις

Άρθρο 1.1

Αντικείμενο - Δομή

1. Η παρούσα απόφαση καθορίζει το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (εφεξής ΣΔΕ) για την υλοποίηση του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ (εφεξής Χ.Μ. ΕΟΧ) προγραμματικής περιόδου 2014-2021 και Προγράμματα των ελληνικών αρχών.

2. Η παρούσα απόφαση θέτει τους γενικούς κανόνες που διέπουν τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, σε συμφωνία με το Πρωτόκολλο 38c της Συμφωνίας ΕΟΧ και τον από 8-9-2016 Κανονισμό ΧΜ ΕΟΧ 2014-2021.

3. Ως ΣΔΕ ΕΟΧ ορίζεται το σύνολο των διοικητικών Αρχών, που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, είναι διαρθρωμένες με συγκεκριμένη οργανωτική δομή και αναπτύσσουν επί μέρους δραστηριότητες με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων Χ.Μ. ΕΟΧ καθώς και οι κανόνες και διαδικασίες, που απαιτούνται για το σκοπό αυτό.

4. Το ΣΔΕ για τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2020 αποτελείται από την παρούσα υπουργική απόφαση, ως εξής:

- Τα Κεφάλαια 1 έως 14, τα οποία ενσωματώνουν στο εθνικό δίκαιο τα αντίστοιχα Κεφάλαια του Κανονισμού ΕΟΧ.
- Τα Κεφάλαια 15 και 16, που περιλαμβάνουν πρόσθετες εθνικές διατάξεις.
- Το Παράρτημα Ι, το οποίο ενσωματώνει το Μνημόνιο Κατανόησης - ΜοU μεταξύ Δοτριών χωρών και Ελλάδας (πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα).

Μέρος

του ΣΔΕ αποτελεί επίσης το Εγχειρίδιο Διαδικασιών Χ.Μ. ΕΟΧ 2014- 2021, το οποίο περιλαμβάνει την περιγραφή των διαδικασιών, ειδικότερες οδηγίες, διαγράμματα ροής και πρότυπα έντυπα προς χρήση των ελληνικών αρχών. Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών εκδίδεται και επικαιροποιείται από το Εθνικό Σημείο Επαφής (εφεξής ΕΣΕ) σε συνεργασία με τις συναρμόδιες εθνικές αρχές, Ειδικές Υπηρεσίες, Διαχειριστές Προγράμματος, καθώς και την υποστήριξη της ΜΟΔ Α.Ε. και αναρτάται στον κεντρικό ιστότοπο του ΕΣΕ για τον Χ.Μ. ΕΟΧ ([www. eeagrants.gr](http://www.eeagrants.gr)).

5. Με την επιφύλαξη του Κανονισμού ΕΟΧ, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΟΧ 2014-2021 εφαρμόζει τηρουμένων των αναλογιών το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, τις διαδικασίες και τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 στην Ελλάδα.

Άρθρο 1.2

Στόχοι

Οι γενικοί στόχοι του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 είναι αφενός να συμβάλλει στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και αφετέρου να ενισχύσει τις διμερείς σχέσεις ανάμεσα

στις Δότεριες χώρες και την Ελλάδα, μέσω χρηματοδότησης των τομέων προτεραιότητας που συμφωνούνται από τους αναγραφόμενους στην παρ. 1 του άρθρου 2.1 της παρούσας.

Άρθρο 1.3

Αρχές υλοποίησης

- 1.** Όλα τα προγράμματα και δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 οφείλουν να βασίζονται στις κοινές αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων μελών μειονοτήτων.
- 2.** Όλα τα προγράμματα και δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 διέπονται από τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης, πρέπει να είναι συμμετοχικά, διαφανή, αποτελεσματικά, αποδοτικά, χωρίς αποκλεισμούς και υποκείμενα σε λογοδοσία. Η ανοχή έναντι της διαφθοράς είναι μηδενική.
- 3.** Όλα τα προγράμματα και δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 συνάδουν με την βιώσιμη ανάπτυξη, την μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την προστασία του περιβάλλοντος.
- 4.** Όλα τα προγράμματα και δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 εστιάζουν στα αποτελέσματα και στη διαχείριση κινδύνου.

Άρθρο 1.4

Αρχή της συνεργασίας

Η επίτευξη των στόχων του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 εδράζεται στη στενή συνεργασία ανάμεσα στις Δότεριες χώρες και την Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος.

Άρθρο 1.5

Θεσμικό πλαίσιο Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021

1. Η παρούσα απόφαση βασίζεται και αποτελεί μία ενότητα με τα ακόλουθα έγγραφα τα οποία, αποτελούν το ειδικότερο θεσμικό πλαίσιο του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021:

(α.) το Πρωτόκολλο 38c της Συμφωνίας ΕΟΧ περί του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.

(β.) το Μνημόνιο Κατανόησης για την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, (Memorandum of Understanding, MoU) όπως συμφωνείται ανάμεσα στις Δότεριες χώρες και την Ελλάδα. Αντίγραφο του υπογραφέντος Μνημονίου Κατανόησης επισυνάπτεται σε Παράρτημα Ι και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας.

(γ.) τον Κανονισμό για την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 (εφεξής Κανονισμός ΕΟΧ) που ενσωματώνεται με την παρούσα, καθώς και τα παραρτήματα - Annexes αυτού, όπως θεσπίζονται από την Επιτροπή Χ.Μ. (πρωτότυπα στην αγγλική γλώσσα).

(δ.) τις Προγραμματικές Συμφωνίες και τα Σύμφωνα Υλοποίησης Προγράμματος

(ε.) τις κατευθυντήριες Οδηγίες (Guidelines), όπως θεσπίζονται από την Επιτροπή Χ.Μ. μετά από διαβούλευση με τα Δικαιούχα Κράτη.

2. Η Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος καταβάλλει κάθε προσπάθεια να ελαχιστοποιήσει τυχόν πρόσθετες εθνικές διατάξεις αναφορικά με την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ. Σε περίπτωση ασυμφωνίας εθνικών διατάξεων με τις πρωτότυπες διατάξεις του νομικού πλαισίου του ΕΟΧ 2014-2021, υπερισχύει για τους σκοπούς της παρούσας το νομικό πλαίσιο του ΕΟΧ ως ανωτέρω και όπως ερμηνεύεται από την Επιτροπή Χ.Μ. και το Γραφείο Χ.Μ. ΕΟΧ. και ισχύει για όλα τα Δικαιούχα κράτη.

Άρθρο 1.6

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, οι ακόλουθοι όροι έχουν το νόημα που τους αποδίδεται παρακάτω:

(α) «Αρχή Ελέγχου - Audit Authority»: Εθνικός δημόσιος φορέας, λειτουργικά ανεξάρτητος από το Εθνικό Σημείο Επαφής, την Αρχή Πιστοποίησης και τους Διαχειριστές Προγραμμάτων, ο οποίος ορίζεται από την Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος και είναι αρμόδιος για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

(β) «Αρχή Πιστοποίησης - Certifying Authority»: Εθνικός δημόσιος φορέας λειτουργικά ανεξάρτητος από την Αρχή Ελέγχου και τους Διαχειριστές Προγραμμάτων, ο οποίος ορίζεται από την Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος και είναι αρμόδιος για την πιστοποίηση εν γένει οικονομικών στοιχείων.

(γ) «Πράξη σε συνεργασία με τις Δότριες χώρες - Donor Partnership Project»: Η πράξη η οποία υλοποιείται σε συνεργασία με έναν Εταίρο, η έδρα του οποίου βρίσκεται εντός της επικράτειας μίας από τις Δότριες χώρες.

(δ) «Εταίρος Προγράμματος από τις Δότριες χώρες - Donor Programme Partner»: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, που λειτουργεί προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος, το οποίο εδρεύει σε Δότρια Χώρα και έχει ορισθεί από την Επιτροπή Χ.Μ. προκειμένου να προσφέρει τεχνογνωσία αναφορικά με την προετοιμασία και/ή την υλοποίηση ενός προγράμματος, και/ή συμμετέχει στην υλοποίηση ενός προγράμματος.

(ε) «Δότριες χώρες - Donor States»: Η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και η Νορβηγία.

(στ) «Επιτροπή του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ - EEA Financial Mechanism Committee» (Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, εφεξής): Η Επιτροπή ιδρύθηκε από την Μόνιμη Επιτροπή των κρατών της ΕΖΕΣ (Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών) προκειμένου να διαχειρίζεται τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.

(ζ) «Αξιολόγηση - Evaluation»: Η συστηματική, αντικειμενική και ανεξάρτητη εξέταση του σχεδιασμού, της υλοποίησης και/ή των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων και των πράξεων με στόχο τον καθορισμό της συνάφειας, της συνοχής, της συνέπειας, της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας, των επιπτώσεων και της αιφροδίας της χρηματοδοτικής συνδρομής.

(η) «Γραφείο Χρηματοδοτικού Μηχανισμού - Financial Mechanism Office» (Γραφείο ΧΜ, εφεξής): Το Γραφείο το οποίο επικουρεί την FMC - Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, στη διαχείριση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021. Το Γραφείο ΧΜ, το οποίο αποτελεί μέρος της διοικητικής οργάνωσης της ΕΖΕΣ, είναι αρμόδιο για τη συνεχή παρακολούθηση της υλοποίησης του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 για λογαριασμό της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ, και λειτουργεί ως σημείο επαφής.

(θ) «Εταίρος Διεθνής Οργανισμός - International Partner Organisation» (IPO, εφεξής): Διεθνής οργανισμός ή τμήμα ή πρακτορείο αυτού, ο οποίος ορίζεται από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ για να συμμετέχει στην υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.

(ι) «Αρχή Παρατυπιών - Irregularities Authority»: Εθνικός δημόσιος φορέας υπεύθυνος για την προετοιμασία και την υποβολή των αναφορών παρατυπιών για λογαριασμό της Ελλάδας ως Δικαιούχου Κράτους.

(ια) «Μικτή Επιτροπή για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων - Joint Committee for Bilateral Funds, JCBF»: Επιτροπή που συστήνεται από την Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος προκειμένου να συζητά θέματα διμερούς ενδιαφέροντος, να λαμβάνει αποφάσεις για τη χρήση του Ταμείου Διμερών σχέσεων και να εξετάζει την πρόοδο της υλοποίησης του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 ως προς την επίτευξη του στόχου της ενίσχυσης των διμερών σχέσεων, ήτοι σχέσεων μεταξύ της Ελλάδας και των Δοτριών χωρών.

(ιβ) «Παρακολούθηση - Monitoring»: Η παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος και των πράξεων προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι τηρούνται οι συμφωνημένες διαδικασίες, να επιβεβαιωθεί η πρόοδος την επίτευξη των συμφωνηθέντων αποτελεσμάτων και παραδοτέων και να διαπιστωθούν έγκαιρα τυχόν προβλήματα, παρέχοντας τη δυνατότητα ανάληψης διορθωτικών ενεργειών.

(ιγ) «Εθνικό Σημείο Επαφής (ΕΣΕ) - National Focal Point (NFP)»: Εθνικός δημόσιος φορέας που ορίζεται από την Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος προκειμένου να έχει τη συνολική ευθύνη για την επίτευξη των στόχων του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και την υλοποίηση του Μνημονίου Κατανόησης (MoU).

(ιδ) «Μη Κυβερνητική Οργάνωση - Non-Governmental Organisation» (ΜΚΟ): εθελοντική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, η οποία έχει συσταθεί ως νομικό πρόσωπο, έχουσα μη εμπορικό σκοπό, ανεξάρτητη από την τοπική, την περιφερειακή και την κεντρική διοίκηση, δημοσίους φορείς, πολιτικές οργανώσεις και εμπορικούς οργανισμούς. Πολιτικές και θρησκευτικές οργανώσεις δεν νοούνται ως ΜΚΟ.

(ιε) «Πρόγραμμα - Programme»: Η δομή που καθορίζει την αναπτυξιακή στρατηγική μέσω ενός συνεκτικού συνόλου μέτρων, τα οποία θα επιτευχθούν μέσω των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014- 2021 και στοχεύουν στην επίτευξη των συμφωνηθέντων στόχων και αποτελεσμάτων.

(ιστ) «Προγραμματική Συμφωνία - Programme Agreement»: Συμφωνία ανάμεσα στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και το Εθνικό Σημείο Επαφής, η οποία ρυθμίζει το περιεχόμενο και την υλοποίηση του εκάστοτε προγράμματος.

(ιζ) «Σύμφωνο υλοποίησης προγράμματος - Programme Implementation Agreement»: Συμφωνία σε εθνικό επίπεδο ανάμεσα στο Εθνικό Σημείο Επαφής και τον Διαχειριστή Προγράμματος που υλοποιείται με απόφαση χρηματοδότησης και όρους υλοποίησης του εκάστοτε Προγράμματος, όπως αυτό διαμορφώνεται με την Προγραμματική Συμφωνία.

(ιη) «Χρηματοδότηση προγράμματος - Programme grant»: Η χρηματοδοτική συνδρομή σε ένα πρόγραμμα από τις Δότεριες χώρες.

(ιθ) «Διαχειριστής Προγράμματος - Programme Operator»: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, με εμπορικούς ή μη σκοπούς, καθώς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, που έχουν αρμοδίως την ευθύνη για την προετοιμασία και υλοποίηση ενός προγράμματος. Οι Διαχειριστές Προγραμμάτων των ελληνικών αρχών είναι οι ορισμένοι στο Μνημόνιο Κατανόησης.

(κ) «Εταίρος Προγράμματος - Programme Partner»: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, με εμπορικούς ή μη σκοπούς, καθώς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, διεθνείς οργανισμοί ή όργανα και υπηρεσίες τους, που συμμετέχουν ενεργά και συνεισφέρουν αποτελεσματικά στην υλοποίηση του προγράμματος.

(κα) «Πράξη - Project»: Μία οικονομικά αδιαίρετη σειρά εργασιών που εκπληρώνουν μια διακριτή λειτουργία και έχουν σαφώς προσδιορισμένους στόχους που σχετίζονται με το πρόγραμμα εντός του οποίου υλοποιείται. Μία πράξη δύναται να περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα υποέργα. Με την επιφύλαξη του άρθρου 6.5, οι πράξεις επιλέγονται από τον Διαχειριστή Προγράμματος.

(κβ) «Σύμφωνο πράξης (απόφαση ένταξης με συνημμένα) - Project Contract»: Η συμφωνία μεταξύ του Διαχειριστή του Προγράμματος και του Φορέα Υλοποίησης που ρυθμίζει την υλοποίηση μίας συγκεκριμένης πράξης. Κάθε σύμφωνο πράξης περιλαμβάνει την απόφαση Ένταξης της πράξης με παράρτημα τις υποχρεώσεις φορέων υλοποίησης και συνημμένο το Τεχνικό Δελτίο πράξης και για τη συγχρηματοδότηση, αρμοδίως υπογεγραμμένο.

(κγ) «Χρηματοδότηση πράξης - Project Grant»: Η χρηματοδότηση που παρέχεται με μέριμνα του Διαχειριστή Προγράμματος προς τον Φορέα Υλοποίησης για την υλοποίηση συγκεκριμένης πράξης.

(κδ) «Εταίρος του Φορέα Υλοποίησης - Project Partner»: Φυσικό ή Νομικό πρόσωπο το οποίο συμμετέχει ενεργά και συνεισφέρει αποτελεσματικά στην υλοποίηση μιας πράξης. Ο εταίρος θα πρέπει να έχει κοινό οικονομικό ή κοινωνικό σκοπό με τον Φορέα Υλοποίησης, που θα επιτευχθεί με την υλοποίηση της πράξης.

(κε) «Φορέας Υλοποίησης - Project Promoter»: Φυσικό ή Νομικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη οργάνωσης, προετοιμασίας και υλοποίησης μίας πράξης.

(κστ) «Κοινωνικοί Εταίροι - Social Partners»: Οι εκπρόσωποι των εργοδοτικών οργανώσεων και των συνδικάτων εργαζομένων.

(κζ) «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - Management Information System» εφεξής ΟΠΣ ΕΟΧ: το εθνικό Πληροφοριακό Σύστημα που τηρείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν το ΕΣΠΑ, άλλα Αναπτυξιακά Προγράμματα και τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.

Άρθρο 1.7

Προβολή και δημοσιότητα

Η συνδρομή του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 στους συνολικούς στόχους που διατυπώνονται στο άρθρο 1.2 γνωστοποιούνται στο ευρύ κοινό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Όλοι οι φορείς που συμμετέχουν στην υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 έχουν από κοινού την ευθύνη για την ενημέρωση και την επικοινωνία, συμφώνως προς την αρχή της αναλογικότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρύτερη δυνατή διάδοση της πληροφορίας, να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να ενισχυθεί η διαφάνεια της πληροφόρησης σχετικά με ευκαιρίες χρηματοδότησης, Δικαιούχους και επιτεύγματα.

Άρθρο 1.8

Χρηματοδοτική συνδρομή

- 1.** Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου 38c, η χρηματοδοτική συνδρομή από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 προς όλα τα Δικαιούχα κράτη του ΕΟΧ ανέρχεται συνολικά σε 1.548,10 εκατ. Ευρώ, τα οποία διατίθενται για ανάληψη υποχρεώσεων σε ετήσιες δόσεις των 221,16 εκατ. Ευρώ κατά την περίοδο από 1 Μαΐου 2014 έως και 30 Απριλίου 2021.
- 2.** Ως ετήσιες δόσεις αναλήψεων υποχρεώσεων νοούνται οι χρηματοδοτήσεις οι οποίες ενδέχεται κατά την διάρκεια του αντιστοίχου έτους και εφεξής να είναι διαθέσιμες για πράξεις, δαπάνες διαχείρισης, τεχνική βοήθεια, και άλλες δαπάνες που συνδέονται με την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.
- 3.** Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου 38c η συνδρομή του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014- 2021 προς την Ελλάδα ανέρχεται συνολικά σε 116,70 εκατ. Ευρώ.

Άρθρο 1.9

Δαπάνες των Δοτριών χωρών

- 1.** Οι κάτωθι δαπάνες των Δοτριών χωρών καλύπτονται από τη χρηματοδοτική συνδρομή:
  - (α) οι λειτουργικές δαπάνες του Γραφείου Χ.Μ.
  - (β) οι δαπάνες που συνδέονται με την άσκηση αρμοδιοτήτων του Γραφείου Χ.Μ.
  - (γ) οι δαπάνες των ελέγχων που διενεργούνται με εντολή και για λογαριασμό της Επιτροπής Ελέγχου της ΕΖΕΣ.
  - (δ) οι δαπάνες που συνδέονται με την έγκριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, υποβολή εκθέσεων και ελέγχων που διενεργούνται με εντολή και για λογαριασμό του Γραφείου Χ.Μ.
  - (ε) οι δαπάνες που συνδέονται με δραστηριότητες και εκδηλώσεις δημοσιότητας.
  - (στ) η χρηματοδότηση για Εταίρους Προγράμματος από τις Δότριες χώρες, όπως αναφέρονται στο άρθρο 2.2.

(ζ) η χρηματοδότηση για Διεθνείς Οργανισμούς Εταίρων (IPO), όπως αναφέρονται στο άρθρο 2.3.

(η) τυχόν άλλες δαπάνες που αποφασίζονται από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ.

2. Το ύψος των δαπανών που αναφέρονται στην παρ. 1 καθορίζεται στο 7,5% του συνολικού ποσού της συνδρομής του Χ.Μ. ΕΟΧ προς την Ελλάδα (αρθρ. 1.8 παρ. 3).

Άρθρο 1.10

Διαχειριστικές Δαπάνες του Δικαιούχου Κράτους

Οι γενικές διοικητικές δαπάνες της Ελλάδας για την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014- 2021 δεν καλύπτονται από τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό ΕΟΧ 2014-2021. Ειδικές δαπάνες οι οποίες είναι απαραίτητες, προσδιορίζονται με σαφήνεια και συνδέονται ευθέως και αποκλειστικά με τη διαχείριση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 είναι δυνατόν να καλυφθούν μέσω Τεχνικής Βοήθειας. Η επιλεξιμότητα των σχετικών δαπανών καθορίζεται στο άρθρο 8.11.

Άρθρο 1.11

Πόροι για το αποθεματικό

1. Οι Δότριες χώρες και η Ελλάδα οφείλουν να προβλέψουν στο Μνημόνιο Κατανόησης πόρους για αποθεματικό που να ισούνται τουλάχιστον ίσο με το 5% της συνολικής χρηματοδοτικής συνδρομής προς τη χώρα. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, το ΕΣΕ οφείλει να υποβάλει στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ πρόταση για την κατανομή του αποθεματικού στο πλαίσιο του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, είτε υπό την μορφή νέου προγράμματος ή με τη μορφή προσθήκης σε υφιστάμενο πρόγραμμα ή προγράμματα. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ καθορίζει την κατανομή του αποθεματικού σύμφωνα με το άρθρο 6.3 ή την παρ. 6 του άρθρου 6.9, ανάλογα με την περίπτωση. Με απόφαση των Δοτριών χωρών δύναται να αίρεται η απαίτηση για το αποθεματικό που προβλέπεται στο παρόν άρθρο.

2. Το ύψος του αποθεματικού που αναφέρεται στην παρ. 1 καθορίζεται από το Μνημόνιο Κατανόησης στο 5% του συνολικού ποσού της συνδρομής του Χ.Μ. ΕΟΧ προς την Ελλάδα (αρθρ. 1.8 παρ. 3).

Άρθρο 1.12

Ολοκλήρωση συγκεκριμένων πράξεων του Χ.Μ. ΕΟΧ 2009-2014

- 1.** Οι Δότριες χώρες και η Ελλάδα δύνανται να συμφωνήσουν στην πρόβλεψη ποσού ανερχομένου σε μέγιστο ποσοστό 10% της συνολικής συνδρομής από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η ολοκλήρωση συγκεκριμένων πράξεων που είχαν επιλεγεί στο πλαίσιο του προηγούμενου Χ.Μ. ΕΟΧ 2009-2014.
- 2.** Οι πράξεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν σύμφωνα με το παρόν άρθρο και οι αντίστοιχοι πόροι, σε ποσοστό 1,3% της συνολικής συνδρομής από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, προβλέπονται στο Μνημόνιο Κατανόησης. Για την υλοποίηση των σχετικών πράξεων έχουν εφαρμογή οι κανόνες του Χ.Μ. ΕΟΧ 2009-2014 και με τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας για την Ελλάδα την 30η Απριλίου 2017.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Στρατηγική προσέγγιση

Άρθρο 2.1

Γενικοί τομείς προτεραιότητας

- 1.** Για την επίτευξη των στόχων που προσδιορίζονται στο άρθρο 1.2, οι χρηματοδοτήσεις διατίθενται για τους ακόλουθους τομείς προτεραιότητας:
  - (α) Καινοτομία, έρευνα, εκπαίδευση και ανταγωνιστικότητα.
  - (β) Κοινωνική ένταξη, απασχόληση των νέων και μείωση της φτώχειας.
  - (γ) Περιβάλλον, ενέργεια, κλιματική αλλαγή και οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα.
  - (δ) Πολιτισμός, κοινωνία των πολιτών, χρηστή διακυβέρνηση και θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες.
  - (ε) Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις.
- 2.** Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και στοχευμένη χρήση της χρηματοδότησης από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, η υλοποίηση οφείλει να συνάδει με το Annex 1 του Κανονισμού ΕΟΧ.

3. Οι τομείς προτεραιότητας και προγραμματικές ενότητες που συμφωνούνται για την Ελλάδα, αναφέρονται στο Μνημόνιο Κατανόησης (βλ. Παράρτημα Ι της παρούσας).

Άρθρο 2.2

Χρηματοδότηση για Εταίρους

Προγράμματος από τις Δότεριες χώρες

- 1.** Θα διατίθεται χρηματοδότηση για τη συμμετοχή Εταίρων Προγράμματος από τις Δότεριες χώρες του ΕΟΧ στην υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021. Το Γραφείο Χ.Μ. είναι αρμόδιο για τη διαχείριση αυτής της χρηματοδότησης.
- 2.** Στην περίπτωση πληρωμών προς αλλοδαπούς Εταίρους Προγράμματος των Δοτριών χωρών μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), εφαρμόζεται η διαδικασία πληρωμών εξωτερικού, καθώς και κάθε άλλη ειδικότερη οδηγία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Άρθρο 2.3

Χρηματοδότηση για Διεθνείς

Οργανισμούς - Εταίρους (IPO)

- 1.** Θα διατίθεται χρηματοδότηση για τη συμμετοχή Διεθνών Οργανισμών ή Οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως Εταίρων στην υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 20142021. Το Γραφείο Χ.Μ. είναι αρμόδιο για τη διαχείριση αυτής της χρηματοδότησης.
- 2.** Σε περίπτωση πληρωμών προς Διεθνείς Οργανισμούς - Εταίρους μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), εφαρμόζεται η διαδικασία πληρωμών εξωτερικού, καθώς και κάθε άλλη ειδικότερη οδηγία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Άρθρο 2.4

Ταμείο περιφερειακής συνεργασίας

Την ευθύνη για τη διαχείριση του διακρατικού ταμείου για την περιφερειακή συνεργασία του Πρωτοκόλλου 38c έχει απευθείας το Γραφείο Χ.Μ. υπό τους κανόνες της Επιτροπής Χ.Μ.

Άρθρο 2.5

Μνημόνιο Κατανόησης (MoU)

1. Προκειμένου να διασφαλισθεί αποδοτική και στοχευμένη υλοποίηση, οι Δότριες χώρες υπογράφουν Μνημόνιο Κατανόησης (MoU) με κάθε ένα από τα Δικαιούχα κράτη του Χ.Μ. ΕΟΧ.

2. Το MoU θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας και περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

(α) τον ορισμό των εθνικών αρχών που εμπλέκονται στην υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και τον προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με τις ισχύουσες εθνικές δομές διαχείρισης και ελέγχου (παράρτημα Α του MoU).

(β) το πλαίσιο υλοποίησης (παράρτημα Β του MoU), το οποίο περιλαμβάνει τις ακόλουθες οικονομικές και ουσιαστικές παραμέτρους:

i. κατάλογο με τα συμφωνηθέντα προγράμματα, τη χρηματοδοτική συμμετοχή του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και την εθνική συμμετοχή.

ii. προσδιορισμό των προγραμμάτων, τους στόχους τους, την βασική τους εστίαση ανάλογα με την περίπτωση, του ποσού της χρηματοδότησης και της συγχρηματοδότησης από το πρόγραμμα, των διμερών προσδοκιών, καθώς και οποιουδήποτε ειδικότερου θέματος σχετικά με τις ομάδες - στόχους, τις γεωγραφικές περιοχές ή άλλα ζητήματα.

iii. προσδιορισμό των Διαχειριστών Προγραμμάτων, ανάλογα με την περίπτωση.

iv. προσδιορισμό των Εταίρων Προγράμματος των Δοτριών χωρών, ανάλογα με την περίπτωση.

v. προσδιορισμό των Διεθνών Οργανισμών Εταίρων - IPOs, ανάλογα με την περίπτωση.

vi. προσδιορισμό των προκαθορισμένων πράξεων (pre-defined projects), που θα περιληφθούν στα σχετικά προγράμματα.

3. Τα Παραρτήματα Α και Β του MoU δύνανται να τροποποιηθούν μέσω αλληλογραφίας μεταξύ της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του Εθνικού Σημείου Επαφής.

4. Οι διατάξεις του MoU ερμηνεύονται με τρόπο που συνάδει με τον Κανονισμό ΕΟΧ.

5. Πρότυπο υπόδειγμα για το MoU περιέχεται στο Annex 2 του Κανονισμού ΕΟΧ.

6. Το από 31.10.2017 υπογεγραμμένο Μνημόνιο Κατανόησης (MoU) ΕΟΧ 2014-2021 μεταξύ της Ελλάδας και των Δοτριών Χωρών προσαρτάται στην παρούσα ως Παράρτημα Ι.

Άρθρο 2.6

Έκθεση Στρατηγικής

1. Το Εθνικό Σημείο Επαφής υποβάλει στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ ετήσια Έκθεση Στρατηγικής για την από μέρους του υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, η οποία καλύπτει όλα τα προγράμματα και τις διμερείς δραστηριότητες που υλοποιούνται στην Ελλάδα, με την εξαίρεση προγραμμάτων που διαχειρίζεται το Γραφείο Χ.Μ., διακυβερνητικοί οργανισμοί ή κρατικοί φορείς των Δοτριών χωρών, σύμφωνα με το άρθρο 6.13. Η Έκθεση Στρατηγικής αποτελεί τη βάση των συνομιλιών στην ετήσια συνάντηση και υπόκειται στην έγκριση της Επιτροπής Χ.Μ.

2. Η Έκθεση Στρατηγικής συντάσσεται σύμφωνα με τα υποδείγματα της Επιτροπής Χ.Μ. και παρέχει αξιολόγηση της συμβολής του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 στην επίτευξη των δύο γενικών στόχων όπως περιγράφονται στο άρθρο 1.2, πληροφόρηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα προγράμματα συμμορφώνονται με τις κοινές αξίες του άρθρου 1.3, τις βασικές τάσεις που ενδέχεται να έχουν επηρεάσει το πλαίσιο εντός του οποίου υλοποιούνται τα προγράμματα, σύνοψη των βασικών κινδύνων και μέτρα που ελήφθησαν για την άμβλυνση αυτών των κινδύνων.

3. Η Έκθεση Στρατηγικής συντάσσεται στην αγγλική και υποβάλλεται στην Επιτροπή Χ.Μ. το αργότερο δύο μήνες πριν την ετήσια συνάντηση, με την επιφύλαξη άλλης συμφωνίας. Η Επιτροπή Χ.Μ. ενδέχεται να ζητήσει πρόσθετη πληροφόρηση σε περίπτωση που η υποβληθείσα έκθεση είναι ελλιπής ή ασαφής. Το ΕΣΕ παρέχει τις πληροφορίες που έχουν ζητηθεί εντός ενός μηνός και, εφόσον χρειάζεται, αναθεωρεί την έκθεση.

4. Η τελική Έκθεση Στρατηγικής υποβάλλεται εντός εξαμήνου μετά την υποβολή της τελευταίας τελικής έκθεσης του προγράμματος, αλλά σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από τις 31 Αυγούστου 2025.

5. Η εγκεκριμένη Έκθεση Στρατηγικής δημοσιεύεται στον ιστότοπο του ΕΣΕ εντός ενός μηνός μετά την έγκριση από την Επιτροπή Χ.Μ.

6. Για την εκτίμηση διαχειριστικών κινδύνων και τη πρόταση για ή λήψη τυχόν βελτιωτικών μέτρων στο πλαίσιο της Έκθεσης Στρατηγικής, το ΕΣΕ, όπως και οι Διαχειριστές Προγράμματος, δύνανται να παραπέμπουν σε και να εφαρμόζουν βασικές αρχές προγραμματισμού, διαχείρισης, ελέγχου και υλοποίησης έργων, διεθνείς καλές πρακτικές, διαχειριστικά πρότυπα ή Εγχειρίδια Διαδικασιών Διοικητικής Ικανότητας για συγχρηματοδοτούμενα έργα της ΜΟΔ Α.Ε., ή άλλων προτύπων.

Άρθρο 2.7

Ετήσια Συνάντηση

- 1.** Κάθε έτος πραγματοποιείται συνάντηση μεταξύ της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του Εθνικού Σημείου Επαφής. Το Εθνικό Σημείο Επαφής είναι αρμόδιο για τη διοργάνωση της συνεδρίασης και, όπου απαιτείται, επιτόπιων επισκέψεων.
- 2.** Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και το ΕΣΕ δύνανται να συμφωνήσουν τη μη διοργάνωση της ετήσιας συνάντησης.
- 3.** Η ετήσια συνάντηση επιτρέπει στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και στο ΕΣΕ να εξετάσουν την πρόοδο η οποία έχει επιτευχθεί σε σχέση με τις προηγούμενες περιόδους αναφοράς και να συμφωνήσουν στη λήψη τυχόν αναγκαίων μέτρων. Η ετήσια συνάντηση συνιστά φόρουμ για τη συζήτηση θεμάτων διμερούς ενδιαφέροντος.
- 4.** Ο χρόνος της ετήσιας συνάντησης καθορίζεται από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και το ΕΣΕ το αργότερο τέσσερις μήνες πριν την πραγματοποίησή της.
- 5.** Εκπρόσωποι της Αρχής Ελέγχου, της Αρχής Πιστοποίησης, των Διαχειριστών Προγραμμάτων, των Εταίρων Προγραμμάτων και μέλη της Μικτής Επιτροπής για το Ταμείο των Διμερών Σχέσεων μπορεί να κληθούν να συμμετάσχουν στη συνάντηση.
- 6.** Το ΕΣΕ είναι αρμόδιο για την προετοιμασία του σχεδίου ημερήσιας διάταξης, η οποία περιλαμβάνει τα κύρια θέματα που καθορίζονται στην Έκθεση Στρατηγικής. Το σχέδιο της ημερήσιας διάταξης συμφωνείται μεταξύ της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του ΕΣΕ τουλάχιστον μία εβδομάδα πριν την πραγματοποίησή της.
- 7.** Οι αποφάσεις που λαμβάνονται στην ετήσια συνάντηση καταγράφονται στα πρακτικά, τα οποία εγκρίνονται από τα δύο μέρη. Το ΕΣΕ είναι αρμόδιο για τη σύνταξη των πρακτικών της συνεδρίασης, συνοψίζοντας τα κύρια σημεία και τις ενέργειες που συζητήθηκαν στην συνάντηση, και ακολουθώντας τη δομή της ημερήσιας διάταξης. Τα πρακτικά πρέπει να είναι προσανατολισμένα σε

θέματα που αφορούν στη λήψη των αποφάσεων, στην παρακολούθηση των προγραμμάτων και σε συγκεκριμένα καθήκοντα.

8. Τα πρακτικά δημοσιεύονται στον ιστότοπο του ΕΣΕ εντός ενός μηνός από την από κοινού έγκρισή τους μεταξύ Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και ΕΣΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Πληροφόρηση και Επικοινωνία

Άρθρο 3.1

Γενικές Διατάξεις

1. Οι εθνικές αρχές, οι Διαχειριστές Προγραμμάτων, οι Φορείς Υλοποίησης και οι φορείς που λειτουργούν ως εταίροι στην προετοιμασία και/ή την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, οφείλουν να κοινοποιούν ευρέως και αποτελεσματικά πληροφόρηση για τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, τα προγράμματά του και τις πράξεις χρησιμοποιώντας εργαλεία και μεθόδους επικοινωνίας στο κατάλληλο επίπεδο.

2. Τα μέτρα πληροφόρησης και επικοινωνίας υλοποιούνται σύμφωνα με την παρούσα απόφαση και τις απαιτήσεις ενημέρωσης και επικοινωνίας δημοσιότητας και ιδίως το Annex 3 του Κανονισμού ΕΟΧ με τίτλο 'Information and Communication Requirements'.

Άρθρο 3.2

Αρμοδιότητες του Εθνικού Σημείου Επαφής

αναφορικά με την πληροφόρηση και επικοινωνία

1. Το Εθνικό Σημείο Επαφής ενημερώνει το κοινό για την ύπαρξη του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014- 2021 στην Ελλάδα, για τους στόχους του, την υλοποίησή και τις συνολικές επιπτώσεις του, καθώς και για την συνεργασία με, μεταξύ άλλων, φορείς των Δοτριών χωρών. Η ενημέρωση αυτή παρέχεται σύμφωνα με το Annex 3 του Κανονισμού ΕΟΧ (με τίτλο 'Information and Communication Requirements').

2. Το Εθνικό Σημείο Επαφής κατ' ελάχιστον:

(1) καταρτίζει και υλοποιεί στρατηγική επικοινωνίας για τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.

(2) Διοργανώνει εντός της προγραμματικής περιόδου τρεις τουλάχιστον σημαντικές δραστηριότητες - εκδηλώσεις ενημέρωσης σχετικά με την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.

(3) Διατηρεί ειδικό ιστότοπο αφιερωμένο αποκλειστικά στον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, ώστε να παρέχεται πληροφόρηση στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα. Εφόσον εφικτό διατηρεί λογαριασμούς μέσω κοινωνικής δικτύωσης με τον ίδιο σκοπό.

(4) Υποδεικνύει ένα στέλεχος υπεύθυνο για την πληροφόρηση και δημοσιότητα, που συντονίζει την υλοποίηση των δραστηριοτήτων πληροφόρησης και επικοινωνίας - δημοσιότητας για τον ΕΟΧ στην Ελλάδα. Ο υπεύθυνος υποστηρίζει και συντονίζει τις δραστηριότητες πληροφόρησης και επικοινωνίας / δημοσιότητας των Διαχειριστών των Προγραμμάτων.

3. Το Εθνικό Σημείο Επαφής διασφαλίζει ότι οι Διαχειριστές των Προγραμμάτων τηρούν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα σύμφωνα με την παρούσα απόφαση και τις απαιτήσεις ενημέρωσης και επικοινωνίας δημοσιότητας και ιδίως το Annex 3 του Κανονισμού ΕΟΧ - Information and Communication Requirements.

4. Το Εθνικό Σημείο Επαφής διασφαλίζει ότι όλοι οι φορείς που εμπλέκονται στην κατάρτιση και υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 συμβάλλουν δεόντως στη διάδοση της πληροφορίας σύμφωνα με την ως άνω παρ. 1.

5. Το Εθνικό Σημείο Επαφής δύναται να συμβουλευέται και να επικουρείται στις αρμοδιότητές του από τη ΜΟΔ Α.Ε. και την υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με αρμοδιότητα πληροφόρησης και επικοινωνίας των συγχρηματοδοτούμενων από την Ε.Ε. προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.

Άρθρο 3.3

Αρμοδιότητες του Διαχειριστή Προγράμματος αναφορικά με την πληροφόρηση και επικοινωνία

1. Ο Διαχειριστής Προγράμματος συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας της παρούσας. Ενημερώνει το κοινό για την παρουσία, τους στόχους, την υλοποίηση και τα επιτεύγματα του προγράμματος και την συνεργασία με, μεταξύ άλλων, φορείς των Δοτριών χωρών.

2. Ο Διαχειριστής Προγράμματος κατ' ελάχιστον:

(α) καταρτίζει και υλοποιεί σχέδιο επικοινωνίας αναφορικά με το πρόγραμμα·

(β) διοργανώνει δύο τουλάχιστον σημαντικές δραστηριότητες πληροφόρησης σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος και των πράξεών του και

(γ) δημιουργεί ιστότοπο ή ιστοσελίδα αφιερωμένα αποκλειστικά στο πρόγραμμα, στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

3. Ο Διαχειριστής Προγράμματος διασφαλίζει ότι οι Φορείς Υλοποίησης και οι εταίροι τους τηρούν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την πληροφόρηση και δημοσιότητα σύμφωνα προς την παρούσα απόφαση και ιδίως το Annex 3 του Κανονισμού EOX (Information and Communication Requirements).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Διμερείς σχέσεις

Άρθρο 4.1

Γενικές Διατάξεις

1. Με σκοπό να συμβάλλουν στον γενικότερο στόχο της ενίσχυσης των σχέσεων μεταξύ των Δοτριών χωρών και της Ελλάδας, η κατάρτιση των προγραμμάτων και/ή υλοποίηση του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού EOX 2014-2021, κατά περίπτωση, διενεργούνται σε πλαίσιο συνεργασίας.

2. Η συνεργασία ενδέχεται, μεταξύ άλλων, να λάβει τη μορφή προγραμμάτων «από κοινού» και/ή πράξεων «από κοινού» με τις Δότριες χώρες.

3. Οι διμερείς σχέσεις ενισχύονται επίσης μέσω της υλοποίησης δραστηριοτήτων που στοχεύουν σε μεγαλύτερη στρατηγική συνεργασία, δικτύωση και ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ φορέων από τις Δότριες χώρες και ελληνικών φορέων, καθώς και μέσω άλλων κοινών πρωτοβουλιών, πέραν των προγραμμάτων που στοχεύουν στην ενίσχυση των διμερών σχέσεων.

Άρθρο 4.2

Μικτή Επιτροπή για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων

1. Το Εθνικό Σημείο Επαφής συστήνει το συντομότερο δυνατό μετά την υπογραφή του Μνημονίου Κατανόησης (MoU) Μικτή Επιτροπή για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων. Τα καθήκοντά της περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

(α) τη συζήτηση θεμάτων διμερούς ενδιαφέροντος, τον προσδιορισμό πρωτοβουλιών και την παρακολούθηση της συνολικής προόδου επίτευξης του στόχου της ενίσχυσης των διμερών σχέσεων·

(β) την έγκριση του Σχεδίου Δράσης διμερών σχέσεων, που συζητείται στην ετήσια συνάντηση και

(γ) τον προσδιορισμό και την κατανομή των πόρων του ταμείου διμερών σχέσεων στα προγράμματα διμερούς ενδιαφέροντος.

2. Οι τυχόν παρατηρήσεις που διατυπώνονται στο Σχέδιο Δράσης κατά την ετήσια συνάντηση λαμβάνονται υπόψη από τη Μικτή Επιτροπή για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων.

3. Της Μικτής Επιτροπής η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους των Δοτριών χωρών και της Ελλάδος συμπεριλαμβανομένου εκπροσώπου του Υπουργείου Εξωτερικών, προεδρεύει το ΕΣΕ.

4. Η Μικτή Επιτροπή για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, πριν από την ετήσια συνάντηση.

5. Η σύνθεση, ο ρόλος και η λειτουργία της Μικτής Επιτροπής για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων διευκρινίζονται περαιτέρω στη Συμφωνία για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων που συνάπτεται μεταξύ της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του ΕΣΕ. Υπόδειγμα για τη συμφωνία αυτή περιέχεται στο Annex 4 του Κανονισμού ΕΟΧ.

6. Το ΕΣΕ, το αργότερο εντός δύο μηνών από την τελευταία υπογραφή του ΜοU, υποβάλλει στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ πρόταση για τη σύνθεση και τη λειτουργία της Μικτής Επιτροπής για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων.

Άρθρο 4.3

Προγράμματα με τη συμμετοχή

Εταίρου/ων από τις Δότριες χώρες

1. Ο σκοπός των Προγραμμάτων με συμμετοχή Εταίρου/ων από τις Δότριες χώρες είναι να διευκολύνουν την δικτύωση, την ανταλλαγή, τη διάδοση και τη μεταφορά γνώσεων, τεχνολογίας, εμπειρίας και καλών πρακτικών μεταξύ δημοσίων φορέων των Δοτριών χωρών και της Ελλάδας.

2. Οι Δότριες χώρες μέσω του ΜοU καθορίζουν έναν ή περισσότερους Εταίρους Προγράμματος των Δοτριών χωρών, για κάθε πρόγραμμα που προσδιορίζεται βάσει της παρ. 2(β)(iv) του άρθρου 2.5 της παρούσας. Οι

Εταίροι Προγραμμάτων των Δοτριών χωρών είναι επίσης δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του ΕΣΕ μέσω ανταλλαγής αλληλογραφίας.

3. Ο/οι Εταίρος/οι Προγραμμάτων των Δοτριών χωρών προσκαλούνται να έχουν συμβουλευτικό ρόλο στην κατάρτιση και υλοποίηση του αντίστοιχου Προγράμματος.

Άρθρο 4.4

Επιτροπή Συνεργασίας

1. Ο Διαχειριστής ενός Προγράμματος με συμμετοχή εταίρου/ων από τις Δότες χώρες, ή Προγράμματος το οποίο υλοποιείται σε συνεργασία με Διεθνή Εταίρο (IPO), συστήνει υποχρεωτικά Επιτροπή Συνεργασίας που απαρτίζεται από εκπροσώπους του Διαχειριστή Προγράμματος και εκπροσώπους των εταίρων του προγράμματος από τις Δότες χώρες και/ή του IPO, όπου αφορά. Η Επιτροπή Συνεργασίας συστήνεται το συντομότερο δυνατό μετά το διορισμό του Διαχειριστή Προγράμματος και παρέχει συμβουλές επί της κατάρτισης και της υλοποίησης του προγράμματος. Των Επιτροπών Συνεργασίας προεδρεύει εκπρόσωπος του Διαχειριστή Προγράμματος. Εκπρόσωποι της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του Εθνικού Σημείου Επαφής προσκαλούνται επίσης να συμμετάσχουν ως παρατηρητές.

2. Όλα τα έγγραφα που προσκομίζονται στην Επιτροπή Συνεργασίας ή συντάσσονται από αυτήν είναι στην αγγλική γλώσσα. Η γλώσσα των συναντήσεων της Επιτροπής είναι η αγγλική.

3. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Συνεργασίας περιλαμβάνουν:

(α) παροχή συμβουλών για τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

(β) παροχή συμβουλών για την σύνταξη του υπομνήματος.

(γ) παροχή συμβουλών για τις διμερείς δραστηριότητες και τους πιθανούς εταίρους πράξεων στις Δότες χώρες, κατά περίπτωση.

(δ) παροχή συμβουλών για τα κριτήρια επιλογής και τα κείμενα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

(ε) επισκόπηση της προόδου που έχει πραγματοποιηθεί ως προς την επίτευξη των παραδοτέων, αποτελεσμάτων και στόχου του προγράμματος.

(στ) επισκόπηση της προόδου που έχει πραγματοποιηθεί ως προς την ενίσχυση των διμερών σχέσεων, κατά περίπτωση.

(ζ) εξέταση των αποτελεσμάτων της υλοποίησης του προγράμματος.

(η) επισκόπηση των σχεδίων των ετήσιων εκθέσεων του προγράμματος.

(θ) παροχή συμβουλών προς τον Διαχειριστή Προγράμματος σχετικά με τροποποιήσεις στο πρόγραμμα που επηρεάζουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα του προγράμματος και τον στόχο του· και

(ι) παροχή συμβουλών για την χρήση των πόρων για τις διμερείς σχέσεις, όπου συνάδει.

4. Η Επιτροπή Συνεργασίας τηρεί πρακτικά των συναντήσεών της στην αγγλική.

Άρθρο 4.5

Πράξεις με τη συμμετοχή εταίρου

από τις Δότριες χώρες

1. Πράξεις - έργα στο πλαίσιο των προγραμμάτων μπορούν να προετοιμάζονται και να υλοποιούνται στην Ελλάδα σε συνεργασία με ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα που εδρεύουν στις Δότριες χώρες. Σε συνάρτηση με τους στόχους του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 που αφορούν στις διμερείς σχέσεις, ο εκάστοτε Διαχειριστής Προγράμματος ενθαρρύνει και διευκολύνει τη δημιουργία τέτοιων συνεργασιών.

2. Για τις πληρωμές προς τους εταίρους πράξεων-έργων μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), εφαρμόζεται η διαδικασία πληρωμών εξωτερικού, καθώς και κάθε άλλη ειδικότερη οδηγία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Άρθρο 4.6

Ταμείο Διμερών Σχέσεων

1. Η Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος κατανέμει ποσό τουλάχιστον ίσο με το 2% της συνολικής κατανομής, προκειμένου να συσταθεί Ταμείο για την ενίσχυση των Διμερών σχέσεων, μεταξύ της Ελλάδας και των Δοτριών χωρών. Το ακριβές ποσό ορίζεται στο Μνημόνιο Κατανόησης (Παράρτημα Ι της

παρούσας). Οι επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτει το Ταμείο βάσει του παρόντος άρθρου παρατίθενται στο άρθρο 8.8.

2. Το Εθνικό Σημείο Επαφής είναι υπεύθυνο για τη χρήση των πόρων της ανωτέρω παρ. 1 και υποβάλλει αναφορά σχετικά με τη χρήση τους εντός της ετήσιας Έκθεσης Στρατηγικής. Η πρώτη ημερομηνία επιλεξιμότητας για χρηματοδότηση βάσει του παρόντος άρθρου είναι η ημερομηνία υπογραφής του MoU, για την Ελλάδα η 31η Οκτωβρίου 2017. Η τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας βάσει του παρόντος άρθρου είναι η 30η Απριλίου 2025.

3. Οι πληρωμές για τις διμερείς σχέσεις λαμβάνουν τη μορφή προκαταβολής, ενδιάμεσων πληρωμών και πληρωμής του τελικού υπολοίπου (αποπληρωμής), και πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 9.2, 9.3 και 9.4 της παρούσας. Η προκαταβολή αποδίδεται μετά την υπογραφή της Συμφωνίας για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων (αρ. 4.2). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να καταβληθούν έκτακτες προκαταβολές πριν την υπογραφή της Συμφωνίας για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων.

4. Προκειμένου να καλυφθούν οι δαπάνες των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 8.8 κατά την έναρξη των προγραμμάτων, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ δύναται να προκαταβάλει άμεσα και απευθείας στους Διαχειριστές Προγραμμάτων ποσά που δεν υπερβαίνουν τις 50.000 Ευρώ. Η πληρωμή αυτή πραγματοποιείται σε συμφωνία με το ΕΣΕ, ύστερα από τον ορισμό του Διαχειριστή Προγράμματος. Για τα Προγράμματα υπό την ευθύνη διαχείρισης των ελληνικών αρχών αυτή η δυνατότητα υπόκειται στις ρυθμίσεις της εθνικής νομοθεσίας.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και η Αρχή Πιστοποίησης δύνανται σε συμφωνία με το ΕΣΕ να πραγματοποιήσουν απευθείας πληρωμές από το Ταμείο Διμερών σχέσεων στον τελικό αποδέκτη. Για τα Προγράμματα και έργα υπό την ευθύνη διαχείρισης των ελληνικών αρχών αυτή η δυνατότητα υπόκειται στις ρυθμίσεις της εθνικής νομοθεσίας. Το ΕΣΕ ενημερώνεται εγκαίρως για την πραγματοποίηση τέτοιων πληρωμών. Οι πληρωμές από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ σύμφωνα την παρούσα παράγραφο δεν αναιρούν τις υποχρεώσεις της χώρας για τη διαχείριση και τις αναφορές, σχετικά με το Ταμείο Διμερών σχέσεων.

6. Για το Ταμείο Διμερών σχέσεων εκδίδεται σε συνέχεια της έγκρισης της Συμφωνίας του άρθρου 4.2 παρ. 5, «Απόφαση χρηματοδότησης» Ταμείου Διμερών σχέσεων από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Η απόφαση χρηματοδότησης διμερών έργων - πράξεων καθορίζει το πλαίσιο υλοποίησης τους, συμπεριλαμβανομένου του προϋπολογισμού του Σχεδίου δράσης, περιλαμβανομένων των ποσών που κατανέμονται σε Προγράμματα ΕΟΧ 2014-

2021 (δια του MoU ή της απόφασης αυτής), καθώς και των ποσών και έργων που εγκρίνονται από τη Μικτή Επιτροπή Διμερών σχέσεων του αρ. 4.2 και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην απόφαση αναφέρεται και ο αντίστοιχος φορέας χρηματοδότησης, εκτός αν ορίζεται αλλού διαφορετικά.

7. Οι «Αποφάσεις ένταξης διμερών έργων» στο Ταμείο Διμερών σχέσεων ΕΟΧ εκδίδονται σύμφωνα με τα πρότυπα υποδείγματα και περιλαμβάνουν υποχρεωτικά σε παράρτημα αρμοδίως υπογεγραμμένη «επιστολή δέσμευσης» από τους συμμετέχοντες: έναν Έλληνα εταίρο αφενός και έναν εταίρο από τουλάχιστον μία Δότρια χώρα αφετέρου.

8. Σε περίπτωση διμερών έργων και ποσών του Ταμείου που έχουν κατανεμηθεί σε προγράμματα των ελληνικών αρχών, οι αποφάσεις ένταξης εκδίδονται με μέριμνα του Διαχειριστή Προγράμματος σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για τις αποφάσεις ένταξης των πράξεων των οικείων προγραμμάτων (βλ. άρθρο 7.6) και κοινοποιούνται υποχρεωτικά στο ΕΣΕ. Η εγγραφή τους πραγματοποιείται σε Συλλογική απόφαση (ΣΑ) του αρμοδίου φορέα του Διαχειριστή Προγράμματος, πλην αιτιολογημένων αιτημάτων όπου δύναται να εγγράφονται σε ΣΑ του οικείου φορέα, εφόσον ο Έλληνας φορέας υλοποίησης - εταίρος αποτελεί φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, Υπουργείο ή φορέα εποπτευόμενο από Υπουργείο.

9. Σε περίπτωση διμερών έργων του Ταμείου που δεν εμπίπτουν σε προγράμματα των ελληνικών αρχών και όπου ο Έλληνας φορέας υλοποίησης - εταίρος είναι φορέας της Κεντρικής Διοίκησης, Υπουργείο ή φορέας εποπτευόμενος από Υπουργείο, οι Αποφάσεις ένταξης εκδίδονται με μέριμνα του ΕΣΕ και υπογράφονται από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ / Υφυπουργό. Φορέας χρηματοδότησης ορίζεται το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, πλην αιτιολογημένων αιτημάτων όπου δύναται να εγγράφονται σε ΣΑ του οικείου φορέα στο ΠΔΕ.

10. Σε περίπτωση διμερών έργων του Ταμείου που δεν εμπίπτουν σε προγράμματα των ελληνικών αρχών και όπου ο Έλληνας φορέας υλοποίησης - εταίρος δεν είναι φορέας της Κεντρικής Διοίκησης, Υπουργείο ή φορέας εποπτευόμενος από Υπουργείο, οι αποφάσεις ένταξης εκδίδονται με μέριμνα του ΕΣΕ και υπογράφονται από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ / Υφυπουργό. Φορέας χρηματοδότησης ορίζεται το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

11. Σε περίπτωση διμερών έργων του Ταμείου που υλοποιούνται από φορείς που έχουν την έδρα τους στο εξωτερικό και δεν προχρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ, η Αρχή Πιστοποίησης δύναται να μεταφέρει από το Τραπεζικό

Λογαριασμό που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος τα ποσά που δικαιούνται να λάβουν οι υπόψη φορείς, στους Τραπεζικούς τους Λογαριασμούς μετά από έγγραφό του Διαχειριστή Προγράμματος.

12. Ειδικότερα θέματα και οδηγίες περιγράφονται στο Εγχειρίδιο διαδικασιών για το Ταμείο Διμερών Σχέσεων.

Άρθρο 4.7

Χρήση των χρηματοδοτήσεων για διμερείς σχέσεις σε επίπεδο Προγράμματος

Το Εθνικό Σημείο Επαφής διασφαλίζει αρμοδίως τη διαθεσιμότητα και έγκαιρη παροχή πόρων για τις διμερείς σχέσεις μετά από αίτημα των Διαχειριστών Προγραμμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

Άρθρο 5.1

Γενικές αρχές των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου

1. Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 οφείλει να εξασφαλίζει την τήρηση των αρχών της λογοδοσίας, της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

2. Ειδικότερα, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου που καθορίζεται με την παρούσα απόφαση, συμπεριλαμβανομένων των Παραρτημάτων αυτής, προβλέπει:

(α) Τον ορισμό των αρμοδιοτήτων των φορέων που εμπλέκονται στην διαχείριση και τον έλεγχο, καθώς και στην κατανομή των λειτουργιών στο εσωτερικό του κάθε φορέα.

(β) Συμμόρφωση με την αρχή του διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων μεταξύ αυτών των φορέων και στο εσωτερικό τους.

(γ) Διαδικασίες για την διασφάλιση της ορθότητας και της κανονικότητας της δαπάνης.

(δ) Αξιόπιστα συστήματα λογιστικής καταχώρισης, παρακολούθησης και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης σε ηλεκτρονική μορφή.

(ε) Σύστημα υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης όταν ο αρμόδιος φορέας αναθέτει την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί σε άλλο νομικό πρόσωπο οποιασδήποτε νομικής μορφής.

(στ) Ρυθμίσεις για τον έλεγχο της λειτουργίας των συστημάτων.

(ζ) Συστήματα και διαδικασίες για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου και

(η) Διαδικασίες υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης σχετικά με παρατυπίες και με την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

3. Η Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος και όλοι οι φορείς που μετέχουν στον Χ.Μ. του ΕΟΧ 2014-2021 οφείλουν να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ για την ηλεκτρονική υποβολή πληροφοριών.

Άρθρο 5.2

Ορισμός εθνικών φορέων

1. Η Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος ορίζει τους ακόλουθους φορείς ως αρμόδιους για την υλοποίηση του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ 2014-2021 στο Μνημόνιο Κατανόησης -ΜοU (βλ. Παράρτημα Ι) όπως ισχύει:

(α) Εθνικό Σημείο Επαφής (National Focal Point): Εθνικό Σημείο Επαφής (ΕΣΕ) για τους σκοπούς της παρούσας αποτελεί η Ειδική Υπηρεσία προγραμματισμού, συντονισμού και παρακολούθησης της υλοποίησης Χρηματοδοτικών Μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ Χ.Μ. ΕΟΧ), της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (σχετ. αρ. 53Α, ν. 4314/2014).

(β) Αρχή Πιστοποίησης (Certifying Authority): Αρχή Πιστοποίησης αποτελεί η Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (εφεξής Αρχή Πιστοποίησης), η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (σχετ. αρ. 44 παρ. 4, ν. 4314/2014).

(γ) Αρχή Ελέγχου (Audit Authority): Αρχή Ελέγχου αποτελεί η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.) του Υπουργείου Οικονομικών (σχετ. αρ. 44 παρ. 5, ν. 4314/2014).

(δ) Αρχή Παρατυπιών (Irregularities Authority): Αρχή Παρατυπιών αποτελεί η Ειδική Υπηρεσία προγραμματισμού, συντονισμού και παρακολούθησης της υλοποίησης Χρηματοδοτικών Μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ Χ.Μ. ΕΟΧ).

2. Οι Δότριες χώρες και η Ελλάδα μπορούν να αποφασίσουν στο Μνημόνιο Κατανόησης ότι το ΕΣΕ, επιπλέον των καθηκόντων που αναφέρονται στο άρθρο 5.3, αναλαμβάνει και καθήκοντα της Αρχής Πιστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 5.4. Τέτοιες διευθετήσεις οφείλουν να διασφαλίζουν σε κάθε περίπτωση τον κατάλληλο λειτουργικό διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων που συνδέονται με πληρωμές, από άλλες αρμοδιότητες του ΕΣΕ. Εάν υπάρξει τέτοια διευθέτηση, το ΕΣΕ δεν δύναται να ορίζεται και Αρχή Παρατυπιών και η παρ. 4 ακολουθως δεν έχει εφαρμογή.

3. Με την επιφύλαξη των Άρθρων 2.5 και 6.13, το ΕΣΕ, σε συνεννόηση με την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, ορίζει Διαχειριστή Προγράμματος για κάθε πρόγραμμα. Ο Διαχειριστής Προγράμματος οφείλει να διαθέτει στενή σχέση με τον τομέα ή ενότητα που αφορά το Πρόγραμμα. Για Προγράμματα της προγραμματικής ενότητας «Κοινωνία των Πολιτών», ο Διαχειριστής Προγράμματος οφείλει να είναι φορέας ανεξάρτητος από εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές. Σε περίπτωση που ο ορισμός ενός τέτοιου Διαχειριστή Προγράμματος δεν καταστεί εφικτός, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ μπορεί να άρει αυτήν την προϋπόθεση, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και στο αναγκαίο μέτρο. Η διαχείριση των Προγραμμάτων Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 στην Ελλάδα ανατίθεται στους Διαχειριστές Προγραμμάτων που αναφέρονται στο Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ των Δοτριών χωρών και Ελλάδας (Παράρτημα Ι της παρούσας).

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ μπορεί να εγκρίνει την ανάληψη από το ΕΣΕ του ρόλου του Διαχειριστή Προγράμματος για ένα ή περισσότερα Προγράμματα.

5. Εάν το ΕΣΕ αναλάβει ρόλο Διαχειριστή Προγράμματος, δεν δύναται να ορίζεται Αρχή Παρατυπιών.

Άρθρο 5.3

Εθνικό Σημείο Επαφής

1. Το Εθνικό Σημείο Επαφής (ΕΣΕ) έχει τη συνολική ευθύνη να εξασφαλίζει ότι τα προγράμματα συνεισφέρουν στην επίτευξη των στόχων του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ 2014-2021 και ότι η υλοποίησή του στην Ελλάδα συμμορφώνεται με το άρθρο 1.3 της παρούσας. Λειτουργεί ως σημείο

επαφής και είναι αρμόδιο και υπεύθυνο για την υλοποίηση του Μνημονίου Κατανόησης.

2. Το ΕΣΕ εκπροσωπεί την Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος στις σχέσεις της με την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ αναφορικά με την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 στη χώρα.

3. Το ΕΣΕ εξασφαλίζει ότι τα προγράμματα υλοποιούνται σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ 2014-2021 και παρακολουθεί την πρόοδο και την ποιότητα υλοποίησής τους. Για τον σκοπό αυτό, το ΕΣΕ αξιολογεί σε συνεχή και συστηματική βάση και βάσει των διαθέσιμων σε αυτό στοιχείων τους κινδύνους όσον αφορά την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και μπορεί να λάβει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία και συμβατά με τον Κανονισμό ΕΟΧ, συμπεριλαμβανομένης της επαλήθευσης της ποιότητας και του περιεχομένου τυχόν εγγράφων ή εκθέσεων που παρέχονται στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ μέσω αυτού, καθώς και να ζητήσει τις απαραίτητες τροποποιήσεις σε αυτά. Το ΕΣΕ λαμβάνει κάθε απαραίτητο μέτρο προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι Διαχειριστές Προγραμμάτων έχουν πλήρη αντίληψη των αναληφθεισών εκ μέρους τους ευθυνών και υποχρεώσεων, βάσει του νομικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ 2014-2021.

4. Το ΕΣΕ παρακολουθεί σε τακτική βάση την πρόοδο των προγραμμάτων αναφορικά με τα αποτελέσματα, εκροές και στόχους του εκάστοτε προγράμματος σύμφωνα με τους συμφωνηθέντες δείκτες και οικονομικές απαιτήσεις κάθε προγράμματος. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης καταγράφονται στην Έκθεση Στρατηγικής.

5. Ο ρόλος και αρμοδιότητες του ΕΣΕ δύνανται να ορίζονται ειδικότερα στο Μνημόνιο Κατανόησης, καθώς και σε σχετικές εθνικές διατάξεις με την επιφύλαξη του Κανονισμού ΕΟΧ.

6. Το ΕΣΕ ή/και την Αρχή Πιστοποίησης δύναται να συνδράμει στην τήρηση των υποχρεώσεών τους για τους σκοπούς της παρούσας, ανεξάρτητος ελεγκτής που διαθέτει τα εχέγγυα να προβεί σε νόμιμους ελέγχους λογιστικών εγγράφων και ιδίως για τις δαπάνες Τεχνικής Βοήθειας ΕΟΧ και Ταμείου Διμερών Σχέσεων.

Άρθρο 5.4

Αρχή Πιστοποίησης

1. Η Αρχή Πιστοποίησης είναι αρμόδια ειδικότερα για:

(α) την υποβολή στην Επιτροπή του Χ.Μ. ΕΟΧ των πιστοποιημένων ενδιάμεσων οικονομικών εκθέσεων και των τελικών εκθέσεων των προγραμμάτων, όπως αναφέρονται στα άρθρα 9.3 και 6.12 αντίστοιχα, πιστοποιώντας ότι:

(i) η υποβληθείσα περιληπτική καταγραφή των επιλέξιμων δαπανών που υποβάλλονται από το Διαχειριστή Προγράμματος συμφωνεί επακριβώς και επαληθεύεται από τα συνημμένα σχετικά έγγραφα

(ii) τα υποβληθέντα σχετικά έγγραφα έχουν ελεγχθεί ως προς τη γνησιότητα και το περιεχόμενό τους

(iii) η περιληπτική καταγραφή των επιλέξιμων δαπανών βασίζεται σε και συμμορφώνεται με ένα επαληθεύσιμο λογιστικό σύστημα σύμφωνο με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές και μεθόδους

(iv) η περιληπτική καταγραφή των επιλέξιμων δαπανών αφορά δαπάνες που εμπίπτουν στους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών όπως αποτυπώνονται στον Κανονισμό ΕΟΧ

(v) η περιληπτική καταγραφή των επιλέξιμων δαπανών αποτελεί μέρος της υλοποίησης του Προγράμματος σύμφωνα με την Προγραμματική Συμφωνία

(vi) διασφαλίζεται η ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου και

(vii) η προβλεπόμενη εθνική συμμετοχή ανά πρόγραμμα έχει καταβληθεί.

(β) την υποβολή στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ των αιτημάτων για τις προβλέψεις πιθανών αιτήσεων πληρωμών σύμφωνα με το άρθρο 9.5.

(γ) τη δήλωση στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ των παραγόμενων τόκων, σύμφωνα με το άρθρο 9.7.

(δ) την ενσωμάτωση κατά τη διαδικασία της πιστοποίησης των αποτελεσμάτων όλων των ελέγχων που πραγματοποιούνται από την Αρχή Ελέγχου ή υπό την ευθύνη της.

(ε) την τήρηση σε ηλεκτρονική μορφή των λογιστικών εγγραφών των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή του Χ.Μ. ΕΟΧ. και αξιοποιώντας σχετικά το ΟΠΣ -ΕΟΧ.

(στ) την εξασφάλιση ότι οι σχετικοί πόροι καταβάλλονται στους Διαχειριστές Προγραμμάτων σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 9.1.

(ζ) την εξασφάλιση ότι οι πόροι που ανακτώνται καθώς και οι πόροι που καθίστανται μη διαθέσιμοι μετά την ακύρωση του συνόλου ή μέρους της χρηματοδοτικής συνδρομής για ένα πρόγραμμα ή πράξη, επιστρέφονται στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ πριν από το κλείσιμο του προγράμματος.

2. Η Αρχή Πιστοποίησης μεριμνά για τη δημιουργία και τήρηση έντοκου τραπεζικού λογαριασμού για τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.

3. Η Αρχή Πιστοποίησης δύναται να μεταφέρει από τον τραπεζικό λογαριασμό της προηγούμενης παραγράφου τα ποσά που δικαιούνται να λαμβάνουν φορείς που έχουν την έδρα τους στο εξωτερικό για δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Διμερών Σχέσεων και δεν προχρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ.

Άρθρο 5.5

Αρχή Ελέγχου

1. Η Αρχή Ελέγχου είναι αρμόδια ειδικότερα για:

(α) τη διασφάλιση ότι πραγματοποιούνται έλεγχοι προκειμένου να πιστοποιηθεί η αποτελεσματική λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου στη χώρα,

(β) τη διασφάλιση ότι τουλάχιστον ένας έλεγχος πραγματοποιείται για κάθε πρόγραμμα προκειμένου να πιστοποιηθεί η αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου αυτού,

(γ) τη διασφάλιση ότι οι έλεγχοι πραγματοποιούνται σε πράξεις βάσει κατάλληλου δείγματος προκειμένου να επαληθευθούν οι δηλωθείσες δαπάνες,

(δ) την προετοιμασία εντός εννέα μηνών από την έγκριση του τελευταίου προγράμματος μιας Στρατηγικής ελέγχου (Audit strategy). Η Στρατηγική ελέγχου μπορεί να καλύπτει περισσότερα από ένα προγράμματα. Η στρατηγική ελέγχου ορίζει τη μεθοδολογία ελέγχου, τη μέθοδο δειγματοληψίας για τους ελέγχους πράξεων καθώς και τον ενδεικτικό σχεδιασμό των ελέγχων προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι έλεγχοι κατανέμονται ομοιόμορφα σε ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού. Η Στρατηγική ελέγχου συμπληρώνεται σε ετήσια βάση όποτε κρίνεται αναγκαίο. Η Αρχή Ελέγχου υποβάλλει την στρατηγική ελέγχου στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ στα αγγλικά εντός ενός μηνός από την υποβολή σχετικού

αιτήματος. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ δύναται να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της,

(ε) μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου κάθε έτος, για τα έτη από το 2019 έως το 2025:

(i) με την υποβολή στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ ετήσιας έκθεσης ελέγχου στην οποία παρατίθενται τα πορίσματα των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης 12-μηνιαίας περιόδου που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου του εκάστοτε έτους, σύμφωνα με τη Στρατηγική ελέγχου του προγράμματος, στην οποία αναφέρονται οι τυχόν ελλείψεις που εντοπίστηκαν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου. Η πρώτη έκθεση, η οποία υποβάλλεται μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου 2019, καλύπτει την περίοδο μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2018. Τα συμπεράσματα που αφορούν στους λογιστικούς ελέγχους που πραγματοποιούνται μετά την 1η Ιανουαρίου 2025 περιλαμβάνονται στην τελική έκθεση ελέγχου η υποβολή της οποίας είναι αναγκαία για την υποβολή της δήλωσης κλεισίματος της προγραμματικής περιόδου, όπως αναφέρεται στο σημείο (στ),

(ii) τη διατύπωση γνώμης προς την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ λαμβανομένων υπόψη των λογιστικών και άλλων ελέγχων που έχουν διενεργηθεί με εντολή και για λογαριασμό της, αναφορικά με την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, ώστε να παρέχει βεβαιότητα για την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβάλλονται στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και, συνεπώς, την νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών,

(στ) την υποβολή στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025 δήλωσης κλεισίματος του κάθε προγράμματος, στην οποία ελέγχεται η βασιμότητα της αίτησης για την εξόφληση του τελικού υπολοίπου, που έχει αιτηθεί στην τελική έκθεση του προγράμματος.

2. Όπου η Αρχή Ελέγχου επιλέγει να μην πραγματοποιήσει ελέγχους σύμφωνα με τις παραγράφους 1(α) έως (γ), οφείλει να αναθέτει σε ανεξάρτητο πιστοποιημένο (ορκωτό) λογιστή τη διενέργεια αυτών.

3. Η Αρχή Ελέγχου διασφαλίζει ότι οι έλεγχοι είναι συμβατοί με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα.

4. Για τους σκοπούς του σημείου (γ) της παρ. 1, ο έλεγχος της δηλωθείσας δαπάνης διενεργείται βάσει αντιπροσωπευτικού δείγματος, και, ως γενική μέθοδος τίθεται η στατιστική δειγματοληψία. Στην περίπτωση αυτή, το μέγεθος του δείγματος οφείλει να είναι επαρκές προκειμένου η Αρχή Ελέγχου

να δύναται να διατυπώσει έγκυρη γνωμοδότηση βάσει των στοιχείων του ελέγχου για τα ευρήματα αυτού, όπως προβλέπεται από το σημείο (γ) της παρ. 1. Σε επαρκώς αιτιολογημένες περιπτώσεις είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί μη στατιστική μέθοδος δειγματοληψίας για τους σκοπούς της διατύπωσης πορίσματος της Αρχής Ελέγχου, σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου και σε περίπτωση που ο αριθμός των πράξεων για ένα έτος δεν επαρκεί για τη χρήση στατιστικής μεθόδου. Η μη στατιστική μέθοδος δειγματοληψίας καλύπτει κατ' ελάχιστον 10% των πράξεων για τις οποίες έχει δηλωθεί δαπάνη κατά τη διάρκεια μίας χρήσης και κατ' ελάχιστον 15% του συνόλου της δαπάνης που έχει δηλωθεί κατά τη διάρκεια μίας χρήσης.

Άρθρο 5.6

Διαχειριστής Προγράμματος

1. Κάθε Διαχειριστής Προγράμματος (Programme Operator) είναι υπεύθυνος για την προετοιμασία και την υλοποίηση του προγράμματος σύμφωνα με τις αρχές που περιγράφονται στο άρθρο 1.3 και συγκεκριμένα για:

(α) τη διασφάλιση ότι οι πράξεις συμβάλλουν στους γενικούς στόχους του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και στα επιδιωκόμενα από το πρόγραμμα παραδοτέα, αποτέλεσμα και στόχους και ότι είναι συμβατές με τον Κανονισμό, την προγραμματική συμφωνία καθώς επίσης και με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία σε όλες τις φάσεις της υλοποίησής τους,

(β) τη διασφάλιση ότι διαθέτει το απαραίτητο επίπεδο γνώσης και εμπειρίας για τον σχεδιασμό του προγράμματος και για την ανάπτυξη του πλαισίου αποτελεσμάτων,

(γ) τη συλλογή των αιτήσεων, την επιλογή των πράξεων που θα χρηματοδοτηθούν και την υπογραφή των συμφώνων ή συμβάσεων (project contracts) για κάθε πράξη,

(δ) τη διευκόλυνση της διμερούς συνεργασίας, εφόσον ενδείκνυται,

(ε) την επαλήθευση των δαπανών που έχουν δηλωθεί καθώς και ότι αυτές είναι συμβατές με τον Κανονισμό ΕΟΧ και την ισχύουσα εθνική και Κοινοτική νομοθεσία,

(στ) τη διασφάλιση ότι οι εκταμιεύσεις της χρηματοδότησης των πράξεων γίνονται έγκαιρα,

(ζ) τη διασφάλιση της ποιότητας υλοποίησης του προγράμματος και την επαλήθευση της προόδου των πράξεων αναφορικά με τα αναμενόμενα αποτελέσματα του προγράμματος, μεταξύ άλλων μέσω παρακολούθησης που περιλαμβάνει κατά περίπτωση επιτόπιες επαληθεύσεις των πράξεων που πραγματοποιείται σε δειγματοληπτική βάση,

(η) την εκτίμηση των κινδύνων για την αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος και των αποτελεσμάτων του και λήψη κατάλληλων μέτρων,

(θ) την οργάνωση ετήσιας παρακολούθησης ενός δείγματος έργων, που επιλέγεται βάσει αξιολόγησης κινδύνου και συμπεριλαμβάνει τυχαίο δείγμα πράξεων,

(ι) τη διασφάλιση ότι η χρηματοδοτική συνδρομή χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τον σκοπό του προγράμματος και των πράξεών του σύμφωνα με την προγραμματική συμφωνία και ότι όλοι οι πόροι του προγράμματος χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς που προβλέπονται στην προγραμματική συμφωνία,

(ια) τη διασφάλιση ότι τηρείται πληροφοριακό σύστημα για την καταχώρηση και αποθήκευση των λογιστικών αρχείων για κάθε πράξη στο πλαίσιο του προγράμματος και ότι συλλέγονται τα στοιχεία που αφορούν την υλοποίηση που απαιτείται για την οικονομική διαχείριση, την υποβολή εκθέσεων, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους και την αξιολόγηση,

(ιβ) τη σύσταση οργανωτικής δομής του Διαχειριστή Προγράμματος η οποία να εξασφαλίζει την ανεξαρτησία και λειτουργική αυτονομία της διοικητικής μονάδας που είναι αρμόδια για την επαλήθευση των δαπανών και την έγκριση των αιτήσεων πληρωμών από άλλες μονάδες αρμόδιες για την υλοποίηση του προγράμματος,

(ιγ) με την επιφύλαξη διατάξεων περί του αντιθέτου στην εθνική έννομη τάξη, τη δημιουργία και τήρηση ξεχωριστού έντοκου τραπεζικού λογαριασμού αποκλειστικά για πόρους που προορίζονται ή εξοικονομούνται για ανακατανομή,

(ιδ) τη διασφάλιση ότι, με την επιφύλαξη των εθνικών λογιστικών προτύπων, οι Φορείς Υλοποίησης τηρούν είτε διακριτό λογιστικό σύστημα ή κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση για όλες τις συναλλαγές που σχετίζονται με την πράξη,

(ιε) τη διασφάλιση της διαφάνειας και της διαθεσιμότητας των εγγράφων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 9.8,

(ιστ) τη διασφάλιση ότι η Αρχή Πιστοποίησης λαμβάνει, με σκοπό την πιστοποίηση, όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται σε σχέση με τις δαπάνες,

(ιζ) τη σύνταξη και υποβολή των ενδιάμεσων οικονομικών εκθέσεων, της ετήσιας έκθεσης του προγράμματος, της τελικής έκθεσης του προγράμματος και των εκθέσεων σχετικά με τα ποσά των τόκων που εισπράχθηκαν βάσει των Άρθρων 6.11, 6.12, 9.3, 9.4 και 9.7,

(ιη) την υποβολή στην Αρχή Πιστοποίησης των προβλέψεων των πιθανών αιτήσεων πληρωμών που θα απαιτηθούν ώστε η Αρχή Πιστοποίησης να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις σύμφωνα με το άρθρο 9.5,

(ιθ) τη διασφάλιση εισαγωγής και τήρησης ειδικών για κάθε πράξη στατιστικών στοιχείων που θα αποτελέσουν τη βάση δεδομένων υποβολής εκθέσεων,

(κ) τη διασφάλιση ότι παρέχονται στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και στο Εθνικό Σημείο Επαφής κατόπιν αιτήσεως τους, και μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, όλα τα έγγραφα και οι πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος και των πράξεών του,

(κα) τη διασφάλιση ότι οι φορείς υλοποίησης δεσμεύονται πλήρως και διαθέτουν την αναγκαία επάρκεια για την υλοποίηση των πράξεων που έχουν αναλάβει,

(κβ) τη διασφάλιση ότι λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα και κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποτρέψουν, να εντοπίζουν και να εξαλείψουν κάθε περίπτωση ενδεχόμενων ή υφιστάμενων παρατυπιών, ότι αυτές διερευνώνται άμεσα και αποτελεσματικά, καθώς και γνωστοποιούνται στην αρμόδια αρχή και διορθώνονται κατάλληλα, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δημοσιονομικών διορθώσεων, κατά περίπτωση,

(κγ) τη διασφάλιση ότι τηρείται το σύνολο της σχετικής κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας (συμπεριλαμβανομένης μεταξύ άλλων, και νομοθεσίας που διέπει θέματα περιβάλλοντος, συμβάσεις του δημοσίου και κρατικές ενισχύσεις) και

(κδ) τη συμμόρφωση με οποιεσδήποτε άλλες υποχρεώσεις ορίζονται στην προγραμματική συμφωνία.

2. Οι επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται από τον Διαχειριστή Προγράμματος καλύπτουν διοικητικές, οικονομικές και τεχνικές πτυχές καθώς και το υλικό αντικείμενο των πράξεων, κατά περίπτωση και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

3. Οι επαληθεύσεις περιλαμβάνουν τις ακόλουθες διαδικασίες:

i. διοικητικές επαληθεύσεις που αφορούν πραγματοποιηθείσες δαπάνες οι οποίες έχουν δηλωθεί από τους Φορείς Υλοποίησης.

ii. επιτόπιες επαληθεύσεις πράξεων.

Εξέταση των αποδείξεων για τις δαπάνες που συνδέονται με τις διοικητικές επαληθεύσεις του σημείου (i) και τις επιτόπιες επαληθεύσεις του σημείου (ii) μπορεί να πραγματοποιηθεί σε δειγματοληπτική βάση. Ο Διαχειριστής Προγράμματος τηρεί αρχεία που περιγράφουν και τεκμηριώνουν τη δειγματοληπτική μέθοδο και καθορίζουν τις πράξεις ή τις συναλλαγές που επιλέγονται προς επαλήθευση.

Ο Διαχειριστής Προγράμματος καθορίζει το μέγεθος του δείγματος, προκειμένου να αποκτήσει εύλογη βεβαιότητα ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών όσον αφορά το επίπεδο κινδύνου που διαπιστώνεται από τον Διαχειριστή Προγράμματος για το είδος των Φορέων Υλοποίησης, των σχετικών πράξεων και των ελέγχων από την Αρχή Ελέγχου.

Ο Διαχειριστής Προγράμματος καταρτίζει εγγράφως πρότυπα και διαδικασίες για τις επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται και τηρεί μητρώα για κάθε επαλήθευση, αναφέροντας το έργο που συντελέστηκε, την ημερομηνία και τα αποτελέσματα της επαλήθευσης, καθώς και τα μέτρα που έχουν ληφθεί σε σχέση με τις παρατυπίες που διαπιστώθηκαν.

4. Ο Διαχειριστής Προγράμματος συμμορφώνεται υποχρεωτικά με τις εκάστοτε απαιτήσεις που ορίζει η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ για την ηλεκτρονική υποβολή πληροφοριών και αξιοποιεί σχετικά όπου αυτό είναι εφικτό το ΟΠΣ ΕΟΧ.

5. Οι διαδικασίες που ακολουθούν οι Διαχειριστές Προγράμματος και οι Φορείς Υλοποίησης, περιγράφονται στο Εγχειρίδιο διαδικασιών του Χ.Μ. ΕΟΧ.

Οι Διαχειριστές Προγράμματος κοινοποιούν τυχόν αλλαγές και ενημερώσεις του Εγχειριδίου στους Φορείς Υλοποίησης του προγράμματός τους.

Άρθρο 5.7

Καθορισμός των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου

1. Το Εθνικό Σημείο Επαφής, εντός έξι μηνών από την ημερομηνία της τελευταίας υπογραφής του ΜοU, υποβάλλει στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ λεπτομερή περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου που καθορίζεται με την παρούσα απόφαση, η οποία καλύπτει ειδικότερα την οργάνωση και τις διαδικασίες:

(α) του Εθνικού Σημείου Επαφής, της Αρχής Πιστοποίησης και όποιων άλλων εθνικών φορέων εμπλέκονται στην υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 βάσει του ΜοU, (β) της Αρχής Ελέγχου ή άλλων φορέων οι οποίοι διενεργούν ελέγχους με εντολή και για λογαριασμό της.

2. Εντός έξι μηνών από την έγκριση του εκάστοτε προγράμματος, από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, ο Διαχειριστής Προγράμματος υποβάλλει προς έγκριση στο ΕΣΕ λεπτομερή περιγραφή του επιμέρους συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, στο επίπεδο του Προγράμματος, καλύπτοντας ειδικότερα:

(α) τα συστήματα επαλήθευσης, ελέγχου και παρακολούθησης,

(β) το σύστημα πρόληψης, άμβλυνσης, εντοπισμού, καταγραφής και αποκατάστασης παρατυπιών και

(γ) το σύστημα που έχει δημιουργηθεί για να τηρείται η διαδρομή ελέγχου όλων των υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων.

Το ΕΣΕ ενημερώνει επίσης την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ για την έγκριση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου σε επίπεδο Προγράμματος εντός τριών μηνών από την υποβολή του στο ΕΣΕ από τον ΔΠ. Τυχόν σοβαρές ελλείψεις πρέπει να αναφέρονται στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ εφόσον δεν είναι δυνατόν να διορθωθούν μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Τα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου σε επίπεδο Προγράμματος υπό την ευθύνη των ελληνικών αρχών της παρούσας παραγράφου, αποτελούνται υποχρεωτικά από το παρόν Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου ΕΟΧ σε εθνικό επίπεδο, το Εγχειρίδιο διαδικασιών ΕΟΧ, καθώς και τυχόν πρόσθετες

περιγραφές ή διαδικασίες που τεκμηριώνονται στο ΕΣΕ ως αναγκαίες και λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στο άρθρο 1.5 παρ. 2 της παρούσας.

3. Οι λεπτομερείς περιγραφές που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους 1 και 2 συνοδεύονται από έκθεση και γνωμοδότηση της Αρχής Ελέγχου που επιβεβαιώνει ότι το σύστημα υλοποίησης της Ελλάδας συμμορφώνεται προς τον Κανονισμό ΕΟΧ και τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Η έκθεση αποτιμά την αναλογικότητα των απαιτήσεων των άνω συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου σε σχέση με την αποτελεσματικότητά τους ως προς την επίτευξη των στόχων των προγραμμάτων. Η έκθεση και η γνωμοδότηση οι οποίες αναφέρονται στην παρούσα παρ. συντάσσονται από την Αρχή Ελέγχου. Όπου η Αρχή Ελέγχου επιλέγει να μην πραγματοποιήσει η ίδια τους ελέγχους, οφείλει να αναθέτει σε ανεξάρτητο ορκωτό λογιστή την διενέργεια αυτών των ελέγχων.

4. Το ΕΣΕ υποβάλλει, μετά από σχετικό αίτημα, στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ λεπτομερή περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου του Διαχειριστή Προγράμματος στην αγγλική, συνοδευόμενη από τα έγγραφα που αναφέρονται στην παρ. 3. Το ΕΣΕ υποβάλλει τα έγγραφα αυτά εντός δύο μηνών μετά την υποβολή σχετικού αιτήματος. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ δύναται να διατυπώσει παρατηρήσεις εντός δύο μηνών μετά την παραλαβή των εγγράφων.

5. Πριν από την εκταμίευση της πρώτης πληρωμής προς οποιοδήποτε πρόγραμμα, έργο Τεχνικής Βοήθειας ή το Ταμείο Διμερών σχέσεων, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ αποφασίζει αν η λεπτομερής περιγραφή του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που υπεβλήθη συμφώνως προς την παρ. 1 καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις. Η παράγραφος αυτή δεν έχει εφαρμογή σε πληρωμές που πραγματοποιούνται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 4.6 ή σε έκτακτες προκαταβολές που αφορούν δαπάνες οι οποίες συνδέονται με την προετοιμασία προγραμμάτων και έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 8.10.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Προγράμματα

Άρθρο 6.1

Προετοιμασία των προγραμμάτων

- 1.** Ο Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 υλοποιείται μέσω προγραμμάτων. Κάθε πρόγραμμα οφείλει να συνεισφέρει στην επίτευξη του στόχου της αντίστοιχης προγραμματικής ενότητας, όπως έχει συμφωνηθεί στο ΜοU, καθώς και στην επίτευξη των γενικών στόχων του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και να συμμορφώνεται με το νομοθετικό πλαίσιο για τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, την εθνική και Κοινοτική νομοθεσία.
- 2.** Ένα πρόγραμμα δύναται να εμπίπτει σε διαφορετικές προγραμματικές ενότητες, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα μέτρα που προβλέπει το πρόγραμμα συνεισφέρουν σε κάποιον στόχο προγραμματικής ενότητας.

Άρθρο 6.2

Πρόταση προγράμματος

- 1.** Ο Διαχειριστής Προγράμματος, στο πλαίσιο του ΜοU και των προγραμμάτων που ορίζονται σε αυτό, οφείλει να συντάξει μια πρόταση προγράμματος, η οποία προσδιορίζει τους στόχους και τα προβλεπόμενα αποτελέσματα του κάθε προγράμματος. Η πρόταση προγράμματος συντάσσεται σε συνεργασία με το Γραφείο Χ.Μ. και κατόπιν διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, κυρίως Εταίρους Προγράμματος των Δοτριών χωρών και Διεθνείς Οργανισμούς - Εταίρους, όπου υφίστανται.
- 2.** Ο Διαχειριστής Προγράμματος, μέσω του Εθνικού Σημείου Επαφής (ΕΣΕ), οφείλει να υποβάλει πρόταση για κάθε πρόγραμμα στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ εντός έξι μηνών από την ημερομηνία ορισμού του, κατά το άρθρο 5.2 της παρούσας.
- 3.** Η πρόταση προγράμματος οφείλει να περιγράφει εν συντομία:
  - (α) την αιτιολόγηση και τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος,
  - (β) την αναμενόμενη συνδρομή σε δύο γενικούς στόχους και στον στόχο του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των προβλεπόμενων αποτελεσμάτων και παραδοτέων, των δεικτών, των κινδύνων και των ομάδων-στόχων,

(γ) τον τρόπο με τον οποίο ειδικά θέματα του MoU και, κατά περίπτωση, οι κοινές αξίες που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 1.3, θα ενσωματωθούν στη σχεδίαση και την υλοποίηση του προγράμματος,

(δ) εκτίμηση του συνολικού προϋπολογισμού,

(ε) τυχόν μικρά σχέδια επιχορήγησης,

(στ) τυχόν προκαθορισμένες πράξεις,

(ζ) τυχόν άλλα μέσα χρηματοδότησης.

4. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ αξιολογεί την πρόταση προγράμματος και προβαίνει σε σχολιασμό. Οποιοδήποτε σχόλιο προέλθει από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την περαιτέρω προετοιμασία του προγράμματος.

5. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ δύναται να απορρίψει την πρόταση προγράμματος. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο Διαχειριστής Προγράμματος δύναται, μέσω του ΕΣΕ, να υποβάλει άπαξ αναθεωρημένη πρόταση προγράμματος, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της απόρριψης της αρχικής. Το ΕΣΕ δύναται, εναλλακτικά και εντός της ίδιας προθεσμίας, να προτείνει διαφορετική χρήση των χρηματικών πόρων. Σε περίπτωση που οι πόροι έχουν διατεθεί σε κάποιο άλλο πρόγραμμα και το επιδοτούμενο πρόγραμμα έχει ήδη λάβει έγκριση, η επακόλουθη ανακατανομή πόρων προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 6.9.

6. Πρότυπο υπόδειγμα πρότασης προγράμματος παρέχεται στο Annex 5 του Κανονισμού ΕΟΧ (Template for programme concept note).

Άρθρο 6.3

Προγραμματική συμφωνία

1. Βάσει της πρότασης προγράμματος και των σχολίων της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ, το Γραφείο Χ.Μ. συντάσσει προσχέδιο της προγραμματικής συμφωνίας, όπου καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την υλοποίηση του προγράμματος καθώς, επίσης, οι ρόλοι και οι υποχρεώσεις των συμμετεχόντων μερών. Οι ελληνικές αρχές και Δ.Π. παρέχουν οποιαδήποτε συμπληρωματική πληροφορία ζητηθεί, όπως, ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, αξιολόγηση κινδύνων και ανάλυση μετριασμού αυτών, πληροφορίες σχετικές με τη διαχείριση του προγράμματος και ένα σχέδιο δημοσιότητας. Το Γραφείο Χ.Μ. και οι ελληνικές αρχές και Δ.Π. καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να οριστικοποιήσουν το προσχέδιο της

προγραμματικής συμφωνίας εντός έξι μηνών από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 6.2.

2. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ δύναται να εγκρίνει ή να απορρίψει την χρηματοδότηση του προγράμματος. Κατά την έγκριση ενός προγράμματος, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ δύναται να θέσει όρους ή/και να αιτηθεί τροποποίηση του προσχεδίου της προγραμματικής συμφωνίας.

3. Για κάθε πρόγραμμα που εγκρίνεται μετά τις διαδικασίες που περιγράφηκαν, συνάπτεται Προγραμματική Συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του ΕΣΕ, όπως εκπροσωπείται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

4. Πρότυπο υπόδειγμα προγραμματικής συμφωνίας παρέχεται στο Annex 6 του Κανονισμού ΕΟΧ (Template for programme agreement).

Άρθρο 6.4

Ποσοστά συγχρηματοδότησης και ελάχιστο ύψος χρηματοδότησης των πράξεων

1. Η χρηματοδοτική συνδρομή του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ 2014-2021 δεν δύναται να υπερβεί το 85% των επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος, εκτός από τα ακόλουθα:

(α) προγράμματα που υπάγονται στην προγραμματική ενότητα «Κοινωνία των Πολιτών»

(β) προγράμματα που διαχειρίζονται το Γραφείο ΧΜ, διακυβερνητικές οργανώσεις ή φορείς από τις Δότεριες χώρες σύμφωνα με το άρθρο 6.13 και

(γ) λοιπά προγράμματα ειδικού ενδιαφέροντος,

όπου η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ δύναται να καθορίσει υψηλότερο ποσοστό χρηματοδότησης προγράμματος.

2. Το μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης μιας πράξης υπολογίζεται ως ποσοστό επί της συνολικής επιλέξιμης δαπάνης της πράξης, όπως προτείνεται στην πρόταση προγράμματος και ορίζεται στην προγραμματική συμφωνία. Οφείλει να λαμβάνει υπόψη την αναγκαιότητα διασφάλισης της δέσμευσης των Φορέων Υλοποίησης, καθώς επίσης και την βιωσιμότητα της πράξης. Κατά τη θέσπιση του ποσοστού χρηματοδότησης μιας πράξης, ο Διαχειριστής Προγράμματος οφείλει να λαμβάνει επιπρόσθετα υπόψη

οποιοδήποτε οικονομικό όφελος το οποίο προκύπτει από την λήψη της χρηματοδότησης, π.χ. εξοικονόμηση κόστους ή αύξηση κερδών. Τα ποσά της χρηματοδοτικής συνδρομής χρησιμοποιούνται με τέτοιο τρόπο, ώστε να υποστηρίζονται οι στόχοι της πράξης. Οι εκάστοτε εφαρμοστέοι κανόνες, διαδικαστικοί και ουσιαστικοί, αναφορικά με τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση.

3. Σε περίπτωση παροχής χρηματοδότησης σε ΜΚΟ και κοινωνικούς εταίρους, το ποσοστό χρηματοδότησης μιας πράξης μπορεί να ανέλθει έως το 90% της επιλέξιμης δαπάνης της πράξης.

4. Η συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο των παραγράφων 1 έως 3 λαμβάνει τη μορφή καταβολής χρηματικών ποσών, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς χρημάτων.

5. Σε περίπτωση πράξεων που έχουν ως Φορείς Υλοποίησης ΜΚΟ ή κοινωνικούς εταίρους, η συνεισφορά σε είδος με τη μορφή εθελοντικής εργασίας μπορεί να αποτελέσει μέρος μέχρι 50% της συγχρηματοδότησης που προβλέπεται από το πρόγραμμα για την πράξη. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατόπιν έγκρισης της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ, η συνδρομή σε είδος με τη μορφή εθελοντικής εργασίας μπορεί να αποτελέσει μέχρι και το 100% της προβλεπόμενης συγχρηματοδότησης.

6. Η συνεισφορά σε είδος, που αναφέρεται στην παρ. 5, δύναται να παρέχεται μόνο από τον Φορέα Υλοποίησης ή/και οποιαδήποτε ΜΚΟ ή κοινωνικό εταίρο που είναι εταίρος στην εκάστοτε πράξη. Ο Διαχειριστής Προγράμματος προσδιορίζει στην πρόταση προγράμματος κατάλληλες τιμές μονάδας για την εθελοντική εργασία, οι οποίες οφείλουν να είναι σύμφωνες με τη συνήθη αμοιβή μισθοδοσίας για τέτοιου είδους εργασία στην Ελλάδα και τη σχετική εθνική νομοθεσία συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών. Οι τιμές μονάδος μπορούν να ποικίλουν ανάλογα με την περιοχή όπου εκτελείται η εργασία ή ανάλογα με το είδος της εθελοντικής εργασίας, και δύνανται να τροποποιούνται κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές στους μισθούς.

7. Σε περίπτωση πράξεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων που εμπίπτουν στην προγραμματική ενότητα «Έρευνα», η συνδρομή σε είδος μπορεί να φτάσει μέχρι το 100% της συγχρηματοδότησης που απαιτείται για την πράξη. Ο Διαχειριστής Προγράμματος προσδιορίζει στην πρόταση προγράμματος τις κατάλληλες τιμές μονάδας για την εργασία, οι οποίες οφείλουν να είναι σύμφωνες με την συνήθη αμοιβή μισθοδοσίας για τέτοιου είδους εργασία στην Ελλάδα και τη σχετική εθνική νομοθεσία συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών. Οι τιμές μπορούν να ποικίλουν ανάλογα με την

περιοχή όπου εκτελείται η εργασία ή ανάλογα με το είδος της εργασίας, και δύνανται να τροποποιούνται κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές στους μισθούς.

8. Το ποσό της αιτούμενης χρηματοδότησης στο πλαίσιο ενός προγράμματος, κατά κανόνα, δεν θα πρέπει να είναι μικρότερο από 1.000.000 € και, με την επιφύλαξη της παρ. 9, μικρότερο από 200.000 €.

9. Ο Διαχειριστής Προγράμματος δύναται να προτείνει ένα χαμηλότερο κατώτατο όριο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) για τις προγραμματικές ενότητες «Εκπαίδευση, Υποτροφίες, Μαθητείες και Επιχειρηματικότητα Νέων», «Πολιτισμική Επιχειρηματικότητα, Πολιτισμική Κληρονομιά και Πολιτισμική Συνεργασία», «Κοινωνία των Πολιτών» και «Άσυλο και Μετανάστευση»,

(β) μικρά σχέδια επιχορήγησης που αναφέρονται στο άρθρο 6.6 και ποσά για τις διμερείς σχέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4.6,

(γ) υποτροφίες και

(δ) πράξεις που στοχεύουν στην κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά.

Άρθρο 6.5

Επιλογή προκαθορισμένων πράξεων

1. Εκτός από τις προκαθορισμένες πράξεις που προσδιορίζονται στο MoU, οι Διαχειριστές Προγράμματος δύνανται να προτείνουν άλλες προκαθορισμένες πράξεις προκειμένου να υλοποιηθούν στο πλαίσιο των προγραμμάτων. Οι προκαθορισμένες πράξεις πρέπει, όπου αυτό είναι δυνατό, να προσδιορίζονται στην πρόταση προγράμματος.

2. Οι ακόλουθες πληροφορίες παρατίθενται για τις προκαθορισμένες πράξεις, εντός της πρότασης του προγράμματος:

(α) το πλαίσιο και η αιτιολόγηση για την πράξη, με αναφορά στις σχετικές εθνικές προτεραιότητες.

(β) ο στόχος και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της πράξης.

(γ) πληροφορίες για τον Φορέα Υλοποίησης και τους εταίρους των πράξεων.

(δ) τα αποτελέσματα μελετών σκοπιμότητας, όπου υφίστανται.

(ε) το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των πράξεων και (στ) το προσχέδιο του προϋπολογισμού, που να περιλαμβάνει το σύνολο των προγραμματισμένων χρηματοοικονομικών πόρων και την προβλεπόμενη συνδρομή του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.

3. Ο Διαχειριστής Προγράμματος, πριν την υπογραφή συμφώνου για μια προκαθορισμένη πράξη, αξιολογεί την πράξη προκειμένου να ελεγχθούν η ποιότητα και η συμβολή της στους στόχους του προγράμματος, καθώς επίσης και η συμμόρφωση με την εθνική και Κοινοτική νομοθεσία. Το Εθνικό Σημείο Επαφής οφείλει να ενημερώνει την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ για την θετική αξιολόγηση προκαθορισμένων πράξεων.

Άρθρο 6.6

Μικρά σχέδια επιχορήγησης εντός προγράμματος

1. Ο Διαχειριστής Προγράμματος δύναται να περιλάβει στην πρόταση του προγράμματος την συγχρηματοδότηση ενός ή περισσότερων μικρών σχεδίων επιχορήγησης στο πλαίσιο ενός προγράμματος.

2. Αθροιστικά, η κατανομή σε μικρά σχέδια επιχορήγησης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 20% των επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος.

3. Το ποσό της αιτούμενης χρηματοδότησης στο πλαίσιο ενός μικρού σχεδίου επιχορήγησης, κατά κανόνα, δεν πρέπει να είναι μικρότερο από 5.000 € και μεγαλύτερο από 200.000 €. Οι υποτροφίες σε φυσικά πρόσωπα δύνανται να είναι μικρότερες από 5.000 €.

4. Τα μικρά σχέδια επιχορήγησης διαχειρίζεται και υλοποιεί, κατά κανόνα, ο Διαχειριστής Προγράμματος. Ο Διαχειριστής Προγράμματος μπορεί να αναθέσει σε έναν ή περισσότερους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, με εμπορικό ή όχι σκοπό, καθώς επίσης και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις, τη διαχείριση και την υλοποίηση των μικρών σχεδίων επιχορήγησης. Ο φορέας που θα αναλάβει πρέπει να έχει ισχυρούς δεσμούς με τον τομέα στον οποίο εμπίπτει το πρόγραμμα. Οποιαδήποτε ανάθεση ως άνω δεν αναιρεί την ευθύνη του Διαχειριστή Προγράμματος για το πρόγραμμα. Οι διαχειριστικές δαπάνες ενός μικρού σχεδίου επιχορήγησης υπολογίζονται ως μέρος των διαχειριστικών δαπανών του Διαχειριστή Προγράμματος κατά τα ανώτατα όρια που αναφέρονται στην παρ. 2 του σχετικού άρθρου 8.10.

5. Σε περιπτώσεις όπου ο Διαχειριστής Προγράμματος αναθέτει τη διαχείριση και υλοποίηση ενός μικρού σχεδίου επιχορήγησης σε άλλο φορέα, η επιλογή αυτού του φορέα πραγματοποιείται από το Διαχειριστή Προγράμματος σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο αναφορικά με τις δημόσιες συμβάσεις. Ο διαχειριστής μικρού σχεδίου επιχορήγησης οφείλει να παρέχει εγγυήσεις φερεγγυότητας και επάρκειας στον συγκεκριμένο τομέα, καθώς επίσης και σε επίπεδο διοικητικής και οικονομικής διαχείρισης.

6. Οι διατάξεις της παρούσας, οι οποίες ισχύουν και εφαρμόζονται για το Διαχειριστή Προγράμματος, εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, και για τον διαχειριστή μικρού σχεδίου επιχορήγησης, με εξαίρεση το γεγονός ότι οι εκθέσεις, που υποβάλλονται από τον τελευταίο, ενσωματώνονται στον μηχανισμό υποβολής εκθέσεων του Διαχειριστή Προγράμματος.

7. Ειδικότερα θέματα αναφορικά με τα μικρά σχέδια επιχορήγησης εξειδικεύονται από το σύστημα διαχείρισης στο επίπεδο του Προγράμματος, στη βάση του άρθρ. 5.7, παρ.2 της παρούσας.

Άρθρο 6.7

Χρηματοδοτικά μέσα

1. Με την έγκριση της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ, δύνανται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά μέσα, προκειμένου να συνδράμουν στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων ενός προγράμματος και να υποστηρίξουν δραστηριότητες που αναμένεται να είναι οικονομικά βιώσιμες, αλλά δεν επιφέρουν επαρκή χρηματοδότηση από πηγές της αγοράς.

2. Η υποστήριξη των χρηματοδοτικών μέσων αποφασίζεται βάσει αναδρομικής αξιολόγησης, η οποία περιλαμβάνει τεκμηριωμένα στοιχεία περί αστοχιών της αγοράς ή ανεπαρκούς επιπέδου επενδύσεων, καθώς επίσης και το εκτιμώμενο επίπεδο και εύρος των αναγκών για δημόσιες επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των ειδών των χρηματοδοτικών μέσων που χρήζουν υποστήριξης. Τα χρηματοδοτικά μέσα πρέπει να παρέχονται μέσω δομών που έχουν θεσπιστεί σε εθνικό, περιφερειακό, διακρατικό ή διασυνοριακό επίπεδο.

3. Σε περιπτώσεις όπου χρησιμοποιούνται χρηματοδοτικά μέσα, είναι δυνατό να μην ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού ΕΟΧ, ιδίως όσες αναφέρονται στην επιλογή των πράξεων και στην επιλεξιμότητα των δαπανών. Όλες οι προτάσεις για χρήση χρηματοδοτικών μέσων οφείλουν να αναγράφονται στην πρόταση του προγράμματος. Όλοι οι σχετικοί τρόποι πιθανής εφαρμογής των χρηματοδοτικών μέσων οφείλουν να προσδιορίζονται στην προγραμματική συμφωνία.

Άρθρο 6.8

Σύμφωνο Υλοποίησης Προγράμματος

1. Για κάθε πρόγραμμα που εγκρίνεται μετά από τις διαδικασίες που περιγράφηκαν, συνάπτεται σύμφωνο υλοποίησης προγράμματος μεταξύ του ΕΣΕ και εκάστοτε Διαχειριστή Προγράμματος.

2. Για τα Προγράμματα και ενότητες ΕΟΧ υπό την ευθύνη των ελληνικών αρχών, το σύμφωνο υλοποίησης προγράμματος θεσπίζεται με την έκδοση «Απόφασης χρηματοδότησης» Προγράμματος από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, για την υλοποίηση του αντίστοιχου εγκεκριμένου προγράμματος τόσο από πόρους του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 όσο και από πόρους του ΠΔΕ, στη βάση αντίστοιχης εγκεκριμένης Προγραμματικής Συμφωνίας. Η απόφαση συμπεριλαμβάνει την κατανομή ποσών στα Προγράμματα από το Ταμείο Διμερών Σχέσεων, όπως αυτά καθορίζονται από την απόφαση χρηματοδότησης διμερών έργων βάσει του άρθρ. 4.6, παρ. 6. Η απόφαση χρηματοδότησης του παρόντος άρθρου και τα παραρτήματα αυτής αποτελούν ισοδύναμο συμφώνου υλοποίησης προγράμματος, για τους σκοπούς του ΣΔΕ ΕΟΧ.

3. Το σύμφωνο υλοποίησης προγράμματος περιέχει τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη λειτουργία του προγράμματος καθώς, επίσης, και τους ρόλους και τις υποχρεώσεις των συμμετεχόντων μερών. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει διατάξεις που διασφαλίζουν ότι ο Διαχειριστής Προγράμματος δεσμεύεται να συμμορφωθεί πλήρως με τις διατάξεις του νομικού πλαισίου για τον Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014- 2021, όπως αναφέρονται στο άρθρο 1.5, οι οποίες είναι σχετικές με την υλοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων τυχόν υποχρεώσεων που εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Το σύμφωνο υλοποίησης προγράμματος περιλαμβάνει ρητή αναφορά στην προγραμματική συμφωνία, στον Κανονισμό ΕΟΧ και το παρόν ΣΔΕ, και, κατ' ελάχιστον, περιλαμβάνει προβλέψεις για τα ακόλουθα:

(α) τις υποχρεώσεις αναφορικά με την υποβολή εκθέσεων - αναφορών, προκειμένου το ΕΣΕ να συμμορφώνεται με την υποχρέωση υποβολής αυτών στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ,

(β) τις υποχρεώσεις του Διαχειριστή Προγράμματος για την υποβολή, στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και στην Αρχή Πιστοποίησης, εκθέσεων - αναφορών καθώς και λοιπά έγγραφα, εφόσον απαιτηθούν,

(γ) το μέγιστο ποσό της συγχρηματοδότησης του προγράμματος καθώς και την κατανομή αυτής μεταξύ των σημείων που καταγράφονται στο άρθρο 8.1,

(δ) την επιλεξιμότητα των δαπανών,

(ε) την ημερομηνία έναρξης και λήξης της επιλεξιμότητας των δαπανών,

(στ) τις τροποποιήσεις του προγράμματος,

(ζ) τη διασφάλιση ότι η πρόσβαση σε πληροφορίες σε σχέση με την παρακολούθηση, τους ελέγχους και τις αξιολογήσεις παρέχεται χωρίς καθυστέρηση,

(η) τη διασφάλιση ότι πληρούνται οι υποχρεώσεις σχετικά με τη δημοσιότητα και την πληροφόρηση,

(θ) το δικαίωμα του ΕΣΕ να αναστείλει εκταμιεύσεις και να απαιτήσει επιστροφή ποσών από τον Διαχειριστή Προγράμματος, σε περίπτωση που ληφθεί σχετική απόφαση από την Επιτροπή του Χ.Μ. ΕΟΧ ή από το Εθνικό Σημείο Επαφής,

(ι) το γεγονός ότι η λήξη της προγραμματικής συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 6.3 μπορεί να οδηγήσει σε λήξη ισχύος του συμφώνου υλοποίησης του προγράμματος και

(ια) αναφορά σε συνεργασίες του προγράμματος, όπου υφίστανται.

4. Το ΕΣΕ εγγυάται ότι οι υποχρεώσεις του Διαχειριστή Προγράμματος βάσει του συμφώνου υλοποίησης προγράμματος είναι έγκυρες και εφαρμοστέες κατά την ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Σε περίπτωση ασυμφωνίας ανάμεσα στο σύμφωνο υλοποίησης προγράμματος και στο νομικό πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ 2014-2021, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 1.5, υπερισχύει το δεύτερο.

5. Πριν από οποιαδήποτε εκταμίευση προς τα Προγράμματα, το ΕΣΕ οφείλει να ενημερώσει την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ για την υπογραφή του συμφώνου υλοποίησης προγράμματος. Η παρούσα παράγραφος δεν ισχύει για εκταμιεύσεις κατά την παρ. 4 του άρθρου 4.6 και για έκτακτες προκαταβολές σχετικές με έξοδα που αφορούν την προετοιμασία προγραμμάτων που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 8.10.

6. Η απόφαση χρηματοδότησης προγράμματος ορίζει τον προϋπολογισμό που συμφωνείται στο MoU (συμμετοχή ΕΟΧ και εθνική συμμετοχή) και την

αντίστοιχη προγραμματική συμφωνία. Ειδικότερα, με την απόφαση χρηματοδότησης, το ΕΣΕ επιφορτίζει το Διαχειριστή Προγράμματος με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την Προγραμματική Συμφωνία, με τρόπο που να διασφαλίζεται η ομαλή και αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος σύμφωνα με τη σχετική εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία, ως εξής:

(α) Σε παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης επισυνάπτεται η αντίστοιχη πρωτότυπη εγκεκριμένη προγραμματική συμφωνία.

(β) Σε έτερο παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης επισυνάπτεται η γραπτή δέσμευση του Νομίμου Εκπροσώπου του Διαχειριστή Προγράμματος, ότι θα τηρούνται οι όροι της ως άνω απόφασης.

(γ) Στην περίπτωση προγραμμάτων “από κοινού”, μετά την υπογραφή της προγραμματικής συμφωνίας και πριν από την έκδοση της απόφασης χρηματοδότησης προγράμματος, ο Διαχειριστής Προγράμματος οφείλει να κοινοποιήσει στο ΕΣΕ τους κανόνες λειτουργίας της επιτροπής συνεργασίας όπως έχουν συμφωνηθεί με τον/ τους εταίρο/ους του και, στους οποίους περιγράφονται κατ’ ελάχιστο η ταυτότητα κάθε εταίρου, τυχόν προηγούμενη συνεργασία τους και ο ρόλος κάθε εταίρου στο Πρόγραμμα.

Άρθρο 6.9

Τροποποίηση προγραμμάτων

1. Εκτός αν άλλως ρητά ορίζεται στην προγραμματική συμφωνία, οποιαδήποτε τροποποίηση ενός προγράμματος υπόκειται σε έγκριση από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ.

2. Τα προγράμματα δύνανται να τροποποιηθούν και ιδιαίτερα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) προκειμένου να ανταποκριθούν σε απρόβλεπτα γεγονότα στην Ελλάδα,

(β) προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα της αναθεώρησης του πλαισίου υλοποίησης σε μια εκ των ετήσιων συναντήσεων,

(γ) προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα της αξιολόγησης, που αναφέρεται στο άρθρο 10,

(δ) όταν απαιτούνται αλλαγές, προκειμένου να ενισχυθεί το αποτέλεσμα του προγράμματος ή

(ε) προκειμένου να αμβλυνθούν οι κίνδυνοι ή/και οι δυσκολίες υλοποίησης.

3. Ο Διαχειριστής Προγράμματος οφείλει να περιγράψει και να αιτιολογήσει επαρκώς την τροποποίηση, καθώς επίσης και την πιθανή επίδρασή της στα οικονομικά στοιχεία, στην αξιολόγηση των κινδύνων, στα αποτελέσματα και στα παραδοτέα του προγράμματος. Το Εθνικό Σημείο Επαφής οφείλει να παράσχει προσωρινή έγκριση της πρότασης τροποποίησης.

4. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ οφείλει να αξιολογήσει την προτεινόμενη τροποποίηση και να προβεί σε επίσημη απάντηση το αργότερο εντός δύο μηνών από την παραλαβή όλων των σχετικών εγγράφων και των απαραίτητων πληροφοριών.

5. Η τροποποίηση επισημοποιείται με την τροποποίηση της προγραμματικής συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 6.3, κατά περίπτωση.

6. Εάν η τροποποίηση ενός προγράμματος οδηγεί σε μείωση της χρηματοδότησης του, το Εθνικό Σημείο Επαφής δύναται να κατανείμει το ποσό που καθίσταται διαθέσιμο σε άλλα εγκεκριμένα προγράμματα, στους πόρους για τις διμερείς σχέσεις ή/και στους πόρους Τεχνικής Βοήθειας. Στην περίπτωση αυτή, απαιτείται πρότερη έγκριση της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του Διαχειριστή Προγράμματος στον οποίο διατίθεται το εν λόγω ποσό. Η τροποποίηση οφείλει να είναι συμβατή με το ΜοΥ. Κάθε τέτοια ανακατανομή σε προγράμματα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και επισημοποιηθεί το αργότερο έως την 30η Απριλίου 2023.

Άρθρο 6.10

Προληπτικός έλεγχος

από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Κατόπιν υποβολής αιτήματος από τις Δότεριες χώρες ή την Ελλάδα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διενεργεί προληπτικό έλεγχο της πρότασης προγράμματος για συγκεκριμένο πρόγραμμα πριν την υιοθέτησή του, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητά του με την πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 6.11

Ετήσια έκθεση προγράμματος

1. Ο Διαχειριστής Προγράμματος υποβάλλει ετήσια έκθεση του προγράμματος στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και στο Εθνικό Σημείο Επαφής, χρησιμοποιώντας πρότυπη φόρμα που παρέχει η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ. Ο βασικός στόχος της έκθεσης είναι:

(α) να παρέχει καίριες πληροφορίες γύρω από την υλοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων και παραδοτέων που έχουν πραγματοποιηθεί και της συσχέτισής τους με τον στόχο του προγράμματος, των γενικών στόχων του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ 2014-2021 και του άρθρου 1.3 κατά περίπτωση,

(β) να παρουσιάζει τυχόν προβλήματα που επηρεάζουν την υλοποίηση του προγράμματος και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπισή τους, μια αξιολόγηση κινδύνων και τις προβλεπόμενες δράσεις για τον μετριασμό των συνεπειών τους.

2. Η περίοδος αναφοράς των ετήσιων εκθέσεων προγράμματος είναι το ημερολογιακό έτος. Η έκθεση υποβάλλεται το αργότερο έως 15 Φεβρουαρίου κάθε έτους. Για τα προγράμματα που εγκρίνονται από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ στο πρώτο εξάμηνο ενός έτους, οι πρώτες ετήσιες εκθέσεις υποβάλλονται το επόμενο έτος, ενώ οι πρώτες ετήσιες εκθέσεις των υπόλοιπων προγραμμάτων υποβάλλονται το δεύτερο έτος μετά την έγκρισή τους.

3. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ ενημερώνει το Εθνικό Σημείο Επαφής και τον Διαχειριστή του Προγράμματος για την άποψή της σχετικά με την ετήσια έκθεση του προγράμματος εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της παραλαβής. Εάν η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ δεν αποκριθεί στην προθεσμία που καθορίζεται, η έκθεση θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή.

Άρθρο 6.12

Τελική έκθεση προγράμματος

1. Ο Διαχειριστής Προγράμματος, μέσω της Αρχής Πιστοποίησης, υποβάλει την τελική έκθεση του προγράμματος στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και στο Εθνικό Σημείο Επαφής, χρησιμοποιώντας πρότυπη φόρμα που παρέχει η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ. Ο βασικός στόχος της έκθεσης είναι να παρουσιάσει:

(α) μια εκτίμηση της συνδρομής του προγράμματος στους γενικούς στόχους του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ 2014-2021, τον στόχο και τα αποτελέσματα του προγράμματος, καθώς και το άρθρο 1.3, κατά περίπτωση,

(β) μια σύνοψη των ευρημάτων από σχετικές αξιολογήσεις,

(γ) μια γενική εκτίμηση της υλοποίησης του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης σύγκρισης με τα σχέδια που είχαν καθορισθεί για το πρόγραμμα και καταγραφής της αποκτηθείσας εμπειρίας,

(δ) μια επισκόπηση των παρατυπιών και των μέτρων που ελήφθησαν για τη θεραπεία αυτών,

(ε) συγκεκριμένες λεπτομέρειες αναφορικά με την τήρηση ή/και τροποποίηση των χρηματοδοτικών σχεδίων και

(στ) οικονομικές πληροφορίες, που περιλαμβάνουν υπολογισμό του τελικού ισολογισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9.4.

2. Η τελική έκθεση προγράμματος διαβιβάζεται στην Επιτροπή του Χ.Μ. ΕΟΧ από την Αρχή Πιστοποίησης, η οποία πιστοποιεί το οικονομικό παράρτημα της έκθεσης σύμφωνα με το άρθρο 5.4, το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία λήξης της επιλεξιμότητας των διαχειριστικών δαπανών του προγράμματος.

3. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ εξετάζει την τελική έκθεση προγράμματος, προκειμένου να καθορίσει εάν πληροί τις προϋποθέσεις του, τυπικά και ουσιαστικά. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ εγκρίνει την έκθεση το αργότερο εντός δύο μηνών από την παραλαβή αυτής και όλων των σχετικών εγγράφων και των απαραίτητων πληροφοριών.

4. Οι εγκεκριμένες τελικές εκθέσεις προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της σύνοψης για το ευρύ κοινό, αναρτώνται στον ιστότοπο του Εθνικού Σημείου Επαφής εντός ενός μηνός από την έγκριση της έκθεσης από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ.

Άρθρο 6.13

Προγράμματα που υλοποιούνται

από το Γραφείο Χ.Μ, διεθνείς ή διακυβερνητικές οργανώσεις ή φορείς από τις Δότες χώρες

- 1.** Το Γραφείο Χ.Μ. είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία των προγραμμάτων που εμπίπτουν στην προγραμματική ενότητα «Κοινωνία των Πολιτών», με την επιφύλαξη διαφορετικής πρόβλεψης στο Μνημόνιο Κατανόησης.
- 2.** Το ΕΣΕ, με τη συγκατάθεση της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ, δύναται να ορίσει ως υπεύθυνους για την υλοποίηση προγράμματος, το Γραφείο Χ.Μ., διακυβερνητικές οργανώσεις ή φορείς από τις Δότεριες χώρες.
- 3.** Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις ανωτέρω παρ. 1 και 2 δεν έχει εφαρμογή ο Κανονισμός ΕΟΧ. Στις περιπτώσεις αυτές ο Διαχειριστής Προγράμματος εφαρμόζει συγκεκριμένους κανόνες, συμβατούς κατά το δυνατόν με τις διατάξεις του Κανονισμού ΕΟΧ, οι οποίοι εξασφαλίζουν σε κάθε περίπτωση την υλοποίηση του προγράμματος σύμφωνα με τις αρχές του άρθρου 1.3.
- 4.** Όπου το Γραφείο Χ.Μ. ενεργεί το ίδιο ως Διαχειριστής Προγράμματος, η υλοποίηση του προγράμματος εκτελείται κατά κανόνα από έναν Διαχειριστή επιχορήγησης, που επιλέγεται από το Γραφείο Χ.Μ. και συμβάλλεται με αυτό. Οι ρόλοι και οι υποχρεώσεις του Γραφείου Χ.Μ. και του Διαχειριστή επιχορήγησης διέπονται από σύμφωνο υλοποίησης μεταξύ του Γραφείου Χ.Μ. και του Διαχειριστή επιχορήγησης. Το σύμφωνο υλοποίησης περιλαμβάνει προβλέψεις για υποβολή αναφορών ή εκθέσεων προς το ΕΣΕ.
- 5.** Εάν οριστεί Διαχειριστής Προγράμματος ένας διακυβερνητικός οργανισμός ή φορέας των Δοτριών χωρών, οι ρόλοι και οι υποχρεώσεις του διέπονται από σύμφωνο υλοποίησης προγράμματος μεταξύ της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του Διαχειριστή Προγράμματος.
- 6.** Ανακατανομή πόρων στο πλαίσιο προγράμματος του παρόντος άρθρου, καθώς επίσης και δαπάνες του Διαχειριστή Προγράμματος ή/και του Διαχειριστή επιχορήγησης καλύπτονται από τη χρηματοδοτική συνδρομή ΕΟΧ προς την Ελλάδα.
- 7.** Όταν ένα πρόγραμμα υλοποιείται από το Γραφείο Χ.Μ. ή από έναν διακυβερνητικό οργανισμό ή από φορέα των Δοτριών χωρών, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, οι ελληνικές αρχές δεν φέρουν καμία ευθύνη για την υλοποίηση του προγράμματος, οικονομική ή άλλη, πλην των προβλεπομένων στην παρ. 6.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Επιλογή πράξεων

Άρθρο 7.1

Μέθοδοι επιλογής προτάσεων για πράξεις / έργα

- 1.** Οι πράξεις επιλέγονται μέσα από διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, η οποία υλοποιείται σύμφωνα με την παρούσα απόφαση.
- 2.** Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, η επιλογή προκαθορισμένων πράξεων δύναται να γίνει χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Τέτοιες πράξεις προσδιορίζονται σύμφωνα με την παρ. 2(β)(vi) του άρθρου 2.5 και με το άρθρο 6.5. Πληροφορίες για τέτοιες πράξεις παρέχονται εντός της πρότασης προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 6.5.

Άρθρο 7.2

Επιλεξιμότητα Φορέων Υλοποίησης

και εταίρων πράξεων

- 1.** Κάθε φορέας, δημόσιος ή ιδιωτικός, εμπορικού ή μη σκοπού, ή μη κυβερνητική οργάνωση, εφόσον αποτελεί νομικό πρόσωπο στην Ελλάδα, δύναται να θεωρηθεί ως επιλέξιμος Φορέας Υλοποίησης πράξεων. Όπου ρητά ορίζεται στην προγραμματική συμφωνία, επιλέξιμοι φορείς υλοποίησης πράξεων δύνανται να είναι επίσης διεθνείς οργανισμοί ή φορείς ή υπηρεσίες αυτών.
- 2.** Κάθε φορέας, δημόσιος ή ιδιωτικός, εμπορικού ή μη σκοπού, ή μη κυβερνητική οργάνωση, εφόσον έχει αποκτήσει νομική μορφή σε κάποια από τις Δότες χώρες, τις Δικαιούχους χώρες του ΕΟΧ ή χώρα εκτός ΕΟΧ που συνορεύει με την Ελλάδα, καθώς και κάθε διεθνής οργανισμός ή φορέας ή υπηρεσία αυτού, που δραστηριοποιείται ενεργά και συνδράμει αποτελεσματικά στην υλοποίηση μιας πράξης, δύναται να θεωρηθεί ως επιλέξιμος εταίρος πράξης.
- 3.** Φυσικά πρόσωπα που διαμένουν νόμιμα στις Δότες χώρες ή την Ελλάδα αποτελούν επιλέξιμους φορείς υλοποίησης και επιλέξιμους εταίρους πράξεων, εφόσον αφορούν τις προγραμματικές ενότητες «Εκπαίδευση, Υποτροφίες, Μαθητείες και Επιχειρηματικότητα Νέων» και «Πολιτισμική

Επιχειρηματικότητα, Πολιτισμική Κληρονομιά και Πολιτισμική Συνεργασία», και υποτροφιών, σε όποιο πρόγραμμα και εάν εμπίπτουν.

4. Λαμβάνοντας υπόψη τους γενικούς στόχους του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και του εκάστοτε προγράμματος και με στόχο τη διασφάλιση της στοχευμένης υλοποίησης αυτού, δύνανται να υπάρξουν περιορισμοί στην επιλεξιμότητα Φορέων Υλοποίησης ή εταίρων πράξεων, οι οποίοι, εφόσον λάβουν την έγκριση της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ, αναφέρονται ρητά στην προγραμματική συμφωνία.

5. Οι Φορείς Υλοποίησης και Διαχειριστές Προγραμμάτων ΕΟΧ δύνανται να συμβουλευονται επικουρικά τα «Εγχειρίδια Διαδικασιών Διοικητικής Ικανότητας για συγχρηματοδοτούμενα έργα» που εκδίδει η ΜΟΔ Α.Ε., φορέας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή αντίστοιχα και τους σχετικούς Οδηγούς που εκδίδονται στο πλαίσιο του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου -ΣΔΕ ΕΣΠΑ 2014-2020.

Άρθρο 7.3

Προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

1. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων οργανώνονται από τον Διαχειριστή Προγράμματος. Το περιεχόμενο, η μορφή και η δημοσιοποίηση αυτών οφείλουν να είναι συμβατά με την προγραμματική συμφωνία, τον Κανονισμό και την παρούσα απόφαση.

2. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων οφείλουν να συμμορφώνονται κατ' ελάχιστο με τα ακόλουθα:

(α) να δημοσιεύονται ευρέως, με στόχο να προβάλλονται σε όλους τους δυνητικούς υποψήφιους, με χρήση κάθε δόκιμου μέσου ενημέρωσης, σε επίπεδο εθνικό, περιφερειακό και τοπικό, καθώς και ειδικών εκδόσεων και διαδικτυακών εργαλείων. Οποιοσδήποτε περιορισμός στη δημοσιοποίηση πρέπει να αιτιολογείται στην προγραμματική συμφωνία,

(β) να περιλαμβάνουν σαφή και εύλογη προθεσμία, η οποία πρέπει να τοποθετείται τουλάχιστον δύο μήνες μετά την ημερομηνία της δημοσίευσης καθώς και διεύθυνση υποβολής προτάσεων. Η δημοσίευση θα προσδιορίζει την ώρα εκπνοής της προθεσμίας υποβολής, εάν η προθεσμία αφορά την ταχυδρομική αποστολή ή την πραγματική ώρα παράδοσης στο γραφείο του Διαχειριστή Προγράμματος, καθώς και τους αποδεκτούς τρόπους παράδοσης των προτάσεων. Η δημοσίευση πρέπει να διευκρινίζει εάν απαιτούνται ένα ή περισσότερα αντίγραφα της αίτησης,

(γ) να περιέχουν σαφή καθορισμό των επιλέξιμων φορέων υλοποίησης και εταίρων καθώς και τυχόν περιορισμών ή εξαιρέσεων που ενδεχομένως υφίστανται.

(δ) να περιέχουν λεπτομερή αναφορά των κριτηρίων επιλογής και του τρόπου βαθμολόγησης τους,

(ε) να διευκρινίζουν σαφώς την επιλεξιμότητα πράξεων και δαπανών, συμπεριλαμβανομένων τυχόν περιορισμών στο μοναδιαίο κόστος που αναφέρεται στο άρθρο 8.4,

(στ) να περιέχουν περιγραφή της διαδικασίας επιλογής και του μηχανισμού λήψης αποφάσεων,

(ζ) να περιέχουν σαφή αναφορά ή σύνδεσμο για την πρότυπη φόρμα αίτησης και τις οδηγίες συμπλήρωσης,

(η) να προσδιορίζουν ρητώς το συνολικό ποσό που καθίσταται διαθέσιμο μέσω της πρόσκλησης, καθώς και το ελάχιστο και μέγιστο ποσό χρηματοδότησης για κάθε πράξη που στοχεύει η αίτηση,

(θ) να περιέχουν προβλέψεις για τον τρόπο καταβολής της χρηματοδότησης,

(ι) να δηλώνουν σαφώς τις προϋποθέσεις για συγχρηματοδότηση,

(ια) να αιτούνται την γνωστοποίηση οποιουδήποτε συμβούλου ενδεχομένως εμπλέκεται στην προετοιμασία της αίτησης για την υλοποίηση των πράξεων,

(ιβ) να παρέχουν σαφή αναφορά πηγών για περαιτέρω πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένης αναφοράς στον Κανονισμό και στις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες που έχει υιοθετήσει η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, καθώς και σε έγγραφα σχετικά με την εκάστοτε πρόσκληση που έχει συντάξει ο Διαχειριστής Προγράμματος και

(ιγ) να περιέχουν στοιχεία επικοινωνίας για υποβολή ερωτήσεων, καθώς και την προθεσμία για την απάντηση των εν λόγω ερωτήσεων.

3. Η πρόσκληση αναρτάται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό ιστότοπο του Διαχειριστή Προγράμματος στα ελληνικά και στα αγγλικά.

4. Το ΕΣΕ εγγυάται ότι η πρόσκληση υποβολής προτάσεων είναι πλήρως συμβατή με το νομικό πλαίσιο του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, όπως ορίζεται στο άρθρο 1.5.

5. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ ενημερώνεται για όλες τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων κατ' ελάχιστο δύο εβδομάδες πριν την δημοσίευσή τους, ενώ ταυτόχρονα λαμβάνει αγγλική μετάφραση του κειμένου κάθε πρόσκλησης.

Άρθρο 7.4

Αξιολόγηση και χρηματοδότηση πράξεων

1. Ο Διαχειριστής Προγράμματος είναι υπεύθυνος για την αξιολόγηση των πράξεων και της χρηματοδότησης αυτών. Εφαρμόζονται οι αρχές της χρηστής διακυβέρνησης, της διαφάνειας, της ισότητας, της αποτελεσματικότητας και της μηδενικής ανοχής προς τη διαφθορά.

2. Ο Διαχειριστής Προγράμματος εξασφαλίζει ότι η διαδικασία επιλογής διενεργήθηκε σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΟΧ και το παρόν ΣΔΕ και ότι οι αποφάσεις χρηματοδότησης συνάδουν με τους κανόνες και τους στόχους του Προγράμματος. Σε συνέχεια της ως άνω επαλήθευσης, ο Διαχειριστής Προγράμματος αποφασίζει ποιες εκ των πράξεων πράξεις θα λάβουν χρηματοδότηση.

3. Στη διαδικασία επιλογής πράξεων καλούνται να συμμετάσχουν οι Εταίροι Προγράμματος των Δοτριών χωρών ή/και Διεθνείς Εταίροι, όπου υφίστανται. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και το Εθνικό Σημείο Επαφής καλούνται να συμμετέχουν στις διαδικασίες επιλογής ως παρατηρητές. Στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και τους Εταίρους προγράμματος παρέχονται τα σχετικά έγγραφα στα αγγλικά.

4. Ο Διαχειριστής Προγράμματος εξασφαλίζει διερμηνεία κατά την διαδικασία επιλογής όποτε απαιτείται.

5. Σε περίπτωση προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων που αφορούν αποκλειστικά πράξεις σε συνεργασία με τις Δότριες χώρες, οι διαδικασίες επιλογής συμφωνούνται από κοινού με τους Εταίρους Προγράμματος των Δοτριών χωρών. Ως γλώσσα εργασίας, καθώς και γλώσσα για την υποβολή προτάσεων πράξεων και λοιπών σχετικών εγγράφων, ορίζονται τα αγγλικά.

6. Ο Διαχειριστής Προγράμματος οφείλει να παράσχει στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ τον κατάλογο με τις επιλεγμένες πράξεις το αργότερο εντός δύο εβδομάδων από την λήψη απόφασης για την χρηματοδότηση. Στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ παρέχεται κάθε σχετικό έγγραφο στα αγγλικά κατόπιν αίτησης.

7. Η προγραμματική συμφωνία δύναται να περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις γύρω από την διαδικασία επιλογής.

8. Το παρόν άρθρο, εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, σε αποφάσεις πρόσθετης χρηματοδότησης ήδη εγκεκριμένων πράξεων.

Άρθρο 7.5

Σύγκρουση συμφερόντων

1. Σύγκρουση συμφερόντων θεωρείται ότι υφίσταται όταν ένα πρόσωπο που συμμετέχει στην διαδικασία επιλογής έχει άμεσο ή έμμεσο συμφέρον από το αποτέλεσμα της επιλογής, έτσι ώστε η συμμετοχή του να είναι ή να φαίνεται ότι είναι ασυμβίβαστη με την αντικειμενική και αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων του που σχετίζονται με την διαδικασία επιλογής. Το συμφέρον δύναται να είναι οικονομικής, πολιτικής ή εθνικής φύσεως, να αφορά στο οικογενειακό ή συναισθηματικό περιβάλλον του ατόμου, ή να αφορά σε οποιοδήποτε είδος υφιστάμενης σχέσης μεταξύ του ατόμου αυτού και του υποψηφίου ή εταίρου αυτού ή κάθε άλλο συμφέρον που να μπορεί να επηρεάσει την αντικειμενική και αμερόληπτη άσκηση των καθηκόντων του ατόμου που εμπλέκεται στην διαδικασία επιλογής.

2. Ο Διαχειριστής Προγράμματος οφείλει να λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο, ώστε να προλαμβάνει τέτοιου είδους σύγκρουση συμφερόντων. Αν παρ' όλα αυτά προκύψει περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, ο Διαχειριστής Προγράμματος οφείλει να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο, ώστε να μην επιτρέψει η κατάσταση αυτή να επηρεάσει την αντικειμενικότητα της διαδικασίας επιλογής.

Άρθρο 7.6

Σύμφωνο Πράξης

1. Για κάθε εγκριθείσα πράξη συνάπτεται σύμφωνο πράξης μεταξύ του Διαχειριστή Προγράμματος (Δ.Π.) και του Φορέα Υλοποίησης.

2. Για τα Προγράμματα και ενότητες ΕΟΧ υπό την ευθύνη των ελληνικών αρχών, τα έγγραφα που συνιστούν το Σύμφωνο πράξης για τους σκοπούς της παρούσας και σε αναλογική εφαρμογή με τα ισχύοντα για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. Προγράμματα, είναι:

- η απόφαση Ένταξης της πράξης, με συνημμένο παράρτημα τις Υποχρεώσεις Δικαιούχων
- το Τεχνικό Δελτίο της πράξης, το οποίο υποβάλλεται και υπογράφεται αρμοδίως από τον Φορέα Υλοποίησης.

Η απόφαση Ένταξης εκδίδεται από το Διαχειριστή Προγράμματος και υπογράφεται από το αρμόδιο ιεραρχικά όργανο, στο οποίο υπάγεται ή που τον

εποπτεύει. Η κωδικοποίηση πράξεων και Συλλογικών αποφάσεων (Σ.Α.) του Χ.Μ. ΕΟΧ στο ΠΔΕ, καθορίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (βλ. ετήσια Εγκύκλιος ΠΔΕ). Υπενθυμίζεται πως καθώς η εθνική συμμετοχή και η συμμετοχή του Χ.Μ. ΕΟΧ, για όλες τις πράξεις που εντάσσονται στα προγράμματα και ενότητες ΕΟΧ αρμοδιότητας των ελληνικών αρχών, είναι δημόσιες επενδύσεις κατά την οικεία νομοθεσία και χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, η απόφαση Ένταξης πράξεων αποτελεί αυτοδίκαια πρόταση εγγραφής σε Συλλογική απόφαση του φορέα χρηματοδότησης, πλην αιτιολογημένων περιπτώσεων.

3. Η απόφαση Ένταξης με τα συνημμένα αυτής, περιέχει τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση της πράξης, καθώς και τους ρόλους και υποχρεώσεις των συμμετεχόντων μερών. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει διατάξεις που διασφαλίζουν ότι ο Φορέας Υλοποίησης της πράξης δεσμεύεται να συμμορφωθεί πλήρως με τις διατάξεις του νομικού πλαισίου για τον Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021, όπως αναφέρονται στο άρθρο 1.5, οι οποίες είναι σχετικές με την υλοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων τυχόν υποχρεώσεων που επιβιώνουν της ολοκλήρωσης του προγράμματος. Πρέπει επίσης να περιλαμβάνει ρητή αναφορά στην προγραμματική συμφωνία, στον Κανονισμό και στην παρούσα απόφαση και, κατ' ελάχιστο, διατάξεις για τα ακόλουθα:

(α) τις υποχρεώσεις αναφορικά με την υποβολή εκθέσεων - αναφορών, προκειμένου το Διαχειριστής Προγράμματος να μπορεί να συμμορφώνεται με την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων - αναφορών στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ και στο ΕΣΕ,

(β) το μέγιστο ποσό χρηματοδότησης της πράξης σε Ευρώ και το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης της πράξης,

(γ) την επιλεξιμότητα των δαπανών και τις προϋποθέσεις για την υποβολή παραστατικών για τις δαπάνες,

(δ) την μέθοδο υπολογισμού του έμμεσου κόστους και το μέγιστο ποσό αυτού,

(ε) την ημερομηνία έναρξης και λήξης της επιλεξιμότητας των δαπανών,

(στ) τυχόν τροποποιήσεις της πράξης,

(ζ) τη διασφάλιση ότι η πρόσβαση σε πληροφορίες σε σχέση με την παρακολούθηση, τους ελέγχους και τις αξιολογήσεις παρέχεται χωρίς καθυστέρηση,

(η) τη διασφάλιση ότι πληρούνται οι υποχρεώσεις σχετικά με τη δημοσιότητα και την πληροφόρηση,

(θ) το δικαίωμα του Διαχειριστή Προγράμματος να αναστείλει εκταμιεύσεις και να απαιτήσει επιστροφή ποσών από τον Φορέα Υλοποίησης της πράξης, σε περίπτωση που ληφθεί σχετική απόφαση από την Επιτροπή του Χ.Μ. ΕΟΧ, τον Διαχειριστή Προγράμματος ή το Εθνικό Σημείο Επαφής,

(ι) προβλέψεις για την επίλυση διαφορών και το ισχύον δίκαιο,

(ια) λεπτομερή προϋπολογισμό, με περιθώριο έως 5% για εσωτερική ανακατανομή και

(ιβ) αναφορά σε συμφωνίες συνεργασίας ή επιστολές δήλωσης προθέσεων, όπου υφίστανται.

4. Το σύμφωνο πράξης οφείλει να περιλαμβάνει διατάξεις που εξασφαλίζουν ότι οι εταίροι της πράξης ενημερώνονται επαρκώς και εγκαίρως για τροποποιήσεις της που τους επηρεάζουν.

5. Οι υποχρεώσεις του Φορέα Υλοποίησης της πράξης βάσει του συμφώνου πράξης ισχύουν και εφαρμόζονται σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία του Δικαιούχου Κράτους. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ εθνικών διατάξεων και του νομικού πλαισίου του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 1.5, υπερισχύει το δεύτερο.

6. Όλες οι αποφάσεις ένταξης και τεχνικά δελτία οφείλουν να είναι αναρτημένα στο ΟΠΣ ΕΟΧ.

Άρθρο 7.7

Εταίροι πράξεων και συμφωνίες συνεργασίας

1. Μια πράξη δύναται να υλοποιηθεί σε συνεργασία με εταίρους πράξης, όπως ορίζονται στο άρθρο 1.6. Εάν μια πράξη υλοποιείται σε αυτό το πλαίσιο συνεργασίας, ο Φορέας Υλοποίησης της πράξης συνάπτει συμφωνία συνεργασίας με τους εταίρους της πράξης.

2. Η συμφωνία συνεργασίας πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

(α) προβλέψεις ως προς τους ρόλους και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών,

(β) προβλέψεις ως προς τις οικονομικές συμφωνίες μεταξύ των μερών, μεταξύ των οποίων, ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, τις δαπάνες των εταίρων οι οποίες δύνανται να χρηματοδοτηθούν από τον προϋπολογισμό της πράξης,

(γ) προβλέψεις για την μέθοδο υπολογισμού του έμμεσου κόστους και το μέγιστο ποσό αυτού,

(δ) τους κανόνες ισοτιμίας συναλλάγματος που διέπουν τέτοιου είδους δαπάνες και την αποπληρωμή τους,

(ε) προβλέψεις για ελέγχους στους εταίρους της πράξης,

(στ) προβλέψεις για την ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στο πλαίσιο δημοσιονομικών διορθώσεων, σύμφωνα με το κεφάλαιο 15 της παρούσας,

(ζ) λεπτομερή προϋπολογισμό και

(η) προβλέψεις για την επίλυση διαφορών.

3. Η συμφωνία συνεργασίας οφείλει να είναι στα αγγλικά, εάν ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι φορέας από τις Δότεριες χώρες.

4. Η επιλεξιμότητα των δαπανών που βαρύνουν έναν εταίρο πράξης υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς που ισχύουν στην περίπτωση του Φορέα υλοποίησης πράξης.

5. Η υλοποίηση της συμφωνίας μεταξύ του Φορέα υλοποίησης και των εταίρων μιας πράξης πρέπει να είναι συμβατή με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων καθώς και με το άρθρο 8.15.

6. Προσχέδιο της συμφωνίας συνεργασίας ή επιστολή δήλωσης προθέσεων πρέπει να υποβάλλεται στον Διαχειριστή Προγράμματος πριν την υπογραφή της συμφωνίας συνεργασίας. Ο Διαχειριστής Προγράμματος οφείλει να επαληθεύσει ότι η συμφωνία συνεργασίας πληροί όσα προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Επιλεξιμότητα δαπανών

Άρθρο 8.1

Επιλέξιμες δαπάνες προγράμματος

1. Οι επιλέξιμες δαπάνες προγράμματος είναι:

(α) Οι διαχειριστικές δαπάνες (κόστος διαχείρισης) του Διαχειριστή Προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 8.10.

(β) Οι πληρωμές για την υλοποίηση των πράξεων στο πλαίσιο του προγράμματος, σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΟΧ, το παρόν ΣΔΕ, την αντίστοιχη προγραμματική συμφωνία (Απόφαση χρηματοδότησης) και σύμφωνο πράξης (Απόφαση ένταξης).

Άρθρο 8.2

Γενικές αρχές επιλεξιμότητας δαπανών

1. Οι αρχές και κανόνες που ορίζονται στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται κατ' αναλογία για όλες τις επιλέξιμες δαπάνες εκτός εάν ορίζεται ρητά διαφορετικά στον Κανονισμό ΕΟΧ ή την παρούσα.

2. Οι επιλέξιμες δαπάνες πράξεων είναι αυτές που έχουν πράγματι καταβληθεί από το Φορέα Υλοποίησης ή τους εταίρους στο πλαίσιο της πράξης και οι οποίες πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

(α) πραγματοποιούνται μεταξύ της πρώτης και της τελευταίας ημερομηνίας επιλεξιμότητας ενός έργου όπως ορίζεται στην απόφαση ένταξης,

(β) συνδέονται με το αντικείμενο της απόφασης ένταξης και περιλαμβάνονται στον συνολικό προϋπολογισμό της πράξης,

(γ) είναι αναλογικές και αναγκαίες για την υλοποίηση της πράξης,

(δ) χρησιμοποιούνται με αποκλειστικό σκοπό την επίτευξη των στόχων της πράξης και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων της, κατά τρόπο σύμφωνο με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας,

(ε) είναι αναγνωρίσιμες και επαληθεύσιμες, ιδίως με την καταχώρησή τους στις λογιστικές εγγραφές του Φορέα Υλοποίησης ή του Εταίρου, σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα της Ε.Ε. ή της χώρας στην οποία ο αλλοδαπός εταίρος είναι εγκατεστημένος και σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές και

(στ) συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ισχύουσας φορολογικής και εργατικής/ασφαλιστικής νομοθεσίας.

3. Οι δαπάνες θεωρούνται πραγματοποιηθείσες, όταν αντιστοιχούν σε τιμολόγια ή και από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας που έχουν εκδοθεί και εξοφληθεί, και σχετίζονται με παραδοτέα που έχουν παραδοθεί ή υπηρεσίες που έχουν παρασχεθεί. Κατ' εξαίρεση, οι δαπάνες τιμολογίων που έχουν εκδοθεί στον τελευταίο μήνα επιλεξιμότητας, θεωρείται ότι πραγματοποιούνται εντός της επιλέξιμης περιόδου εάν καταβάλλονται εντός 30 ημερών από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας. Τα γενικά έξοδα και οι αποσβέσεις του εξοπλισμού θεωρείται ότι έχουν πραγματοποιηθεί όταν καταγράφονται στις λογιστικές εγγραφές του Φορέα Υλοποίησης / Εταίρου.

4. Όταν αγοράζεται νέος ή μεταχειρισμένος εξοπλισμός, μόνο το τμήμα της απόσβεσης που αντιστοιχεί στη διάρκεια της πράξης και το ποσοστό της πραγματικής χρήσης για τους σκοπούς της πράξης, μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη δαπάνη.

5. Το λογιστικό σύστημα του Φορέα Υλοποίησης και οι διαδικασίες ελέγχου πρέπει να επιτρέπουν την άμεση συμφωνία των δαπανών και εσόδων που δηλώνονται στο πλαίσιο της πράξης με την αντίστοιχη λογιστική αποτύπωσή τους και δικαιολογητικά έγγραφα.

6. Στην περίπτωση των πράξεων που υλοποιούνται από Διεθνή Οργανισμό ή φορέα ή υπηρεσία αυτών, η προγραμματική συμφωνία μπορεί να περιλαμβάνει συγκεκριμένες προβλέψεις αναφορικά με την επιλεξιμότητα της δαπάνης.

7. Με την επιφύλαξη του Κανονισμού ΕΟΧ και ιδίως των οριζόμενων στο παρόν Κεφάλαιο, ορίζεται ότι οι διατάξεις της Κ.Υ.Α. με τίτλο «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ περιόδου 2014-2020 (ΥΠΑΣΥΔ ΕΣΠΑ)», έχουν αναλογική εφαρμογή και στα συγχρηματοδοτούμενα από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 20142021 Προγράμματα και πράξεις, υπό την ευθύνη των ελληνικών αρχών.

Άρθρο 8.3

Επιλέξιμες άμεσες δαπάνες πράξης

1. Οι επιλέξιμες άμεσες δαπάνες για μια πράξη είναι οι δαπάνες που προσδιορίζονται από τον Φορέα Υλοποίησης ή/ Εταίρο σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές και τους συνήθεις εσωτερικούς κανόνες τους, ως συγκεκριμένες δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση της πράξης και μπορούν ως εκ τούτου να καταλογιστούν άμεσα σε αυτή. Οι άμεσες δαπάνες παρακάτω είναι επιλέξιμες εφόσον πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 8.2, ήτοι:

(α) Το κόστος του προσωπικού που απασχολείται στο έργο ή την πράξη, συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών μισθών και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και λοιπών νόμιμων δαπανών που περιλαμβάνονται στις αποδοχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό αντιστοιχεί στην εφαρμοζόμενη πολιτική για τις αποδοχές του Φορέα Υλοποίησης / Εταίρου. Οι αντίστοιχες δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού των υπηρεσιών του δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ είναι επιλέξιμες στο βαθμό που σχετίζονται με κόστος δραστηριοτήτων που δεν θα διεκπεραιώνε η σχετική δημόσια αρχή εάν δεν είχε αναλάβει την υλοποίηση της πράξης, αποκλειόμενης σε κάθε περίπτωση της διπλής χρηματοδότησης.

(β) Τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής και ημερήσια αποζημίωση του προσωπικού που συμμετέχει στην πράξη, υπό την προϋπόθεση ότι είναι σύμφωνα με τις εγκεκριμένες κλίμακες του Φορέα Υλοποίησης / Εταίρου της πράξης για τα έξοδα ταξιδιού και δεν υπερβαίνουν τις σχετικές εθνικές ή εφαρμοστέες κλίμακες. Λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, τα έξοδα αυτά μπορούν επίσης να υπολογίζονται ως εφάπαξ ποσό, βάσει κανόνων που έχουν εγκριθεί από τον Διαχειριστή Προγράμματος.

(γ) Κόστος νέου ή μεταχειρισμένου εξοπλισμού. Στην περίπτωση που ο Διαχειριστής Προγράμματος ορίσει ότι ο εξοπλισμός αποτελεί αναπόσπαστο και απαραίτητο στοιχείο για την επίτευξη των αποτελεσμάτων της πράξης, ολόκληρο το ποσό αγοράς του εν λόγω εξοπλισμού δύναται να είναι επιλέξιμο, κατ' εξαίρεση του κανόνα της παρ. 4 του άρθρου 8.2.

(δ) Αγορά γης (εδαφικών εκτάσεων) και ακινήτων υπό τους όρους του άρθρου 8.6.

(ε) Δαπάνες για αναλώσιμα και προμήθειες, εφόσον είναι αναγνωρίσιμες και σχετίζονται άμεσα με την πράξη.

(στ) Δαπάνες που απορρέουν από άλλες συμβάσεις που έχουν ανατεθεί από έναν Φορέα Υλοποίησης για τους σκοπούς υλοποίησης της πράξης, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση συμμορφώνεται πλήρως με τους ισχύοντες κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τον Κανονισμό ΕΟΧ και

(ζ) Δαπάνες που προκύπτουν άμεσα από απαιτήσεις που επιβάλλει η απόφαση ένταξης και το σύμφωνο αποδοχής όρων κάθε πράξης (λ.χ. δημοσιότητα, έλεγχοι, μεταφράσεις κ.ά.).

2. Όταν ολόκληρο το ποσό αγοράς του εξοπλισμού είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το σημείο (γ) της παρ. 1, ο Διαχειριστής Προγράμματος πρέπει να διασφαλίζει ότι ο Φορέας Υλοποίησης:

(α) Διατηρεί τον εξοπλισμό στην κατοχή του για διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών μετά την ολοκλήρωση της πράξης και συνεχίζει να χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό προς όφελος των γενικών στόχων της πράξης κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

(β) Διατηρεί τον εξοπλισμό δεόντως ασφαλισμένο έναντι ζημιών όπως πυρκαγιά, κλοπή ή άλλα κανονικά ασφαλίσιμα περιστατικά τόσο κατά την υλοποίηση της πράξης και τουλάχιστον για πέντε έτη κατόπιν της ολοκλήρωσης της πράξης και

(γ) Διαθέτει κατάλληλους πόρους για τη συντήρηση του εξοπλισμού για τουλάχιστον πέντε έτη μετά από την ολοκλήρωση της πράξης.

Τα συγκεκριμένα μέσα για την υλοποίηση αυτής της υποχρέωσης ορίζονται ρητώς στο σύμφωνο πράξης. Ο Διαχειριστής Προγράμματος δύναται να απαλλάξει τον Φορέα Υλοποίησης από τις παραπάνω υποχρεώσεις αναφορικά με συγκεκριμένο εξοπλισμό όταν ο Διαχειριστής Προγράμματος εκτιμήσει, δεδομένων των συνθηκών, πως η συνεχιζόμενη χρήση του εν λόγω εξοπλισμού για τους γενικούς στόχους της πράξης δεν εξυπηρετεί πλέον κάποιον χρήσιμο οικονομικό σκοπό.

3. Σε εξαιρετικές και επαρκώς αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο Διαχειριστής Προγράμματος μπορεί να προτείνει πρόσθετες δαπάνες ως επιλέξιμες ή να εξαιρέσει ορισμένες δαπάνες που παραθέτονται στην παρ. 1. Ανάλογες παρεκκλίσεις, εφόσον εγκριθούν από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, προβλέπονται ρητώς στην προγραμματική συμφωνία.

Άρθρο 8.4

Τυποποιημένες κλίμακες μοναδιαίου κόστους

1. Η χρηματοδότηση της πράξης ενδέχεται να έχει τη μορφή των τυποποιημένων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους. Σε αυτή την περίπτωση το ποσό πρέπει να ορίζεται με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

(α) σύμφωνα με τους κανόνες εφαρμογής αντίστοιχων τυποποιημένων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους που ισχύουν στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παρόμοιες πράξεις και εμπλεκόμενους φορείς,

(β) σύμφωνα με τους κανόνες εφαρμογής των αντίστοιχων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους που ισχύουν δυνάμει συστημάτων χρηματοδότησης εξ ολοκλήρου από την Ελλάδα, στην περίπτωση που ο Φορέας Υλοποίησης έχει έδρα στην Ελλάδα ή δυνάμει συστημάτων χρηματοδότησης εξ ολοκλήρου από την Δότρια χώρα στην οποία ο Εταίρος του Φορέα Υλοποίησης έχει έδρα, για παρόμοιες πράξεις και εμπλεκόμενους φορείς.

2. Η χρήση των τυποποιημένων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους, το ποσό αυτών και ο τρόπος που καταρτίζονται ορίζεται στο σύμφωνο της πράξης. Η χρήση των τυποποιημένων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους, το ποσό αυτών και ο τρόπος υπολογισμού τους για τον Εταίρο του Φορέα Υλοποίησης ορίζονται στη σύμβαση σύμπραξης μεταξύ του Φορέα Υλοποίησης και του Εταίρου του Φορέα Υλοποίησης.

3. Οι διατάξεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο ισχύουν αναλογικά για όλες τις επιλέξιμες δαπάνες εκτός εάν ορίζεται ρητά διαφορετικά στον Κανονισμό ΕΟΧ.

Άρθρο 8.5

Έμμεσες δαπάνες σε πράξεις (γενικά έξοδα)

1. Οι έμμεσες δαπάνες είναι όλες οι επιλέξιμες δαπάνες που δεν μπορούν να καθορισθούν από τον Φορέα Υλοποίησης ή / Εταίρο ως άμεσα συνδεόμενες με την πράξη, οι οποίες ωστόσο μπορούν να ταυτοποιηθούν και να δικαιολογηθούν από το λογιστικό του σύστημα ως πραγματοποιηθείσες δαπάνες συνδεόμενες με τις άμεσες επιλέξιμες δαπάνες της πράξης. Δεν περιλαμβάνουν οποιαδήποτε άμεση επιλέξιμη δαπάνη. Οι έμμεσες δαπάνες της πράξης πρέπει να αντικατοπτρίζουν μια δίκαιη κατανομή των γενικών (λειτουργικών) εξόδων του Φορέα Υλοποίησης / Εταίρου. Οι Φορείς

Υλοποίησης / Εταίροι μπορούν να αναγνωρίσουν τις έμμεσες δαπάνες τους σύμφωνα με μία από τις παρακάτω μεθόδους:

(α) βάσει των πραγματικών έμμεσων δαπανών για εκείνους τους Φορείς Υλοποίησης / Εταίρους που διαθέτουν αναλυτικό λογιστικό σύστημα για την ταυτοποίηση των έμμεσων δαπανών τους όπως ορίζεται ανωτέρω,

(β) κατ' αποκοπή ποσοστό έως 25% των συνολικών άμεσων επιλέξιμων δαπανών, εκτός των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβίες και των δαπανών για τους πόρους που διατίθενται από τρίτους οι οποίοι δεν χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις του Φορέα Υλοποίησης / Εταίρου,

(γ) κατ' αποκοπή ποσοστό έως 15% των άμεσων επιλέξιμων δαπανών προσωπικού χωρίς να υπάρχει απαίτηση για τον Διαχειριστή Προγράμματος να πραγματοποιήσει υπολογισμό για τον καθορισμό του εφαρμοστέου ποσοστού,

(δ) κατ' αποκοπή ποσοστό εφαρμοζόμενο σε άμεσες επιλέξιμες δαπάνες βάσει των υφιστάμενων μεθόδων και αντίστοιχων ποσοστών που ισχύουν στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παρόμοιες πράξεις και Φορείς Υλοποίησης,

(ε) στην περίπτωση Φορέων Υλοποίησης / Εταίρων που είναι Διεθνείς οργανισμοί ή φορείς ή υπηρεσίες αυτών, οι έμμεσες δαπάνες μπορούν, σε συνάφεια με συγκεκριμένες προβλέψεις στην προγραμματική συμφωνία, να καθορισθούν σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες που εφαρμόζουν οι εν λόγω Οργανισμοί.

2. Η εφαρμογή της μεθόδου που περιγράφεται στο σημείο (β) της παρ. 1 υπόκειται στον υπολογισμό του ποσοστού βάσει δίκαιης, ισότιμης και επαληθεύσιμης μεθόδου υπολογισμού ή μεθόδου, η οποία εφαρμόζεται σε άλλους μηχανισμούς χρηματοδοτήσεων από την Ελλάδα για παρόμοιες πράξεις και Φορείς Υλοποίησης.

3. Η μέθοδος υπολογισμού των έμμεσων δαπανών και του ανώτατου ποσού τους καθορίζονται στην απόφαση ένταξης της πράξης. Η μέθοδος υπολογισμού των έμμεσων δαπανών ενός Εταίρου του Φορέα Υλοποίησης προβλέπεται στη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Φορέα Υλοποίησης και του Εταίρου/ων της πράξης.

4. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο Διαχειριστής Προγράμματος μπορεί να προτείνει τον περιορισμό της επιλεξιμότητας για έμμεσες δαπάνες.

Ο περιορισμός αυτός, εφόσον εγκριθεί από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, προβλέπεται ρητώς στην προγραμματική συμφωνία.

Άρθρο 8.6

Αγορά ακινήτων και γης

1. Το κόστος της αγοράς ακίνητης περιουσίας και μη οικοδομημένης γης μπορεί να είναι επιλέξιμα δυνάμει των παρακάτω όρων, με την επιφύλαξη της εφαρμογής αυστηρότερων διατάξεων:

(α) Πρέπει να υπάρχει άμεση σύνδεση μεταξύ της αγοράς και των στόχων της πράξης.

(β) Η αγορά ακίνητης περιουσίας ή/και γης δεν μπορεί να αντιπροσωπεύει πάνω από το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της πράξης, εκτός εάν προβλεφθεί ρητά υψηλότερο ποσοστό με την προγραμματική συμφωνία και οριστεί στην απόφαση ένταξης της πράξης.

(γ) Πριν από την αγορά πρέπει να λαμβάνεται πιστοποιητικό από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα που να επιβεβαιώνει ότι η τιμή αγοράς δεν υπερβαίνει την αγοραία τιμή και ότι δεν υφίστανται υποχρεώσεις όπως υποθήκες και άλλα βάρη, καθώς και ότι συμμορφώνεται με τις εθνικές διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Σε περίπτωση αγοράς ακινήτου το πιστοποιητικό πρέπει είτε να επιβεβαιώνει ότι το εν λόγω κτήριο συμμορφώνεται με τις εθνικές διατάξεις ή εφόσον δεν συμμορφώνεται με αυτές την προβλεπόμενη διαδικασία αποκατάστασης από τον Φορέα Υλοποίησης δυνάμει της πράξης.

(δ) Το ακίνητο ή/και η γη πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό και το διάστημα που ορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης. Η ακίνητη περιουσία ή/και η γη πρέπει να μεταβιβαστεί στον Φορέα Υλοποίησης ή σε αυτούς που ορίζονται από τον Φορέα Υλοποίησης στην αίτηση της πράξης ως αγοραστές της ακίνητης περιουσίας ή/και γης, πριν από την ολοκλήρωση της πράξης. Η ακίνητη περιουσία ή/και η γη δεν μπορούν να πωληθούν, ενοικιαστούν ή υποθηκευτούν για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την ολοκλήρωση της πράξης ή για μεγαλύτερο διάστημα εάν ορίζεται στο σύμφωνο της πράξης. Η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ μπορεί να άρει αυτόν τον περιορισμό, εάν αυτό μπορεί να προκύψει ως μη εύλογο βάρος για τον Φορέα Υλοποίησης.

(ε) Η ακίνητη περιουσία ή/και γη μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σύμφωνα με τους στόχους της πράξης. Συγκεκριμένα, τα κτήρια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη στέγαση δημόσιων υπηρεσιών μόνο όταν αυτή η χρήση είναι σύμμορφη με τον στόχο της πράξης και

(στ) η αγορά της ακίνητης περιουσίας ή/και γης πρέπει να εγκρίνεται ρητά από τον Διαχειριστή Προγράμματος πριν από την αγορά, είτε στο σύμφωνο της πράξης είτε με μετέπειτα απόφαση.

2. Στον ορισμό της ακίνητης περιουσίας περιλαμβάνονται κτήρια που έχουν κατασκευαστεί ή είναι υπό κατασκευή καθώς και το δικαίωμα κυριότητας επί του εδάφους στο οποίο έχουν ανεγερθεί

3. Οι περιορισμοί που αναφέρονται στην παρ. 1 (δ) ισχύουν επίσης για τα κτήρια που έχουν κατασκευαστεί, ανακατασκευαστεί ή ανακαινιστεί μέσω χρηματοδοτικής συνδρομής από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021.

4. Ο περιορισμός υποθήκης που αναφέρεται στην παρ. 1 (δ) δεν ισχύει για τυχόν υποθήκη που εξασφαλίζεται προς όφελος του Διαχειριστή Προγράμματος ή του Εθνικού Σημείου Επαφής όταν ο σκοπός της είναι αποκλειστικά η συμμόρφωση με την εν λόγω παράγραφο.

5. Δύναται να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για προετοιμασία και κατασκευή χώρου που είναι απαραίτητη για την υλοποίηση της πράξης.

6. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για ακίνητη περιουσία ή/και γη των οποίων την κυριότητα έχει ο Φορέας Υλοποίησης ή για την αγορά ακίνητης περιουσίας ή/και γης των οποίων την κυριότητα έχει ο Εταίρος του Φορέα Υλοποίησης ή Δημόσια Υπηρεσία. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αγοράζεται ακίνητη περιουσία ή/και γη για κερδοσκοπικούς σκοπούς. Το ακίνητο δεν θα πρέπει να έχει αποτελέσει τα προηγούμενα δέκα έτη αντικείμενο εθνικής ή άλλης επιχορήγησης, γεγονός που θα οδηγούσε σε ανεπίτρεπτη διπλή χρηματοδότηση.

Άρθρο 8.7

Εξαιρούμενες δαπάνες

1. Αυτό το άρθρο ισχύει τηρουμένων των αναλογιών για όλες τις δαπάνες εκτός εάν ορίζεται ρητά διαφορετικά στον Κανονισμό.

2. Οι παρακάτω δαπάνες δεν θεωρούνται επιλέξιμες:

(α) Τόκοι επί χρεών, δαπάνες εξυπηρέτησης χρεών και επιβαρύνσεις λόγω υπερημερίας.

(β) Δαπάνες για χρηματοοικονομικές συναλλαγές και άλλες καθαρά χρηματοοικονομικές δαπάνες, εκτός των δαπανών που σχετίζονται με τους τραπεζικούς λογαριασμούς που απαιτούνται από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, το ΕΣΕ ή την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και των δαπανών των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που επιβάλλονται από το σύμφωνο πράξης.

(γ) Προβλέψεις για ζημιές ή ενδεχόμενες μελλοντικές υποχρεώσεις.

(δ) Συναλλαγματικές διαφορές.

(ε) Ανακτήσιμος ΦΠΑ.

(στ) Δαπάνες που καλύπτονται από άλλες πηγές.

(ζ) Πρόστιμα, κυρώσεις και δαπάνες εκδίκασης διαφορών, εκτός της περίπτωσης που η εκδίκαση της διαφοράς αποτελεί αναπόσπαστο και απαραίτητο στοιχείο για την επίτευξη των αποτελεσμάτων της πράξης και

(η) υπερβολικές ή μη αιτιολογημένες δαπάνες.

Άρθρο 8.8

Επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο

του Ταμείου Διμερών Σχέσεων

1. Δαπάνες που σχετίζονται με τις ακόλουθες δραστηριότητες είναι επιλέξιμες για το ταμείο που αναφέρεται στο άρθρο 4.6:

(α) Δραστηριότητες που στοχεύουν στην ενίσχυση διμερών σχέσεων μεταξύ των Δοτριών χωρών και της Ελλάδας.

(β) Η αναζήτηση για εταίρους σε πράξεις με τη συμμετοχή εταίρων από τις Δότριες χώρες πριν από ή κατά τη διάρκεια της κατάρτισης αίτησης πράξης, η ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών και η κατάρτιση της αίτησης για πράξη από κοινού με δότρια χώρα.

(γ) Δικτύωση, ανταλλαγές, ανταλλαγή και μεταφορά γνώσεων, τεχνολογίας, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ φορέων στην Ελλάδα και φορέων στις Δότριες χώρες ή/και διεθνών οργανώσεων.

(δ) Δραστηριότητες που στοχεύουν στην ενίσχυση της συνεργασίας και στην ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των Διαχειριστών του Προγράμματος και παρόμοιων φορέων εντός της Ελλάδος και των Δοτριών χωρών, καθώς και διεθνών Οργανισμών, υπό τον όρο ότι τουλάχιστον ένας φορέας στις Δότριες χώρες συμμετέχει στη δραστηριότητα.

2. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, οι δαπάνες ταξιδιού, περιλαμβανομένης και της ημερήσιας αποζημίωσης, μπορούν να υπολογίζονται ως ποσά κατ' αποκοπή, βάσει καθορισμένων κανόνων που εγκρίνονται από το ΕΣΕ, βάσει του αρθρ. 8.3, παρ. 1.β της παρούσας.

Άρθρο 8.9

Υποτροφίες και προγράμματα κινητικότητας

1. Η χρηματοδότηση σε φυσικά πρόσωπα από ένα πρόγραμμα υπό την προγραμματική ενότητα «Εκπαίδευση, Υποτροφίες, Μαθητείες και Νεανική Επιχειρηματικότητα» ή από το πεδίο των υποτροφιών υπό οποιοδήποτε πρόγραμμα μπορούν να υπολογίζονται ως κατ' αποκοπή ποσά. Επιλέξιμα στοιχεία είναι τα ακόλουθα:

(α) Μηνιαίο επίδομα.

(β) Αγορές υλικών μελέτης.

(γ) Δαπάνες ταξιδιού, ασφάλισης και έξοδα συμμετοχής σε συνέδρια και

(δ) Δίδακτρα.

2. Ο Διαχειριστής του Προγράμματος που είναι υπεύθυνος για ένα πρόγραμμα υπό την προγραμματική ενότητα «Εκπαίδευση, Υποτροφίες, Μαθητείες και Νεανική Επιχειρηματικότητα» ή για υποτροφίες εντός οποιουδήποτε προγράμματος ορίζει οποιαδήποτε μοναδιαία ποσά. Ο καθορισμός των ποσών λαμβάνει υπόψη τα εύλογα κόστη στην περιοχή του ιδρύματος που φιλοξενεί το πρόγραμμα.

Άρθρο 8.10

Επιλεξιμότητα του κόστους διαχείρισης Προγράμματος

1. Το κόστος διαχείρισης ενός Διαχειριστή Προγράμματος μέχρι το ανώτατο όριο που ορίζεται στην παρ. 2, μπορεί να θεωρείται ως επιλέξιμο κόστος. Ως

ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας κόστους - δαπανών διαχείρισης ορίζεται η ημερομηνία κατά την οποία το Εθνικό Σημείο Επαφής, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 5.2 ορίζει τον Διαχειριστή του Προγράμματος. Συνεπώς για τα Προγράμματα ΕΟΧ 2014-2021 στην Ελλάδα, η ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας είναι η 31η Οκτωβρίου 2017. Η τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας είναι η 31η Δεκεμβρίου 2024, εκτός αν ορίζεται προγενέστερη ημερομηνία στην αντίστοιχη προγραμματική συμφωνία.

2. Το ανώτατο όριο των δαπανών διαχείρισης ενός προγράμματος, υπολογίζεται ως ποσοστό των συνολικών επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος. Είναι το άθροισμα των ακόλουθων ποσών:

(α) 10% για τα πρώτα 10 εκατομμύρια ευρώ.

(β) 7% για τα επόμενα 40 εκατομμύρια ευρώ.

(γ) 5% για τα επόμενα 50 εκατομμύρια ευρώ.

(δ) 4% για το υπόλοιπο συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος.

3. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ μπορεί να εγκρίνει υψηλότερο ανώτατο όριο, σε προγράμματα με συνολικό ποσό επιλέξιμων δαπανών μέχρι 5 εκατομμύρια ευρώ.

4. Οι ακόλουθες κατηγορίες δαπανών είναι επιλέξιμες ως δαπάνες διαχείρισης, υπό τον όρο ότι οι δαπάνες είναι αναλογικές και αναγκαίες:

(α) Δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την προετοιμασία του προγράμματος, περιλαμβανομένης και της ανάπτυξης του σχεδιασμού του προγράμματος, του πλαισίου των αποτελεσμάτων και της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

(β) Προετοιμασία της υλοποίησης του προγράμματος, περιλαμβανομένης και της ανάπτυξης διαδικασιών για την επιλογή έργων και για τις χρηματοοικονομικές ροές.

(γ) Υποστήριξη πιθανών αιτούντων και Φορέων Υλοποίησης ώστε να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζει ο Διαχειριστής του Προγράμματος για τις εφαρμογές των πράξεων ή/και την υλοποίηση των πράξεων.

(δ) Επιλογή έργων, περιλαμβανομένων και του κόστους εμπειρογνομένων και των συναντήσεων και των ενστάσεων.

(ε) Επαλήθευση των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί, έγκριση πληρωμών και εμβάσματα πληρωμής στους Φορείς Υλοποίησης.

(στ) Παρακολούθηση πράξεων και επανεξέταση.

(ζ) Έλεγχοι και επιτόπιες επαληθεύσεις έργων.

(η) Δραστηριότητες προώθησης και ενημέρωσης, περιλαμβανομένων και των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και ενημερωτικό έργο κατά τη διάρκεια της περιόδου υποβολής προτάσεων καθώς και ενημερωτικές εκδηλώσεις προκειμένου να υπάρξει ανταλλαγή εμπειριών και να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος του προγράμματος.

(θ) Δαπάνες που σχετίζονται με υποχρεώσεις αναφοράς προς την Επιτροπή Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ, το Εθνικό Σημείο Επαφής, την Αρχή Πιστοποίησης ή/και την Αρχή Παρατυπιών.

(ι) Χρεώσεις που σχετίζονται με το άνοιγμα και την κίνηση τραπεζικών λογαριασμών που απαιτούνται σύμφωνα με την παρούσα ή την προγραμματική συμφωνία, περιλαμβανομένου και του κόστους εισερχόμενων ή και εξερχόμενων εμβασμάτων.

(ια) Γενικά έξοδα, υπολογιζόμενα σύμφωνα με τις παραγράφους 1(α), (β) ή (γ) του άρθρου 8.5, ανάλογα, και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 6 του άρθρου 8.12.

(ιβ) Δαπάνες που σχετίζονται με την λειτουργία της Επιτροπής Συνεργασίας στην περίπτωση των προγραμμάτων από κοινού με την δότρια χώρα και δαπάνες που σχετίζονται με την Επιτροπή Προγράμματος, όταν απαιτείται στο πλαίσιο προγραμμάτων που εμπίπτουν στην προγραμματική ενότητα «Έρευνα».

(ιγ) Δαπάνες που σχετίζονται με την ενίσχυση των διμερών σχέσεων και

(ιδ) Δραστηριότητες που στοχεύουν στην ενίσχυση της συνεργασίας και στην ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των Διαχειριστών του Προγράμματος και παρόμοιων φορέων στα Δικαιούχα Κράτη ή/ και διεθνών οργανισμών.

5. Οι Διαχειριστές του Προγράμματος εντός της προγραμματικής ενότητας «Κοινωνία των Πολιτών» μπορούν, προκειμένου να τηρούν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την ενίσχυση των δυνατοτήτων του τομέα, να προτείνουν υψηλότερο ανώτατο όριο για τις δαπάνες διαχείρισης αλλά ποτέ ποσοστό μεγαλύτερο από 30% επιπλέον του ανώτατου ορίου που ορίζεται στην παρ. 2. Ένα τέτοιο ανώτατο όριο, εφόσον εγκριθεί από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, ορίζεται ρητά στην προγραμματική συμφωνία.

6. Σε περιπτώσεις όπου η επιλογή του Διαχειριστή του Προγράμματος στη χώρα διεξαχθεί μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ μπορεί στην προγραμματική συμφωνία να αποφασίσει ότι η αξία της σύμβασης επέχει θέση δαπανών διαχείρισης. Ισχύουν τα ανώτατα όρια που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 5.

7. Η επιλεξιμότητα των δαπανών που αναφέρονται στο παρόν άρθρο εξαρτάται από την έγκριση του προγράμματος από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ.

8. Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις περιορισμών του προϋπολογισμού και κατά τη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ, μπορεί να εκταμιεύονται προς τη χώρα έκτακτες προκαταβολές για δαπάνες που σχετίζονται με την προετοιμασία των προγραμμάτων.

9. Με την επιφύλαξη του Κανονισμού ΕΟΧ, για την υλοποίηση δράσεων κόστους διαχείρισης προγραμμάτων εφαρμόζονται αναλογικά οι οδηγίες και διατάξεις για την τεχνική βοήθεια που εκδίδονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Άρθρο 8.11

Τεχνική Βοήθεια προς το Δικαιούχο κράτος

1. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 δεν είναι επιλέξιμες παρά μόνον όπως προβλέπεται από το παρόν άρθρο και εφόσον εμπίπτουν στις κατηγορίες που ορίζονται στην παρ. 2 που ακολουθεί.

2. Οι ακόλουθες κατηγορίες δαπανών δύνανται να αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες για τεχνική βοήθεια υπό τους όρους και όρια των παρ. 3-10, υπό την προϋπόθεση ότι η δαπάνη είναι αναλογική και αναγκαία:

(α) Στην περίπτωση πρόσθετων συστημάτων διαχείρισης ειδικά κατηρτισμένων για τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, οι δαπάνες που σχετίζονται με την προετοιμασία, την αξιολόγηση, τις χρηματοοικονομικές ροές και την παρακολούθηση της βοήθειας, των προγραμμάτων και του ταμείου για τις διμερείς σχέσεις.

(β) Δαπάνες για την προετοιμασία και τη συμμετοχή σε ετήσιες συναντήσεις με τις Δότριες χώρες, ή άλλες συναντήσεις με τις Δότριες χώρες που σχετίζονται με την υλοποίηση αυτής της βοήθειας. Οι δαπάνες αυτές επιτρέπεται να περιλαμβάνουν τα κόστη εμπειρογνομόνων και άλλων συμμετεχόντων, περιλαμβανομένων και συμμετεχόντων από τρίτες χώρες, όταν ο/η πρόεδρος θεωρεί ουσιώδη την παρουσία τους για την αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση της βοήθειας.

(γ) Δαπάνες για τις συναντήσεις και τα συνέδρια που διοργανώνονται από το Εθνικό Σημείο Επαφής, την Αρχή Ελέγχου, την Αρχή Παρατυπιών ή την Αρχή Πιστοποίησης για την ανταλλαγή εμπειριών που σχετίζονται με την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, την αναφορά και τον έλεγχο έργων που χρηματοδοτούνται από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014 - 2021, περιλαμβανομένων και δαπανών που σχετίζονται με ταξίδια - μετακινήσεις και διαμονή των συμμετεχόντων. Οι Δότριες χώρες καλούνται να συμμετάσχουν σε τέτοιες συναντήσεις ή συνέδρια.

(δ) Δαπάνες σχετικές με δραστηριότητες προώθησης και ενημέρωσης.

(ε) Δαπάνες που σχετίζονται με ελέγχους που αναφέρονται στο άρθρο 5.5 και στην παρ. 3 του άρθρου 5.7.

(στ) Δαπάνες που σχετίζονται με επιτόπιες επαληθεύσεις των προγραμμάτων και των πράξεων.

(ζ) Δαπάνες που σχετίζονται με εκθέσεις και αξιολογήσεις.

(η) Δαπάνες που σχετίζονται με την τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Χ.Μ. ΕΟΧ 2009-2014 και που προέκυψαν κατά τη διάρκεια των 12 μηνών έπειτα από την τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας για την συγκεκριμένη τεχνική βοήθεια, ήτοι ως την 31η Αυγούστου 2019.

(θ) Δαπάνες που σχετίζονται με την προετοιμασία της υλοποίησης του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014 - 2021.

3. (ι) Δαπάνες της Ελλάδας για μισθούς, εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και άλλες νόμιμες δαπάνες, είναι επιλέξιμες μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) Δημόσιοι υπάλληλοι ή άλλα στελέχη του δημόσιου στα οποία έχουν ανατεθεί προσωρινά, με δεόντως αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας αρχής, επιπρόσθετα καθήκοντα της παρ. 2 σε αποκλειστική βάση.

(β) Άλλο προσωπικό που απασχολείται για τη διεκπεραίωση εργασιών που αναφέρονται στην παρ. 2.

4. Η συμμετοχή από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014- 2021 στην κάλυψη δαπανών που αναφέρονται στην παρ. 2 δεν υπερβαίνει ποσοστό 1,5% της συνολικής συνδρομής προς τη χώρα, εκτός αν η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ εγκρίνει υψηλότερο ποσό. Το ποσό που συμφωνείται ως Τεχνική Βοήθεια προς την Ελλάδα ορίζεται στο Μνημόνιο Κατανόησης.

5. Το ποσό αναφέρεται στη συμφωνία τεχνικής βοήθειας μεταξύ της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ και του Εθνικού Σημείου Επαφής. Το πρότυπο συμφωνίας τεχνικής βοήθειας παρατίθεται στο Annex 7 του Κανονισμού ΕΟΧ (Technical Assistance Agreement).

(α) Μετά την υπογραφή της, η συμφωνία θεσπίζεται με την έκδοση απόφασης χρηματοδότησης Τεχνικής Βοήθειας ΕΟΧ από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την υλοποίηση τεχνικής βοήθειας από πόρους του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και του ΠΔΕ.

(β) Σε παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης επισυνάπτεται η εγκεκριμένη συμφωνία.

6. Το ΕΣΕ συντονίζει τη χρήση της Τεχνικής Βοήθειας ΕΟΧ στη χώρα. Το συντομότερο δυνατό μετά την υπογραφή του ΜοU, παρέχει στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ προϋπολογισμό τεχνικής βοήθειας για όλη την περίοδο υλοποίησης, περιλαμβανομένου και λεπτομερούς προϋπολογισμού για το πρώτο ημερολογιακό έτος.

7. Η αρχική ημερομηνία επιλεξιμότητας Τεχνικής Βοήθειας ΕΟΧ είναι η ημερομηνία της τελευταίας υπογραφής του ΜοU, ήτοι η 31η Οκτωβρίου 2017.

8. Με την επιφύλαξη της παρ. 1, οι δαπάνες που προβλέπονται στο σημείο (α) του άρθρου 8.11.2 δύνανται να είναι επιλέξιμες από την ημερομηνία κατά την οποία ενημερώνεται η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ για τον διορισμό αρχής αρμόδιας για τις διαπραγματεύσεις του ΜοU εκ μέρους της Ελλάδας, ήτοι την 18η Αυγούστου 2016.

9. Η τελική ημερομηνία της επιλεξιμότητας των δαπανών τεχνικής βοήθειας είναι η 31η Αυγούστου 2025.

10. Τα άρθρα 6.11 και 6.12 (Εκθέσεις προγράμματος) και το Κεφάλαιο 9 (οικονομική διαχείριση) ισχύουν τηρουμένων των αναλογιών και για την Τεχνική Βοήθεια. Η τελική Έκθεση προγράμματος για την Τεχνική Βοήθεια

οφείλει να υποβληθεί από τις ελληνικές αρχές το αργότερο μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 2025.

11. Δικαιούχοι - Φορείς Υλοποίησης της Τεχνικής Βοήθειας ΕΟΧ 2014-2021 είναι: α) το ΕΣΕ - Ειδική Υπηρεσία Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, β) η Ειδική Υπηρεσία - Αρχή Πιστοποίησης, γ) η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΕΥ ΟΠΣ), της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, δ) η Αρχή Ελέγχου, καθώς και ε) η ΜΟΔ Α.Ε., φορέας εποπτευόμενος από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

12. Οι αποφάσεις ένταξης στην Τεχνική Βοήθεια ΕΟΧ υπογράφονται από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ / Υφυπουργό, σε συνέχεια αιτήματος των δικαιούχων και εισήγησης του ΕΣΕ.

13. Η υλοποίηση των δράσεων τεχνικής βοήθειας του Χ.Μ. ΕΟΧ γίνεται υπό το θεσμικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις και σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 23451/ ΕΥΣΣΑ 493/24.2.2017 (ΦΕΚ Β' 677) με τίτλο «Διαδικασίες κατάρτισης, έγκρισης και υλοποίησης προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας, διαδικασίες δημιουργίας και διατήρησης καταλόγων προμηθευτών για την ανάθεση και υλοποίηση ενεργειών τεχνικής βοήθειας» του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπως ισχύει.

Άρθρο 8.12

Τεκμηρίωση και αποδείξεις / δικαιολογητικά δαπάνης

1. Όλες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται από τους Διαχειριστές Προγράμματος, Φορείς Υλοποίησης και Εταίρους πράξεων, τεκμηριώνονται με εξοφλημένα τιμολόγια ή με λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας. Ως λογιστικό έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας νοείται κάθε έγγραφο το οποίο υποβάλλει ο δικαιούχος και το οποίο αιτιολογεί ότι η λογιστική εγγραφή αποτελεί πιστή και ανόθευτη εικόνα των εργασιών που εκτελέστηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» και των αποφάσεων της Φορολογικής Διοίκησης που εξειδικεύουν τις διατάξεις του, καθώς και τις αποδεκτές λογιστικές πρακτικές.

2. Όπου οι δραστηριότητες υλοποιούνται στο πλαίσιο ανταγωνιστικών διαγωνιστικών διαδικασιών, οι πληρωμές από τους Διαχειριστές Προγράμματος, Φορείς Υλοποίησης και Εταίρους πράξεων, αποδεικνύονται από εξοφλημένα τιμολόγια, με βάση τις υπογεγραμμένες συμβάσεις. Σε όλες

τις άλλες περιπτώσεις, οι πληρωμές από τους Διαχειριστές Προγράμματος, Φορείς Υλοποίησης και Εταίρους πράξεων αιτιολογούνται ανά δαπάνη που έχει καταβληθεί από τους φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση της πράξης.

3. Με βάση την αρμοδιότητα του Διαχειριστή του Προγράμματος να επαληθεύει τις δηλωθείσες δαπάνες, οι απαιτήσεις για την υποβολή αποδεικτικών δαπανών ορίζονται στο σύμφωνο της πράξης και στην συμφωνία συνεργασίας όπου είναι σχετικό. Οι αποδείξεις δαπανών προς υποβολή μπορεί να έχουν την μορφή εξοφλημένων τιμολογίων ή λογιστικών εγγράφων ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας. Εναλλακτικά, οι φορείς υλοποίησης και οι εταίροι της πράξης μπορούν να επιλέγουν την υποβολή αποδεικτικών δαπανών μέσω των εκθέσεων που περιγράφονται στην παρ. 4. Ο Διαχειριστής του Προγράμματος μπορεί να περιορίσει την δυνατότητα αυτή μόνον για Διεθνείς Οργανισμούς ή φορείς αυτών και για εταίρους της πράξης των οποίων η έδρα είναι εκτός του Δικαιούχου Κράτους.

4. Έκθεση από ανεξάρτητο ελεγκτή που διαθέτει τα εχέγγυα να προβεί σε νόμιμους ελέγχους λογιστικών εγγράφων, που να πιστοποιεί ότι οι δαπάνες που προβάλλονται έχουν όντως προκύψει σύμφωνα με τον Κανονισμό, την εθνική νομοθεσία και τις σχετικές αρχές της λογιστικής, γίνεται δεκτή, με την επιφύλαξη της παρ. 3, ως επαρκής απόδειξη των δαπανών που έχουν προκύψει. Έκθεση που εκδίδεται από αρμόδιο και ανεξάρτητο στέλεχος του Δημοσίου, το οποίο έχει αναγνωριστεί από τις εθνικές αρχές ως αρμόδιο προϋπολογισμού και οικονομικών ελέγχων στον φορέα που ανέλαβε την δαπάνη και που δεν έχει συμμετάσχει στην κατάρτιση των οικονομικών δηλώσεων της, που να πιστοποιεί ότι η δαπάνη έχει προκύψει σύμφωνα με την παρούσα, τη σχετική νομοθεσία και τις εθνικές λογιστικές πρακτικές, γίνεται επίσης δεκτή, με την επιφύλαξη της παρ. 3, ως επαρκής απόδειξη των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί.

5. Κατόπιν αίτησης από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ ή το Ελεγκτικό Συνέδριο της ΕΖΕΣ, ο Φορέας Υλοποίησης ή ο εταίρος της πράξης επιτρέπουν την πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα βάσει των οποίων εκδόθηκε η έκθεση που αναφέρεται στην παρ. 4. Εφόσον ζητηθεί από την Αρχή Ελέγχου, ο Φορέας Υλοποίησης ή ο εταίρος της πράξης εντός του Δικαιούχου Κράτους, επιτρέπει την πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα βάσει των οποίων εκδόθηκε η έκθεση που αναφέρεται στην παρ. 4.

6. Οι γενικές δαπάνες λειτουργίας που ορίζονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1(β), (γ), και (δ) του άρθρου 8.5, δεν χρειάζεται να προκύπτουν από αποδεικτικά δαπανών.

7. Όπου η χρηματοδότηση του έργου λαμβάνει τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού ή πρότυπων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους, η απόδειξη της δαπάνης περιορίζεται στην απόδειξη των σχετικών μονάδων κόστους.

8. Με την επιφύλαξη του Κανονισμού ΕΟΧ ή ειδικότερων εγκυκλίων οδηγιών, η τεκμηρίωση και τα δικαιολογητικά δαπανών για τις πράξεις του Χ.Μ. ΕΟΧ εφαρμόζουν αναλογικά τους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών που ισχύουν για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Άρθρο 8.13

Περίοδος επιλεξιμότητας

των δαπανών των έργων και πράξεων

1. Με την επιφύλαξη πρόβλεψης μεταγενέστερης ημερομηνίας στην προγραμματική συμφωνία, στο σύμφωνο υλοποίησης του προγράμματος (απόφαση χρηματοδότησης προγράμματος) ή στο σύμφωνο πράξης (απόφαση ένταξης πράξης), οι δαπάνες που προκύπτουν είναι επιλέξιμες από την ημερομηνία κατά την οποία ο Νόμιμος Εκπρόσωπος του Διαχειριστή του Προγράμματος αποφασίζει τη χρηματοδότηση της πράξης. Ο Διαχειριστής του Προγράμματος καθορίζει την τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας, που δεν μπορεί να: να υπερβαίνει το ένα έτος από την προγραμματισμένη ολοκλήρωση της πράξης, με την επιφύλαξη της παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

2. Η αρχική και τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας κάθε έργου / πράξης ορίζεται στο εκάστοτε σύμφωνο έργου (απόφαση ένταξης). Η αρχική ημερομηνία επιλεξιμότητας για οποιοδήποτε προκαθορισμένο έργο δεν μπορεί να είναι προγενέστερη από την ημερομηνία κατά την οποία το ΕΣΕ ενημερώνει την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ σχετικά με τη θετική εκτίμηση του προκαθορισμένου έργου από τον Διαχειριστή του Προγράμματος σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 6.5.

3. Δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά τις 30 Απριλίου 2024 δεν είναι επιλέξιμες.

4. Αν ένα έργο δεν έχει ολοκληρωθεί κατά την τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας, ο Διαχειριστής Προγράμματος διασφαλίζει ότι θα διατεθούν πόροι για την ολοκλήρωση της πράξης σε εύλογο χρόνο. Σε περίπτωση που δεν διασφαλιστούν τέτοιοι πόροι, ο Διαχειριστής του Προγράμματος επιστρέφει στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ το ποσό με το οποίο η τελευταία έχει χρηματοδοτήσει το έργο. Σε περίπτωση πάντως που κατά την τελική

ημερομηνία της επιλεξιμότητας, έχουν ολοκληρωθεί διακριτά και λειτουργικά στοιχεία των πράξεων, η Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ δύναται να παραιτηθεί εν μέρει ή εν όλω από την άσκηση του άνω δικαιώματός της για ανάκτηση της καταβληθείσας χρηματοδότησης.

Άρθρο 8.14

Διάρκεια των έργων και πράξεων (μακροχρόνιες υποχρεώσεις)

- 1.** Ο Διαχειριστής του Προγράμματος διασφαλίζει ότι οι πράξεις που αφορούν σε επενδύσεις σε ακίνητα ή/και σε γη (περιλαμβανομένων και των αναπλάσεων/ανακαινίσεων) είναι λειτουργικές για τουλάχιστον πέντε χρόνια μετά την έγκριση από τον Διαχειριστή Προγράμματος της έκθεσης ολοκλήρωσης της πράξης, καθώς και ότι τα ακίνητα ή/και η γη χρησιμοποιούνται για τον σκοπό που περιγράφεται στο σύμφωνο πράξης.
- 2.** Για άλλες πράξεις, η περίοδος της ελάχιστης λειτουργίας μετά την ολοκλήρωση ορίζεται από τον Διαχειριστή του Προγράμματος, περιγράφεται στην πρόσκληση για υποβολή προτάσεων και περιλαμβάνεται στο σύμφωνο πράξης. Ο καθορισμός της περιόδου αυτής βασίζεται στον στόχο της βιωσιμότητας της πράξης και της διασφάλισης ότι η οικονομική στήριξη που έχει παρασχεθεί παράγει τα μέγιστα οφέλη για την ομάδαστόχο και τους τελικούς ωφελούμενους.
- 3.** Οι εθνικές αρχές και ο Διαχειριστής Προγράμματος διασφαλίζουν ότι ο Φορέας Υλοποίησης διατηρεί τους πόρους του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 μόνον εφόσον η πράξη συμμορφώνεται με τις ανωτέρω παρ. 1 και 2 (βλ. σχετ. άρθρο 15.4, επαλήθευση μακροχρόνιων υποχρεώσεων).

Άρθρο 8.15

Αναθέσεις συμβάσεων

- 1.** Σε οποιοδήποτε επίπεδο υλοποίησης προγραμμάτων και πράξεων στο πλαίσιο του Χ.Μ. ΕΟΧ, τηρείται η ισχύουσα εθνική νομοθεσία και νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις.
- 2.** Φορέας Υλοποίησης που λαμβάνει ποσοστό 50% ή μεγαλύτερο από τις επιλέξιμες δαπάνες της πράξης ως χρηματοδότηση πράξης από ένα πρόγραμμα του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, πραγματοποιεί τις αναθέσεις συμβάσεων για τη συγκεκριμένη πράξη σύμφωνα με τη νομοθεσία περί δημόσιων συμβάσεων σαν ο ίδιος αυτός Φορέας Υλοποίησης να ήταν Αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με το σημείο 1 του άρθρου 1 της Οδηγίας

2014/24/EU του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 για τις δημόσιες συμβάσεις, όταν το ποσό της σύμβασης είναι ίσο ή ανώτερο από τα όρια (κατώφλια) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις. Η παρούσα παράγραφος ισχύει αναλογικά και για Εταίρους πράξης.

3. Σε περιπτώσεις όπου οι προς ανάθεση συμβάσεις που έχουν προκύψει ως μέρος της υλοποίησης του Προγράμματος αναφέρονται σε ποσά κατώτερα από τα οριζόμενα όρια από τις Οδηγίες και τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις ή είναι εκτός του πλαισίου της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις, τότε η ανάθεση των εν λόγω συμβάσεων (περιλαμβανομένων και των διαδικασιών σε κάθε στάδιο πριν από την ανάθεση) και οι όροι και οι προϋποθέσεις αυτών, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις βέλτιστες οικονομικές πρακτικές, περιλαμβανομένης της λογοδοσίας, επιτρέπουν τον πλήρη και δίκαιο ανταγωνισμό μεταξύ των δυνάμει παρόχων και προμηθευτών, μέσω ουσιαστικής σύγκρισης τιμών και διασφαλίζουν τη βέλτιστη χρήση πόρων από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014- 2021.

4. Για τη διαδικασία ανάθεσης και υλοποίησης των συμβάσεων τηρούνται τα υψηλότερα πρότυπα δεοντολογίας, ενώ αποφεύγεται οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων. Ο Διαχειριστής του Προγράμματος διασφαλίζει την εφαρμογή επαρκών και αποτελεσματικών μέσων πρόληψης της διαφθοράς και παράνομων πρακτικών. Δεν γίνεται δεκτή οποιαδήποτε προσφορά, δώρο, καταβολή ή οποιοδήποτε όφελος οποιουδήποτε είδους, τα οποία είναι δυνατό, είτε έμμεσα είτε άμεσα, να εκληφθούν ως αθέμιτες ή παράνομες πρακτικές π.χ. ως παρακίνηση ή ανταμοιβή για την ανάθεση ή την εκτέλεση των συμβάσεων.

5. Ο Διαχειριστής του Προγράμματος διασφαλίζει ότι τα αρχεία για την ανάθεση και την εκτέλεση συμβάσεων, διατηρούνται τουλάχιστον τρία έτη έπειτα από το κλείσιμο του προγράμματος και ότι θα διατίθενται εφόσον ζητηθούν από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ.

6. Η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ περιλαμβάνει το ΕΣΕ στην ενημέρωση των Ειδικών Υπηρεσιών για εγκυκλίους οδηγίες ή πρότυπα τεύχη ή άλλα θέματα που σχετίζονται με τη νομοθεσία δημοσίων συμβάσεων ή τα σχετικά μητρώα (Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων - Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. κ.α.). Οι Διαχειριστές Προγραμμάτων ΕΟΧ υπό την ευθύνη των ελληνικών αρχών δύνανται να απευθύνουν ερωτήματα σχετικά με την εφαρμογή της

νομοθεσίας δημοσίων συμβάσεων ή άλλα θέματα εφαρμογής του παρόντος ΣΔΕ στην Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (Helpdesk).

Άρθρο 8.16

Κρατικές Ενισχύσεις

- 1.** Το Εθνικό Σημείο Επαφής διασφαλίζει ότι η παροχή οποιασδήποτε μορφής δημόσιας χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 είναι σύμφωνη με τους εκάστοτε κανόνες για την παροχή κρατικών ενισχύσεων που ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης αυτών. Το ΕΣΕ μέσω της απόφασης χρηματοδότησης εκάστου προγράμματος δυνάμει του αρ. 6.8 διασφαλίζει ότι ο Διαχειριστής του Προγράμματος τηρεί έγγραφα αρχεία όλων των εκτιμήσεων και αξιολογήσεων που αφορούν στη συμμόρφωση προς τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, ειδικότερα των αποφάσεων ανάθεσης χρηματοδότησης και των ορισμένων ποσοστών χρηματοδότησης, και παράσχει εφόσον ζητηθούν, τα εν λόγω αρχεία στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ. Σε καμία περίπτωση δεν θεωρείται ότι οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ μπορεί να εννοηθεί ως θετική αξιολόγηση μιας τέτοιας συμμόρφωσης.
- 2.** Σε περίπτωση που απαιτηθεί διευκρίνιση αν δράσεις προοριζόμενες για χρηματοδότηση από τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 αποτελούν πράξεις κρατικών ενισχύσεων ή είναι συμβατές με το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων, ή για πιθανό έλεγχο σώρευσης ενισχύσεων, το ΕΣΕ, σε συνεννόηση με τον αρμόδιο Διαχειριστή Προγράμματος, δύναται να αποστείλει ερώτημα ή να κοινοποιήσει σχετικά στοιχεία στην Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ως διαχειριστή του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ).
- 3.** Το Εγχειρίδιο διαδικασιών του ΕΟΧ 2014-2021 δεν περιλαμβάνει διαδικασίες ή έντυπα για πράξεις κρατικών ενισχύσεων. Εφόσον προκύψει ανάγκη, δύναται να γίνεται χρήση των εντύπων για πράξεις κρατικών ενισχύσεων του Εγχειριδίου διαδικασιών του ΕΣΠΑ 2014-2020.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Οικονομική διαχείριση

Άρθρο 9.1

Κοινοί κανόνες

για τις εκταμιεύσεις - χρηματορροές

- 1.** Οι εκταμιεύσεις - πληρωμές προς τα προγράμματα πραγματοποιούνται εφόσον τηρούνται όλοι οι σχετικοί όροι που προβλέπονται στην προγραμματική συμφωνία και την παρούσα απόφαση. Η Επιτροπή του Χ.Μ. δύναται να εγκρίνει έκτακτες προκαταβολές για δαπάνες που αφορούν στην προετοιμασία των προγραμμάτων σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 8.10.
- 2.** Οι εκταμιεύσεις προς τα προγράμματα γίνονται με τη μορφή προκαταβολών, ενδιάμεσων πληρωμών και αποπληρωμών του τελικού υπολοίπου. Με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων ρυθμίσεων, οι εθνικές αρχές μεριμνούν για την απόδοση των πληρωμών της Επιτροπής Χ.Μ. στον Διαχειριστή Προγράμματος εντός 15 εργάσιμων ημερών από τη λήψη της εκταμίευσης.
- 3.** Η Επιτροπή Χ.Μ. και το Εθνικό Σημείο Επαφής δύνανται να συμφωνήσουν την απευθείας μεταφορά των εκταμιεύσεων από την Επιτροπή Χ.Μ. στον λογαριασμό που τυχόν υποδειχθεί για τον Διαχειριστή Προγράμματος.
- 4.** Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να παρακρατά έως και το 10% της κατανομής για το κόστος διαχείρισης του προγράμματος. Το παρακρατηθέν ποσό καταβάλλεται μόνο μετά την έγκριση της τελικής έκθεσης προγράμματος από την Επιτροπή Χ.Μ.
- 5.** Οι εκταμιεύσεις προς τα προγράμματα υπολογίζονται με βάση το ποσοστό συγχρηματοδότησης που προβλέπεται στην προγραμματική συμφωνία. Ισχύει η αρχή της αναλογικής χρηματοδότησης, δηλαδή για κάθε εκταμίευση από την Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ, ο υπεύθυνος ή οι υπεύθυνοι φορείς για την παροχή της αναλογούσας εθνικής χρηματοδότησης καταβάλλουν το αντίστοιχο ποσοστό εντός ενός μηνός.
- 6.** Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των πληρωμών που οφείλεται σε σφάλματα στρογγυλοποίησης που δεν υπερβαίνουν συνολικά τα 50 ευρώ (€), τα σχετικά ποσά λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του τελικού υπολοίπου του άρθρου 9.4.1.

7. Η καταβολή της χρηματοδότησης προς τους Φορείς Υλοποίησης σε επίπεδο πράξεων μπορεί να γίνεται με τη μορφή προκαταβολών, ενδιάμεσων πληρωμών και αποπληρωμής του τελικού υπολοίπου. Το ύψος της προκαταβολής και ο μηχανισμός συμψηφισμού της καθορίζονται στην προγραμματική συμφωνία.

8. Οι εκταμιεύσεις - πληρωμές πράξεων στο πλαίσιο του ΕΟΧ 2014-2021 στην Ελλάδα χρηματοδοτούνται από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, με εξαίρεση τα προγράμματα υπό τη διαχείριση του Γραφείου Χ.Μ. ΕΟΧ, καθώς και τις περιπτώσεις δικαιούχων και εταίρων έργων ταμείου διμερών σχέσεων που η έδρα τους βρίσκεται στο εξωτερικό, η χρηματοδότηση των οποίων δεν πραγματοποιείται από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Οι χρηματορροές μέσω του ΠΔΕ για έργα - πράξεις, αφορούν το σύνολο του εγκεκριμένου προϋπολογισμού τους, ήτοι τόσο τη συμμετοχή του Χ.Μ. ΕΟΧ, όσο και την εθνική συμμετοχή. Με την απόφαση ένταξης του συγχρηματοδοτούμενου έργου, την καταχώρησή της στο ΟΠΣ ΕΟΧ και τη δημιουργία της ηλεκτρονικής πρότασης, η πράξη λαμβάνει μοναδικό κωδικό έργου MIS και 14-ψήφιο κωδικό ενάριθμο στο ΠΔΕ (μοναδική γραμμή προϋπολογισμού έργου). Τα ενταγμένα έργα στον Χ.Μ. ΕΟΧ εγγράφονται αυτοδίκαια στο ΠΔΕ με όριο πιστώσεων τουλάχιστον το 10% του προϋπολογισμού τους. Στη συνέχεια και κατά την πορεία του έργου έως την ολοκλήρωση, οι πιστώσεις ανά τρίμηνο του εναρίθμου έργου εγκρίνονται μέσω της σχετικής ΣΑ από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων κατά τις σχετικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας. Στις περιπτώσεις δικαιούχων και εταίρων έργων ταμείου διμερών σχέσεων που η έδρα τους βρίσκεται στο εξωτερικό, η Αρχή Πιστοποίησης δύναται να μεταφέρει τα ποσά που δικαιούνται στους Τραπεζικούς τους Λογαριασμούς μετά από έγγραφο του Διαχειριστή Προγράμματος (ΕΣΕ).

9. Η συνδρομή του Χ.Μ. ΕΟΧ, σε συνέχεια των αιτήσεων πληρωμών της χώρας - υποβολών οικονομικών εκθέσεων, αποδίδεται με ευθύνη της Αρχής Πιστοποίησης στα έσοδα του ΠΔΕ, υπέρ του προγράμματος που αφορά και εφαρμόζεται η κοινή υπουργική απόφαση με ΑΠ: 135934/28.12.2015 (ΦΕΚ 2882/Β'), με εξαίρεση τις απαιτούμενες πιστώσεις για χρηματοδότηση δικαιούχων διμερών έργων που η έδρα τους βρίσκεται στο εξωτερικό, η χρηματοδότηση των οποίων δεν πραγματοποιείται από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Άρθρο 9.2

Προκαταβολές

Οι προκαταβολές αποτελούν το τμήμα της χρηματοδότησης του προγράμματος που απαιτείται για την κάλυψη της συμμετοχής στις δικαιολογημένες εκτιμώμενες δαπάνες του προγράμματος μέχρι να καταστεί πληρωτέα η πρώτη ενδιάμεση πληρωμή της παρ. 1 του άρθρου 9.3. Το ανώτατο ύψος της προκαταβολής καθορίζεται στην προγραμματική συμφωνία. Η προκαταβολή καταβάλλεται εφόσον τηρούνται οι σχετικοί όροι της προγραμματικής συμφωνίας και της παρούσας.

Άρθρο 9.3

Ενδιάμεσες πληρωμές

1. Οι περίοδοι αναφοράς σε κάθε ημερολογιακό έτος όπως ορίζει η Επιτροπή Χ.Μ. είναι οι εξής:

- 1 Ιανουαρίου - 30 Ιουνίου για πραγματοποιηθείσες δαπάνες και 1 Νοεμβρίου - 30 Απριλίου για προτεινόμενες δαπάνες.
- 1 Ιουλίου - 31 Δεκεμβρίου για πραγματοποιηθείσες δαπάνες και 1 Μαΐου - 31 Οκτωβρίου για προτεινόμενες δαπάνες.

2. Οι ενδιάμεσες πληρωμές καταβάλλονται βάσει ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης που υποβάλλει ο Διαχειριστής Προγράμματος, σύμφωνα με υπόδειγμα που παρέχει η Επιτροπή ΧΜ, η οποία πιστοποιείται από την Αρχή Πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 5.4 και εγκρίνεται από την Επιτροπή ΧΜ. Η διαδικασία υποβολής γίνεται στην αγγλική γλώσσα και μέσω Πληροφοριακού Συστήματος (GRACE) σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες του Χ.Μ. ΕΟΧ.

3. Με την επιφύλαξη της παρ. 10 και της διαθεσιμότητας πόρων εκ μέρους των Δοτριών χωρών, οι ενδιάμεσες πληρωμές καταβάλλονται από την Επιτροπή Χ.Μ. στις παρακάτω ημερομηνίες εκάστου προγραμματικού έτους: 15 Απριλίου και 15 Οκτωβρίου. Σε περίπτωση που η ημερομηνία καταβολής συμπίπτει με σαββατοκύριακο ή επίσημη αργία της ΕΖΕΣ, η πληρωμή πραγματοποιείται την επόμενη εργάσιμη ημέρα της ΕΖΕΣ.

4. Οι ενδιάμεσες οικονομικές εκθέσεις παραλαμβάνονται από την Επιτροπή Χ.Μ. σύμφωνα με το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα:

- Έως την 15η Μαρτίου, για εκταμιεύσεις (από την Επιτροπή Χ.Μ.) που γίνονται έως τις 15 Απριλίου εκάστου έτους.
- Έως την 15η Σεπτεμβρίου, για εκταμιεύσεις που γίνονται έως τις 15 Οκτωβρίου εκάστου έτους.

5. Τυχόν πληρωμές που καταβάλλονται βάσει ενδιάμεσων οικονομικών εκθέσεων οι οποίες παραλήφθηκαν μετά τη λήξη της αντίστοιχης προθεσμίας αλλά πάντως έως τη λήξη της επόμενης προθεσμίας που προβλέπεται στην παρ. 4, είναι καταβλητέες μέχρι την τελευταία αυτή ημερομηνία. Σε περίπτωση που μια ενδιάμεση οικονομική έκθεση δεν παραληφθεί εντός δώδεκα μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής εντός της οποίας πραγματοποιήθηκε η δαπάνη από τον Διαχειριστή Προγράμματος, η δαπάνη για την οικεία περίοδο κηρύσσεται μη επιλέξιμη και ακυρώνεται.

6. Οι ενδιάμεσες οικονομικές εκθέσεις περιλαμβάνουν:

(α) Δήλωση των πραγματοποιηθεισών δαπανών, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς που προηγείται της ημερομηνίας καταβολής και

(β) Δήλωση των προτεινόμενων δαπανών, για την περίοδο αναφοράς που έπεται της ημερομηνίας καταβολής.

(γ) Στοιχεία για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί ως προς την επίτευξη των παραδοτέων και των αποτελεσμάτων, όπως απαιτείται κατά περίπτωση.

7. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την τελευταία περίοδο υποβολής δηλώνονται στην τελική έκθεση του προγράμματος.

8. Μετά την υποβολή της ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης, η Επιτροπή Χ.Μ. ελέγχει εάν η έκθεση έχει συνταχθεί σύμφωνα με το υπόδειγμα και εάν πληρούνται οι όροι των πληρωμών. Εάν η σχετική έκθεση επαληθευτεί από την Επιτροπή Χ.Μ. ο σχετικός έλεγχος είναι θετικός, οι ενδιάμεσες πληρωμές εμβάζονται το αργότερο μέχρι τις ημερομηνίες πληρωμής που αναφέρονται στην παρ. 3.

9. Οι ενδιάμεσες πληρωμές αποτελούνται κατά κανόνα από τις προτεινόμενες δαπάνες της αντίστοιχης περιόδου υποβολής μείον το υπόλοιπο που αναμένεται να υπάρχει στην αρχή της οικείας περιόδου για τις προτεινόμενες δαπάνες. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να τροποποιήσει το ποσό της ενδιάμεσης πληρωμής εάν οι προτεινόμενες δαπάνες δεν θεωρούνται επαρκώς αιτιολογημένες. Η Επιτροπή Χ.Μ. αιτιολογεί την τροποποίηση στο Εθνικό Σημείο Επαφής, την Αρχή Πιστοποίησης και τον Διαχειριστή Προγράμματος χωρίς καθυστέρηση.

10. Σε περίπτωση που η Επιτροπή Χ.Μ. δεν επαληθεύσει την έκθεση της παρ. 8, η Επιτροπή Χ.Μ., το Εθνικό Σημείο Επαφής και ο Διαχειριστής Προγράμματος συνεργάζονται στενά προκειμένου να διορθώσουν τις ελλείψεις. Η Επιτροπή του Χ.Μ. δύναται να αναστείλει προσωρινά τις ενδιάμεσες πληρωμές μέχρι τη

διόρθωση των σχετικών ελλείψεων. Μετά την επαλήθευση της ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης και αφού προηγουμένως λάβει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, η Επιτροπή Χ.Μ. προβαίνει στην εκταμίευση της πληρωμής την επόμενη ημερομηνία πληρωμής κατά τα ανωτέρω ή όταν το κρίνει αναγκαίο, εκτός εάν αποφασίσει να χρησιμοποιήσει τα διορθωτικά μέτρα που προβλέπονται στο Κεφάλαιο 13.

11. Ο εκάστοτε Διαχειριστής Προγράμματος προετοιμάζει και υποβάλλει την ενδιάμεση οικονομική έκθεση στην Αρχή Πιστοποίησης, ένα (1) μήνα πριν την προθεσμία υποβολής της ανωτέρω παρ. 4, ήτοι:

- Έως την 15η Φεβρουαρίου.
- Έως την 15η Αυγούστου.

Οι ενδιάμεσες οικονομικές εκθέσεις (IFR) των Διαχειριστών Προγραμμάτων πιστοποιούνται από την Αρχή Πιστοποίησης και περιλαμβάνουν περιληπτική καταγραφή των δαπανών. Η δήλωση, στις ενδιάμεσες οικονομικές εκθέσεις και τις τελικές εκθέσεις των προγραμμάτων, των πραγματοποιηθεισών δαπανών της ανωτέρω παρ. 6.α εξάγεται αναλυτικά από το ΟΠΣ ΕΟΧ. Όσον αφορά τις προτεινόμενες δαπάνες (παρ. 6.β), η εκτίμησή τους υποβάλλεται από τον Δ.Π. εκτός ΟΠΣ ΕΟΧ, σε συνάφεια όπου εφικτό με προβλέψεις που έχουν υποβληθεί προς τον Χ.Μ. ΕΟΧ ή προς το ΠΔΕ (ετήσια εγκύκλιος ΠΔΕ της ΔΔΕ, εγκύκλιος εκτιμήσεων πληρωμών ΜΠΔΣ, κ.ο.κ.).

Άρθρο 9.4

Αποπληρωμή του τελικού υπολοίπου

1. Το τελικό υπόλοιπο συνίσταται:

(α) στο σύνολο των επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος που έχουν δηλωθεί, συνυπολογιζόμενων τυχόν προηγούμενων επιστροφών και των ποσών που αναφέρονται στην παρ. 6 του άρθρου 9.1.1.

(β) μετά από την αφαίρεση των ακόλουθων ποσών:

(i) Του συνόλου των προκαταβολών και των ενδιάμεσων πληρωμών που κατέβαλε η Επιτροπή Χ.Μ. για το πρόγραμμα.

(ii) Τυχόν συγχρηματοδότησης από άλλες πηγές πλην του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021.

(iii) Του συνόλου των τόκων που συγκεντρώθηκαν μέχρι την ημερομηνία της τελικής έκθεσης του προγράμματος και

(iv) Τυχόν πόρων που επεστράφησαν από τους Φορείς Υλοποίησης στους Διαχειριστές Προγραμμάτων και δεν καταβλήθηκαν για άλλες πράξεις ή στην ΧΜ.

2. Η συμμετοχή του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 στο τελικό υπόλοιπο συνίσταται στο τελικό υπόλοιπο που προκύπτει σύμφωνα με την παρ. 1 πολλαπλασιαζόμενο με το ποσοστό χρηματοδότησης του προγράμματος.

3. Το τελικό υπόλοιπο υπολογίζεται και δηλώνεται στο οικονομικό παράρτημα της τελικής έκθεσης του προγράμματος σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκπονεί η Επιτροπή του ΧΜ.

4. Τυχόν τελικό υπόλοιπο που προκύπτει ως καταβλητέο στον Διαχειριστή Προγράμματος μεταφέρεται από την Επιτροπή Χ.Μ. το αργότερο σε έναν μήνα από την έγκριση της τελικής έκθεσης του προγράμματος από την Επιτροπή ΧΜ.

5. Τυχόν τελικό υπόλοιπο που προκύπτει ως καταβλητέο στην Επιτροπή Χ.Μ. επιστρέφεται στην Επιτροπή Χ.Μ. εντός της ίδιας προθεσμίας. Τυχόν τόκοι πιστωθέντες σε τραπεζικό λογαριασμό του Διαχειριστή Προγράμματος μεταξύ της ημερομηνίας υποβολής της τελικής έκθεσης του προγράμματος και της ημερομηνίας επιστροφής συμπεριλαμβάνονται στο επιστρεφόμενο ποσό.

Άρθρο 9.5

Πρόβλεψη πιθανών αιτήσεων πληρωμής

Το αργότερο έως τις 20 Φεβρουαρίου, 20 Απριλίου, 20 Σεπτεμβρίου και 20 Νοεμβρίου εκάστου έτους, η Αρχή Πιστοποίησης αποστέλλει στην Επιτροπή του ΧΜ, σύμφωνα με υπόδειγμα που παρέχει η Επιτροπή Χ.Μ., αιτιολογημένη πρόβλεψη για τις αιτήσεις πληρωμών που υποβάλλει η χώρα.

Άρθρο 9.6

Χρήση του Ευρώ

1. Τα ποσά που αναγράφονται στα Προγράμματα, στις ενδιάμεσες οικονομικές εκθέσεις, στις ετήσιες εκθέσεις των προγραμμάτων και στις τελικές εκθέσεις των προγραμμάτων είναι σε ευρώ. Η χρηματοδότηση

προγραμμάτων και οι εκταμιεύσεις από την Επιτροπή Χ.Μ. στην Ελλάδα ορίζονται και καταβάλλονται σε ευρώ. Τα ποσά στρογγυλοποιούνται στο πλησιέστερο ευρώ.

2. Σε περίπτωση ανάγκης άλλης μετατροπής τα αντίστοιχα ποσά μετατρέπονται σε Ευρώ, από την Αρχή Πιστοποίησης, το ΕΣΕ ή τους ΔΠ, σύμφωνα με τη μηνιαία λογιστική συναλλαγματική ισοτιμία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον μήνα εντός του οποίου καταχωρίστηκε και έγινε απαιτητή η δαπάνη έναντι του ΔΠ για το αντίστοιχο πρόγραμμα.

3. Οι Δότριες χώρες και η Επιτροπή Χ.Μ. δεν ευθύνονται για τυχόν ζημιά που προκύπτει από διακυμάνσεις ισοτιμιών.

Άρθρο 9.7

Τόκοι

1. Τυχόν τόκοι που πιστώνονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς που τηρούνται από τις εθνικές αρχές για τον Χ.Μ. ΕΟΧ και περιέχουν τα κεφάλαια / συνδρομή που καταβάλλει σε αυτούς η Επιτροπή Χ.Μ., θεωρούνται πόροι της Επιτροπής Χ.Μ. Στην Ελλάδα η συνδρομή ΕΟΧ καταβάλλεται σε κεντρικό λογαριασμό για συγχρηματοδοτούμενα έργα που τηρείται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

2. Η Αρχή Πιστοποίησης δηλώνει ετησίως στην Επιτροπή του ΧΜ, στο πλαίσιο της ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης του άρθρου 9.3.1 (β) τυχόν τόκους που πιστώθηκαν στους λογαριασμούς που αναφέρονται στο εδάφιο (b) της παρ. 1. Στην περίπτωση της Τεχνικής Βοήθειας, η Αρχή Πιστοποίησης δηλώνει επίσης ετησίως στην Επιτροπή του ΧΜ, στο πλαίσιο της ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης του άρθρου 9.3.1(β), τυχόν τόκους που πιστώθηκαν στους λογαριασμούς που αναφέρονται στο εδάφιο (a) της παρ. 1. Η Αρχή Πιστοποίησης ελέγχει την ορθότητα των δηλωθέντων τόκων. Οι σωρευμένοι τόκοι λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του τελικού υπολοίπου που προβλέπεται στο άρθρο 9.4.1.

Άρθρο 9.8

Διαφάνεια και διαθεσιμότητα των εγγράφων

1. Οι εθνικές αρχές διασφαλίζουν την ύπαρξη διαδρομής ελέγχου των χρηματοδοτικών πόρων του Χ.Μ. του ΕΟΧ της περιόδου 2014-2021 κατά τρόπο που να επιτρέπει:

(α) Την αντιστοίχιση μεταξύ των πιστοποιημένων δαπανών από την Αρχή Πιστοποίησης στις ενδιάμεσες οικονομικές εκθέσεις και στην τελική έκθεση του προγράμματος και των πρωτότυπων δικαιολογητικών που τηρούνται στους εμπλεκόμενους φορείς συμπεριλαμβανομένων του Διαχειριστή Προγράμματος, του Φορέα Υλοποίησης και τους εταίρων του.

(β) Την επαλήθευση της κατανομής και της μεταφοράς των διαθέσιμων χρηματοδοτικών συνδρομών από τον Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 και από τους εθνικούς πόρους.

2. Οι εθνικές αρχές διασφαλίζουν ότι όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν τις δαπάνες και τους οικονομικούς ελέγχους του εκάστοτε προγράμματος τηρούνται είτε με τη μορφή πρωτότυπων είτε με τη μορφή επικυρωμένων αντιγράφων σε κοινά αποδεκτά μέσα αποθήκευσης δεδομένων.

3. Τα έγγραφα είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμα στην Επιτροπή του Χ.Μ. και το Ελεγκτικό Συνέδριο της ΕΖΕΣ για τρία τουλάχιστον έτη από την έγκριση της τελικής έκθεσης του προγράμματος από την Επιτροπή Χ.Μ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Αξιολόγηση

Άρθρο 10.1

Υποχρεώσεις αξιολόγησης

1. Η Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος υποχρεούται να υποβάλλει σε διαδικασία αξιολόγησης τα Προγράμματα ΕΟΧ. Το πρόγραμμα αξιολογήσεων υποβάλλεται με την πρώτη Έκθεση Στρατηγικής, από το ΕΣΕ, σε συνεργασία με τους Διαχειριστές Προγράμματος.

2. Η Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος διασφαλίζει τη διαθεσιμότητα των απαραίτητων πόρων για τη διεξαγωγή των αξιολογήσεων και την ύπαρξη διαδικασιών για τη δημιουργία και συλλογή των απαραίτητων δεδομένων.

3. Η αξιολόγηση γίνεται από εμπειρογνώμονες ή από φορείς ανεξάρτητους από το ΕΣΕ, την Αρχή Πιστοποίησης και τον Διαχειριστή Προγράμματος, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκπονεί η Επιτροπή Χ.Μ.

4. Η έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδει η Επιτροπή του Χ.Μ. Η τελική έκθεση δίδεται στη δημοσιότητα, συνοδευόμενη από μια σύνοψη για το κοινό.

5. Σχετικά με το παρόν Κεφάλαιο, το ΕΣΕ δύναται να συμβουλευέται και να επικουρείται στις υποχρεώσεις του από τις υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με την αρμοδιότητα στρατηγικής και αξιολόγησης των συγχρηματοδοτούμενων από την Ε.Ε. προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.

Άρθρο 10.2

Ο ρόλος της Επιτροπής του Χ.Μ.

- 1.** Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να διεξάγει αξιολογήσεις σχετικά με τους ευρύτερους στόχους του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του ΕΟΧ της περιόδου 2014-2021, τους στόχους των προγραμματικών περιοχών ή τη γενική συνδρομή του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 στην Ελλάδα.
- 2.** Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται, σε διαβούλευση με τις ελληνικές αρχές, να διεξάγει αξιολογήσεις για τρέχοντα ή περατωθέντα προγράμματα προκειμένου να αποτιμήσει τα πραγματικά και/ή αναμενόμενα αποτελέσματά τους σε επίπεδο τελικών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που αυτή εκπονεί.
- 3.** Η έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδει η Επιτροπή Χ.Μ. Η τελική έκθεση δίδεται στη δημοσιότητα, καθώς και μια σύνοψη για το γενικό κοινό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Εξωτερική παρακολούθηση και οικονομικοί έλεγχοι

Άρθρο 11.1

Εξωτερική παρακολούθηση

Ανεξάρτητα από την παρακολούθηση που αποτελεί υποχρέωση του Εθνικού Σημείου Επαφής ή του Διαχειριστή Προγράμματος, η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να επιλέγει προγράμματα για εξωτερική παρακολούθηση. Η Επιτροπή Χ.Μ. ενημερώνει το Εθνικό Σημείο Επαφής και τον Διαχειριστή Προγράμματος για την προγραμματισμένη παρακολούθηση δύο εβδομάδες πριν την πραγματοποίησή της.

Άρθρο 11.2

Το Ελεγκτικό Συνέδριο της Ε.Ζ.Ε.Σ.

- 1.** Το Ελεγκτικό Συνέδριο της ΕΖΕΣ δύναται να διεξάγει οικονομικούς ελέγχους για όλα τα προγράμματα και τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από τον Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021, καθώς επίσης και για τη διαχείριση του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 στην Ελλάδα. Εφόσον ζητηθεί, οι εκπρόσωποι των εθνικών αρχών συνοδεύουν τους ελεγκτές και παρέχουν κάθε απαιτούμενη βοήθεια.
- 2.** Το Ελεγκτικό Συνέδριο της ΕΖΕΣ ειδοποιεί την Επιτροπή του Χ.Μ. και το ΕΣΕ δύο εβδομάδες πριν από τη διεξαγωγή ελέγχου, πλην επειγουσών περιπτώσεων.

Άρθρο 11.3

Οικονομικοί έλεγχοι και επιτόπιες επαληθεύσεις που οργανώνονται από την Επιτροπή Χ.Μ.

- 1.** Ανεξάρτητα από τους οικονομικούς ελέγχους που διεξάγει η Αρχή Ελέγχου, η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να οργανώνει ελέγχους και επιτόπιες επαληθεύσεις των προγραμμάτων και των πράξεων και να ελέγχει την αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου στη χώρα. Εφόσον ζητηθεί, οι εκπρόσωποι του ΕΣΕ συνοδεύουν τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους της Επιτροπής Χ.Μ. και παρέχουν κάθε απαραίτητη συνδρομή.
- 2.** Η Επιτροπή Χ.Μ. ειδοποιεί το ΕΣΕ και τον Διαχειριστή Προγράμματος κατ' ελάχιστον δύο εβδομάδες πριν από τη διεξαγωγή ελέγχου ή επιτόπιας επαλήθευσης, πλην επειγουσών περιπτώσεων.
- 3.** Το ΕΣΕ και ο Διαχειριστής Προγράμματος έχουν την ευκαιρία να διατυπώσουν σχόλια για την έκθεση του ελέγχου πριν την οριστικοποίησή της.

Άρθρο 11.4

Πρόσβαση

Τα πρόσωπα που διεξάγουν οικονομικούς ελέγχους ή επιτόπιες επαληθεύσεις σύμφωνα με αυτό το ΚΕΦΑΛΑΙΟ δικαιούνται, μετά από σχετικό αίτημα, άμεση, πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία, τα έγγραφα, τα πρόσωπα, τους χώρους και τις εγκαταστάσεις, δημόσιες ή ιδιωτικές που

αφορούν τον έλεγχο ή την επαλήθευση. Η πρόσβαση υπόκειται στους ισχύοντες περιορισμούς της εθνικής νομοθεσίας. Οι ελεγκτές έχουν τα ίδια δικαιώματα πρόσβασης με τις εθνικές αρχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Παρατυπίες

Άρθρο 12.1

Υποχρεώσεις σε περιπτώσεις παρατυπιών

- 1.** Οι ελληνικές αρχές και οι Διαχειριστής Προγράμματος καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να προλάβουν, να εντοπίσουν και να άρουν τις συνέπειες τυχόν παρατυπιών. Αντίστοιχα, κάθε υπόνοια ή τελεσθείσα παρατυπία ερευνάται άμεσα και αποτελεσματικά και λαμβάνονται τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα, συμπεριλαμβανόμενων τυχόν ενδεικνυόμενων δημοσιονομικών διορθώσεων.
- 2.** Τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά ανακτώνται και επιστρέφονται σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΟΧ, τις Προγραμματικές συμφωνίες, την ισχύουσα εθνική νομοθεσία και την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 12.2

Ορισμός της παρατυπίας

Ως παρατυπία νοείται η παραβίαση:

(α) Του νομικού πλαισίου του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 που αναφέρεται στο άρθρο 1.5

(β) Οποιοδήποτε κανόνα του Ενωσιακού Δικαίου, ή, (γ) Οποιοδήποτε κανόνα του εθνικού δικαίου,

επηρεάζει ή ζημιώνει οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014 - 2021, όπως ενδεικτικά, την υλοποίηση και/ή τον προϋπολογισμό οποιοδήποτε προγράμματος, πράξης ή άλλης δραστηριότητας που χρηματοδοτείται από τον Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021.

Άρθρο 12.3

Υπεύθυνοι φορείς

για την αναφορά των παρατυπιών

- 1.** Οι παρατυπίες καθώς και κάθε μέτρο που λαμβάνεται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές για την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διερεύνηση ή την άρση τους, δηλώνονται από την Αρχή Παρατυπιών στην Επιτροπή του Χ.Μ. σύμφωνα με την παρούσα απόφαση και το υπόδειγμα που παρέχει η Επιτροπή Χ.Μ. στο Annex 9 του Κανονισμού ΕΟΧ (Template for irregularities report).
- 2.** Ο Διαχειριστής Προγράμματος αναφέρει στην Αρχή Παρατυπιών κάθε παρατυπία, τη σχετική έρευνα και τα τυχόν διορθωτικά μέτρα. Ο Διαχειριστής Προγράμματος συνεργάζεται στενά με την Αρχή Παρατυπιών προκειμένου να εξασφαλίζεται η ταχεία, ακριβής και ολοκληρωμένη αναφορά των παρατυπιών στην Επιτροπή του Χ.Μ.
- 3.** Η Αρχή Παρατυπιών για την Ελλάδα έχει οριστεί στο MoU, ως το Εθνικό Σημείο Επαφής.

Άρθρο 12.4

Αρχείο Παρατυπιών

Η Αρχή Παρατυπιών τηρεί αρχείο με όλες τις παρατυπίες και παρέχει, μετά από αίτημα της Επιτροπής Χ.Μ., ενημέρωση για τις παρατυπίες εντός ενός μηνός.

Άρθρο 12.5

Αναφορά παρατυπιών

- 1.** Η Αρχή Παρατυπιών αναφέρει άμεσα στην Επιτροπή Χ.Μ. κάθε υποψία ή συντελεσθείσα παρατυπία σε κάθε μία από τις παρακάτω περιπτώσεις:
  - (α)** Όταν υπάρχουν κατηγορίες για πράξη ή παράλειψη που συνιστά ποινικό αδίκημα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, όπως, διαφθορά, απάτη, δωροδοκία ή υπεξαίρεση.
  - (β)** Όταν υποδηλώνει περιπτώσεις σοβαρής κακοδιαχείρισης που επηρεάζει τη χρήση της χρηματοδοτικής συμμετοχής του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 ή

(γ) Όταν απειλεί άμεσα την επιτυχή ολοκλήρωση της πράξης λόγω της αναλογίας των ποσών σε σχέση με το συνολικό κόστος της πράξης ή λόγω της σοβαρότητάς της ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο.

2. Για κάθε άλλη παρατυπία εκτός από αυτές που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3, η Αρχή Παρατυπιών, εντός δύο μηνών από το τέλος κάθε τριμήνου, υποβάλλει στην Επιτροπή Χ.Μ. αναφορά, στην οποία περιγράφεται κάθε υποψία ή τελεσθείσα παρατυπία που διαπιστώθηκε στο αντίστοιχο τρίμηνο. Σε περίπτωση που δεν διαπιστώθηκαν παρατυπίες στη διάρκεια του τριμήνου, η Αρχή Παρατυπιών ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή ΧΜ.

3. Οι ακόλουθες περιπτώσεις παρατυπιών δεν απαιτείται να δηλωθούν, εκτός εάν το ζητήσει η Επιτροπή ΧΜ:

(α) Όταν η παρατυπία συνίσταται αποκλειστικά στη μη υλοποίηση μιας πράξης, εν όλω ή εν μέρει, λόγω της πτώχευσης του Διαχειριστή Προγράμματος.

(β) Παρατυπίες που εντοπίζονται και διορθώνονται από τον Διαχειριστή Προγράμματος, το Εθνικό Σημείο Επαφής ή την Αρχή Πιστοποίησης στη διάρκεια της επαλήθευσης της δηλωθείσας δαπάνης.

(γ) Παρατυπίες που αφορούν ποσά χρηματοδοτικής εισφοράς του Χ.Μ. ΕΟΧ κάτω των 2.000 €. Σε περίπτωση παρατυπιών ως προς τη μη τήρηση των κανόνων των δημοσίων συμβάσεων, το ποσόν αφορά το σύνολο της αξίας της σύμβασης την οποία αφορά η παρατυπία.

4. Η παράγραφος 3 ισχύει αναλογικά σε δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το αποθεματικό για τις διμερείς σχέσεις.

5. Η παράγραφος 3 δεν ισχύει για τις άμεσα δηλωτέες παρατυπίες σύμφωνα με την παρ. 1 ή για παρατυπίες συντελεσθείσες σε στάδιο προγενέστερο της πτώχευσης.

6. Ειδικότερα για την αναφορά παρατυπιών βλ. Εγχειρίδιο διαδικασιών του Χ.Μ. ΕΟΧ (Διαδικασίες IV_2: Διαπίστωση και εξέταση παρατυπίας, IV_6: Δήλωση των παρατυπιών στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ).

Άρθρο 12.6

Εκθέσεις προόδου

για τις παρατυπίες που έχουν αναφερθεί

- 1.** Με κάθε αναφορά για νέες παρατυπίες σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 12.5, η Αρχή Παρατυπιών υποβάλλει στην Επιτροπή Χ.Μ. έκθεση προόδου για τη διερεύνηση και διόρθωση των παρατυπιών που έχουν ήδη δηλωθεί.
- 2.** Σε περίπτωση που δεν έχει συντελεστεί πρόοδος για να συμπεριληφθεί στην έκθεση του παρόντος άρθρου, η Αρχή Παρατυπιών ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή Χ.Μ. εντός της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 12.5.
- 3.** Η ειδικότερη διαδικασία για την υποβολή εκθέσεων προόδου που έχουν αναφερθεί εξειδικεύεται στο Εγχειρίδιο διαδικασιών Χ.Μ. ΕΟΧ (βλ. Διαδικασίες: IV_2: Διαπίστωση και εξέταση παρατυπίας, IV_6: Δήλωση των παρατυπιών στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ).

Άρθρο 12.7

Μηχανισμός καταγγελιών

- 1.** Οι ελληνικές αρχές μεριμνούν για τη θέσπιση μηχανισμού καταγγελιών ικανού να επεξεργάζεται αποτελεσματικά και να αποφαινεται επί καταγγελιών για την υπόνοια μη τήρησης των αρχών της χρηστής διακυβέρνησης ως προς την υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021. Μετά από αίτημα της Επιτροπής Χ.Μ., οι ελληνικές αρχές εξετάζουν τυχόν καταγγελίες που υποβάλλονται σε αυτήν και την ενημερώνουν για την έκβαση των σχετικών ερευνών.
- 2.** Πληροφορίες για τον τρόπο υποβολής καταγγελιών αναρτώνται σε εμφανές σημείο στον ηλεκτρονικό ιστότοπο του ΕΣΕ που αναφέρεται στην παρ. 2(γ) του άρθρου 3.2.
- 3.** Οι ελληνικές αρχές αναφέρουν χωρίς καθυστέρηση στην Επιτροπή Χ.Μ. κάθε καταγγελία σχετικά με υπόνοιες για την ύπαρξη των παρατυπιών της παρ. 1 του άρθρου 12.5. Τυχόν καταγγελίες για την υπόνοια ύπαρξης άλλων παρατυπιών δηλώνονται στην Επιτροπή Χ.Μ. με τις αναφορές της παρ. 2 του άρθρου 12.5 και του άρθρου 12.6. Όπου απαιτείται, ζητείται διαβούλευση με την Επιτροπή Χ.Μ. για την κατάλληλη αντιμετώπιση.
- 4.** Εθνικό σημείο υποδοχής καταγγελιών στο πλαίσιο του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, κατ' αναλογία με τα οριζόμενα για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, είναι η Εθνική Αρχή Διαφάνειας ως Συντονιστική Υπηρεσία για την Καταπολέμηση της Απάτης (AFCOS) στη χώρα. Η Αρχή Παρατυπιών του ΕΟΧ (εν προκειμένω το ΕΣΕ), η Αρχή Πιστοποίησης ή οι Δ.Π. σε περίπτωση που υποδεχθούν καταγγελία για απάτη, τη διαβιβάζουν αμελλητί στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

Αναστολή πληρωμών, δημοσιονομικές διορθώσεις και επιστροφές

Άρθρο 13.1

Αναστολή πληρωμών

1. 1. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να αποφασίζει την αναστολή πληρωμών σε περίπτωση που συντρέχει μία ή περισσότερες από τις παρακάτω περιπτώσεις:

(α) Δεν τηρήθηκαν οι όροι πληρωμών σύμφωνα με το Κεφάλαιο 9.

(β) Σύμφωνα με αξιόπιστες πληροφορίες, η πρόοδος του προγράμματος δεν συμβαδίζει με την προγραμματική συμφωνία.

(γ) Οι αναφορές του άρθρου 6.11 και του Κεφαλαίου 12 ή οποιοδήποτε άλλο αίτημα παροχής πληροφοριών δεν υποβλήθηκαν ή περιέχουν ελλιπή στοιχεία.

(δ) Η πρόσβαση που απαιτείται σύμφωνα με το Κεφάλαιο 11 και την προγραμματική συμφωνία τελεί υπό περιορισμούς.

(ε) Η οικονομική διαχείριση του προγράμματος δεν ακολουθεί τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές.

(στ) Περιέρχονται σε γνώση της Επιτροπής Χ.Μ. υπόνοιες ή τελεσθείσες παρατυπίες ή οι προαναφερθείσες περιπτώσεις δεν έχουν δηλωθεί, διερευνηθεί ή αποκατασταθεί δεόντως.

(ζ) Θεωρείται ότι η υλοποίηση του προγράμματος παραβιάζει το εθνικό ή το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(η) Συντρέχει θεμελιώδης μεταβολή συνθηκών και οι εν λόγω συνθήκες συνιστούν ουσιώδη βάση για τη χρηματοδοτική συνδρομή στο πρόγραμμα του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021.

(θ) Η Επιτροπή του Χ.Μ. ΕΟΧ έλαβε γνώση για παραποίηση των στοιχείων που δόθηκαν από το Εθνικό Σημείο Επαφής, την Αρχή Πιστοποίησης ή τον Διαχειριστή Προγράμματος ή για λογαριασμό τους, τα οποία επηρεάζουν, άμεσα ή έμμεσα, την υλοποίηση της προγραμματικής συμφωνίας.

(ι) Έχει δρομολογηθεί η διαδικασία του άρθρου 13.4 ή (ια) Το Εθνικό Σημείο Επαφής, η Αρχή Πιστοποίησης ή ο Διαχειριστής Προγράμματος δεν τηρούν τις υποχρεώσεις που προβλέπει η προγραμματική συμφωνία ή ο Κανονισμός.

2. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να αποφασίζει αναστολή πληρωμών για κάποιο πρόγραμμα, εάν συντρέχει τηρουμένων των αναλογιών κάποια από τις περιπτώσεις των εδαφίων (β), (δ), (ε), (στ) ή (ζ) της παρ. 1, σε σχέση με οποιαδήποτε πράξη που υπάγεται στο εν λόγω πρόγραμμα και ο Διαχειριστής Προγράμματος δεν λαμβάνει τα κατάλληλα και αναγκαία μέτρα για τη διερεύνηση και την, κατά περίπτωση, διόρθωση των σχετικών ελλείψεων ή για την πρόληψη της απώλειας πόρων. Η αναστολή πληρωμών λόγω ελλείψεων αναφορικά με πράξεις είναι ανάλογη της έκτασης και του αντικειμένου της παραβίασης.

3. Εκτός από επείγουσες περιπτώσεις, το Εθνικό Σημείο Επαφής και ο Διαχειριστής Προγράμματος υποβάλλουν τις απόψεις τους πριν τη λήψη απόφασης για αναστολή πληρωμών από την Επιτροπή Χ.Μ. Η απόφαση αναστολής πληρωμών πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ισχύει άμεσα. Το Εθνικό Σημείο Επαφής και ο Διαχειριστής Προγράμματος ειδοποιούνται από την Επιτροπή Χ.Μ. το αργότερο εντός επτά εργάσιμων ημερών από τη λήψη της απόφασης.

4. Το Εθνικό Σημείο Επαφής και/ή ο Διαχειριστής Προγράμματος δύναται ανά πάσα στιγμή να υποβάλουν έγγραφα ή άλλα συναφή αποδεικτικά μέσα και να αιτούνται την αναθεώρηση της απόφασης αναστολής πληρωμών από την Επιτροπή Χ.Μ.

5. Εφόσον η Επιτροπή Χ.Μ. διαπιστώσει ότι δεν συντρέχουν πλέον οι συνθήκες της αναστολής πληρωμών, αποφασίζει τη συνέχιση των πληρωμών.

Άρθρο 13.2

Δημοσιονομικές διορθώσεις

οι οποίες επιβάλλονται από την Επιτροπή Χ.Μ.

και από εθνικά ελεγκτικά όργανα

1. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να επιβάλει δημοσιονομικές διορθώσεις με βάση τα κριτήρια του άρθρου 13.3, οι οποίες συνίστανται στην ακύρωση του συνόλου ή μέρους της χρηματοδοτικής συμμετοχής του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 στο εμπλεκόμενο πρόγραμμα ή συνολικά.

- 2.** Σε περίπτωση δημοσιονομικών διορθώσεων σχετικά με πράξεις, σύμφωνα με την παρ. 1 ή με το άρθρο 12.1, η χρηματοδοτική συνδρομή δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί εκ νέου για την ίδια πράξη. Η ακυρωθείσα χρηματοδοτική συνδρομή δύναται να χρησιμοποιηθεί εκ νέου στο πλαίσιο του προγράμματος για πράξεις έτερες εκείνων που υπήρξαν αντικείμενο των διορθώσεων.
- 3.** Τυχόν χρηματοδοτικοί πόροι στο αποθεματικό για τις διμερείς σχέσεις, την τεχνική βοήθεια ή το κόστος διαχείρισης του προγράμματος που ακυρώθηκαν σύμφωνα με την παρ. 1 ή με το άρθρο 12.1, μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο του ίδιου κονδυλίου του προϋπολογισμού για δαπάνες άλλες από εκείνες που υπήρξαν αντικείμενο των διορθώσεων.
- 4.** Δημοσιονομικές διορθώσεις που αφορούν συστημικές παρατυπίες ή παρατυπίες ως προς τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκ νέου στο ίδιο πρόγραμμα.
- 5.** Οι δημοσιονομικές διορθώσεις που απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν εκ νέου για το ίδιο πρόγραμμα, σύμφωνα με την παρ. 4, αναδιανέμονται σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 6.9.
- 6.** Δημοσιονομικές διορθώσεις που ακυρώνονται και δεν αναδιανέμονται σύμφωνα με την παρ. 5 εντός της σχετικής προθεσμίας επιστρέφονται στην Επιτροπή Χ.Μ. Σε περίπτωση καθυστέρησης των επιστροφών εφαρμόζεται η παράγραφος 5 του άρθρου 13.5.
- 7.** Με την επιφύλαξη του Κανονισμού ΕΟΧ, οι κανόνες για τις δημοσιονομικές διορθώσεις που επιβάλλονται από εθνικά όργανα καθορίζονται στο Κεφάλαιο 15 της παρούσας.

Άρθρο 13.3

Κριτήρια δημοσιονομικών διορθώσεων

οι οποίες επιβάλλονται από την Επιτροπή του Χ.Μ.

1. 1. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να επιφέρει δημοσιονομικές διορθώσεις σύμφωνα με το άρθρο 13.2 όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) Σε περίπτωση σοβαρής ανεπάρκειας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που θεσπίζει η χώρα για τον Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021, η οποία θέτει σε κίνδυνο την χρηματοδοτική συνδρομή του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014 - 2021.

(β) Σε περίπτωση σοβαρής παραβίασης της προγραμματικής συμφωνίας.

(γ) Σε περίπτωση σοβαρής ανεπάρκειας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος, η οποία θέτει σε κίνδυνο τη χρηματοδοτική συνδρομή του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021.

(δ) Σε περίπτωση δηλωθείσας δαπάνης σε πιστοποιημένη ενδιάμεση οικονομική έκθεση ή στην τελική έκθεση του προγράμματος η οποία είναι παράτυπη και δεν έχει διορθωθεί από το Εθνικό Σημείο Επαφής ή τον Διαχειριστή Προγράμματος πριν από την αποστολή της κοινοποίησης σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13.4, ή

(ε) Σε περίπτωση που το Εθνικό Σημείο Επαφής και/ή ο Διαχειριστής Προγράμματος δεν τηρούν τις υποχρεώσεις διερεύνησης και/ή προσήκουσας διόρθωσης των παρατυπιών σύμφωνα με το άρθρο 12.1 πριν από την αποστολή της κοινοποίησης σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13.4.

2. Η Επιτροπή Χ.Μ. θεμελιώνει τις δημοσιονομικές διορθώσεις της σε συγκεκριμένες περιπτώσεις διαπιστωθισών παρατυπιών, λαμβάνοντας υπόψη τη συστημική φύση της παρατυπίας, προκειμένου να αποφασίσει εάν θα εφαρμοστεί μια κατ' αποκοπή ή κατά παρεκβολή διόρθωση, ή αν το ποσό της διόρθωσης μπορεί να προκύπτει από το πραγματικό ποσό της παρατυπίας που διαπιστώθηκε.

3. Όταν αποφασίζει για το ύψος του ποσού της διόρθωσης, η Επιτροπή Χ.Μ. λαμβάνει υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα της παρατυπίας και το μέγεθος και τις δημοσιονομικές συνέπειες της διαπιστωθείσας έλλειψης.

Άρθρο 13.4

Διαδικασία επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων οι οποίες επιβάλλονται από την Επιτροπή Χ.Μ.

1. Πριν από τη λήψη της απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 13.2, η Επιτροπή Χ.Μ. ειδοποιεί το Εθνικό Σημείο Επαφής για την πρόθεσή της να λάβει τη σχετική απόφαση. Η κοινοποίηση αναφέρει τους λόγους της απόφασης και αναγράφει τα σχετικά ποσά. Το Εθνικό Σημείο Επαφής δύναται, εντός δύο μηνών από την αποστολή της κοινοποίησης, να διατυπώσει σχόλια σχετικά με την επερχόμενη απόφαση.

2. Όταν η Επιτροπή του Χ.Μ. προτείνει δημοσιονομικές διορθώσεις κατά παρέκταση ή κατ' αποκοπή, το Εθνικό Σημείο Επαφής έχει τη δυνατότητα να

αποδείξει, μέσω της εξέτασης του σχετικού εγγράφου, ότι το πραγματικό μέγεθος της παρατυπίας είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από την αποτίμηση της Επιτροπής ΧΜ. Με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής ΧΜ, το ΕΣΕ δύναται να περιορίσει την ως άνω εξέταση στο προσήκον τμήμα ή δείγμα του σχετικού εγγράφου. Εκτός από ειδικά αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο χρόνος για την ως άνω εξέταση δεν δύναται να υπερβαίνει πρόσθετο χρονικό διάστημα δύο μηνών μετά τη λήξη της δίμηνης προθεσμίας της παρ. 1.

3. Η Επιτροπή Χ.Μ. λαμβάνει υπόψη της τυχόν αποδεικτικά στοιχεία που παρέχει το ΕΣΕ εντός των χρονικών ορίων των παραγράφων 1 και 2. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο πριν την έκδοση απόφασης επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων, το Εθνικό Σημείο Επαφής και η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να συνεννοούνται προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι η απόφαση βασίζεται σε ακριβή και ορθά στοιχεία.

4. Το ΕΣΕ ενημερώνεται για την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 13.2 το αργότερο εντός επτά εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης. Η σχετική κοινοποίηση περιγράφει συνοπτικά τους λόγους της απόφασης.

Άρθρο 13.5

Επιστροφές πόρων

1. Η Ελλάδα επιστρέφει το αιτούμενο ποσό στην Επιτροπή Χ.Μ. εντός τριών μηνών από την έκδοση απόφασης του άρθρου 13.2.

2. Η επιστροφή του ποσού από την Ελλάδα στην Επιτροπή Χ.Μ. δεν εξαρτάται από την επιστροφή του ποσού από τον Διαχειριστή Προγράμματος ή τον Φορέα Υλοποίησης.

3. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να παραιτηθεί από την αξίωση επιστροφής πόρων από την Ελλάδα οι οποίοι απωλέσθησαν λόγω παρατυπιών σε σχέση με πράξεις, εφόσον το ΕΣΕ αποδείξει ότι η απώλεια των πόρων και οι συναφείς συνθήκες δεν οφείλονται σε πλημμελή εκτέλεση ή στη μη εκτέλεση των υποχρεώσεων των φορέων που αναγράφονται στην παρ. 1 του άρθρου 5.2 ή των υποχρεώσεων του Διαχειριστή Προγράμματος, το δε ΕΣΕ και ο Διαχειριστής Προγράμματος έλαβαν κάθε εύλογο μέτρο για την ανάκτηση των εν λόγω κεφαλαίων.

4. Σε περίπτωση που ο Διαχειριστής Προγράμματος είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και το ΕΣΕ αποδείξει ότι έλαβε και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την ανάκτηση των κεφαλαίων από τον Φορέα Υλοποίησης, η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να χορηγήσει στην Ελλάδα προθεσμία έως και ένα έτος

για την επιστροφή των αιτηθέντων ποσών. Σε αυτήν την περίπτωση η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται επίσης να αποφασίσει να συνεισφέρει μέχρι και το 50% των εύλογων νομικών εξόδων για την ανάκτηση των ποσών από τον Διαχειριστή Προγράμματος. Για τον σκοπό της παρούσας παραγράφου, ο Διαχειριστής Προγράμματος θεωρείται ότι είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, όταν δημόσιοι φορείς, όπως κρατικές αρχές, δημόσιοι οργανισμοί ή εταιρείες του δημοσίου που ανήκουν πλήρως στις ως άνω αρχές ή οργανισμούς, ελέγχουν λιγότερες από την πλειοψηφία των ψήφων στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

5. Τυχόν καθυστέρηση επιστροφής των ποσών βαρύνεται με τόκο υπερημερίας που αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία που κατέστη πληρωτέο το ποσό έως την ημερομηνία της πραγματικής καταβολής του. Το επιτόκιο του ως άνω τόκου είναι υψηλότερο κατά ενάμιση τοις εκατό από το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις βασικές δραστηριότητες αναχρηματοδότησής της την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μήνα εντός του οποίου είναι πληρωτέα η επιστροφή.

Άρθρο 13.6

Γενική αναστολή πληρωμών

1. 1. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται, αφού διαβουλευτεί με το ΕΣΕ με σκοπό την εξεύρεση λύσης, να αναστείλει όλες τις πληρωμές προς την Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος εάν:

(α) Τα στοιχεία ή τα έγγραφα που περιέρονται σε γνώση ή υποβάλλονται στην Επιτροπή Χ.Μ. υποδηλώνουν την ύπαρξη συστηματικών ή γενικευμένων ελλείψεων ως προς τη διαχείριση της χρηματοδοτικής συμμετοχής του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 στη χώρα ή

(β) Η Ελλάδα δεν ικανοποιεί αίτημα επιστροφής σε σχέση με οποιαδήποτε κατηγορία συνδρομής προς αυτήν που χρηματοδοτήθηκε από το Χρηματοδοτικό Μέσο του

ΕΟΧ της περιόδου 1999-2003, τον Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2004-2009, τον Χ.Μ. ΕΟΧ της περιόδου 2009-2014 ή τον Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021.

2. Οι διαδικασίες των παραγράφων 1, 3 και 4 του άρθρου 13.4 ισχύουν αναλογικά σε τυχόν αναστολή πληρωμών που αποφασίζεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

Άρθρο 14.1

Γλώσσα

- 1.** Κάθε επικοινωνία μεταξύ της Επιτροπής Χ.Μ. και της Ελλάδας γίνεται στην αγγλική γλώσσα.
- 2.** Πρωτότυπα έγγραφα (εκτός από αυτά που έχουν συνταχθεί στην αγγλική γλώσσα) που αποστέλλονται στην Επιτροπή Χ.Μ. συνοδεύονται υποχρεωτικά από μετάφραση στην αγγλική γλώσσα. Η Ελλάδα ως Δικαιούχο κράτος φέρει την πλήρη ευθύνη για την ακρίβεια της μετάφρασης.

Άρθρο 14.2

Αστική Ευθύνη

- 1.** Η ευθύνη των Δοτριών χωρών για τον Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 περιορίζεται στις καταβολές της χρηματοδοτικής συνδρομής σύμφωνα με τις αντίστοιχες προγραμματικές συμφωνίες.
- 2.** Ουδεμία ευθύνη φέρουν ή αναλαμβάνουν μελλοντικά οι Δότριες χώρες, η Επιτροπή Χ.Μ. ή η Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών, συμπεριλαμβανόμενου του Γραφείου του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού, απέναντι στην Ελλάδα, τους Διαχειριστές Προγράμματος, τους Φορείς Υλοποίησης, άλλους λήπτες χρηματοδοτήσεων ή τρίτα μέρη.

Άρθρο 14.3

Εφαρμοστέο δίκαιο και δικαιοδοσία

- 1.** Το δίκαιο του Βασιλείου της Νορβηγίας διέπει τη συνεργασία μεταξύ του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021 και των Δικαιούχων Κρατών, καθώς και την ερμηνεία της προγραμματικής συμφωνίας και του Κανονισμού ΕΟΧ.
- 2.** Η Επιτροπή Χ.Μ. και το Εθνικό Σημείο Επαφής παραιτούνται του δικαιώματός τους να προσφύγουν στα εθνικά ή διεθνή δικαστήρια για την επίλυση τυχόν διαφορών που αφορούν την προγραμματική συμφωνία και συναινούν να συμβιβάσουν κάθε σχετική διαφορά με φιλικό διακανονισμό.
- 3.** Σε περίπτωση που το Εθνικό Σημείο Επαφής δεν ικανοποιεί τυχόν αίτημα επιστροφής πόρων στην Επιτροπή ΧΜ, ή σε περίπτωση έγερσης διαφοράς σε σχέση με αίτημα επιστροφής πόρων, η οποία δεν μπορεί να επιλυθεί σύμφωνα

με την παρ. 2, τα Μέρη μπορούν να υποβάλουν τη διαφορά τους στο Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο του Όσλο (Oslo Tingrett).

4. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να επιδιώξει την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων ή δικαστικών εντολών που εκδίδονται σύμφωνα με την παρ. 3 σε οποιοδήποτε δικαστήριο ή αρμόδια αρχή στην ελληνική επικράτεια ή στην επικράτεια άλλου κράτους στο οποίο η Ελλάδα διατηρεί περιουσιακά στοιχεία.

5. Το ΕΣΕ εξουσιοδοτείται να παραλαμβάνει επιδόσεις αγωγών / προσφυγών για λογαριασμό της χώρας.

Άρθρο 14.4

Τροποποιήσεις

1. Ο Κανονισμός δύναται να τροποποιηθεί με απόφαση της Επιτροπής Χ.Μ. υπό την αίρεση της επικύρωσής της από την Μόνιμη Επιτροπή των Χωρών της ΕΖΕΣ.

2. Τα ισχύοντα Παραρτήματα - Annexes του Κανονισμού ΕΟΧ δύνανται να τροποποιηθούν με απόφαση της Επιτροπής Χ.Μ. Οι τελικές εκδόσεις είναι πάντοτε οι δημοσιευμένες στον κεντρικό ιστότοπο του Χ.Μ. ΕΟΧ, που διαχειρίζεται το Γραφείο Χ.Μ. ΕΟΧ.

3. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται να υιοθετεί πρόσθετες κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες, εάν είναι απαραίτητο, μετά από διαβούλευση με τα Δικαιούχα Κράτη.

4. Κάθε ουσιαστική τροποποίηση των εγγράφων που αναφέρονται στις παραγράφους 1-3 τελεί υπό τον όρο της προηγούμενης διαβούλευσης της Επιτροπής Χ.Μ. με την Ελλάδα. Η Επιτροπή Χ.Μ. ενημερώνει το ΕΣΕ το συντομότερο δυνατό για κάθε μεταβολή των ως άνω εγγράφων.

Άρθρο 14.5

Παραίτηση

1. Η Επιτροπή Χ.Μ. δύναται σε ειδικές περιπτώσεις και για την αντιμετώπιση εξαιρετικών περιστάσεων, να παραιτείται της εφαρμογής συγκεκριμένων διατάξεων του Κανονισμού, των Παραρτημάτων του ή των κατευθυντήριων οδηγιών που εκδίδει, όταν αυτό απαιτείται για την επίτευξη των αποτελεσμάτων του Χ.Μ. ΕΟΧ και/ή ενός συγκεκριμένου Προγράμματος. Η

παραίτηση από την προθεσμία της παρ. 3 του άρθρου 8.13 δεν είναι δυνατή σε καμία περίπτωση.

2. Πριν τη λήψη απόφασης παραίτησης, η Επιτροπή Χ.Μ. εξετάζει το ενδεχόμενο να τροποποιήσει τη σχετική διάταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο

του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021

Άρθρο 15.1

Ορισμοί εθνικών δημοσιονομικών διορθώσεων

1. «Οικονομικός φορέας»: σημαίνει οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλη οντότητα που λαμβάνει μέρος στην εφαρμογή της συνδρομής από τον Χ.Μ. ΕΟΧ, με εξαίρεση κράτος - μέλος που ασκεί τα δικαιώματά του ως δημόσια αρχή.

2. «Συστημική παρατυπία»: παρατυπία που έχει ενδεχομένως επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα, με μεγάλη πιθανότητα εμφάνισης σε παρεμφερή είδη πράξεων, η οποία προκύπτει από σοβαρή ανεπάρκεια στην αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της παράλειψης καθορισμού κατάλληλων διαδικασιών.

3. «Σοβαρή ανεπάρκεια στην αποτελεσματική λειτουργία ενός συστήματος διαχείρισης και ελέγχου»: για τους σκοπούς της υλοποίησης του Χ.Μ. ΕΟΧ, ανεπάρκεια για την οποία είναι απαραίτητο να υπάρξουν ουσιώδεις βελτιώσεις στο σύστημα, η οποία εκθέτει τον Χ.Μ. σε σημαντικό κίνδυνο παρατυπιών και η ύπαρξη της οποίας δεν συμβιβάζεται με θετική ελεγκτική γνώμη σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

4. «Δημοσιονομική Διόρθωση»: Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της συνδρομής ΕΟΧ ή και εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα Προγράμματα ΕΟΧ της περιόδου 2014-2021, η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.

5. «Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό»: Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.

6. «Ανάκτηση»: Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.

7. «Φορέας Υλοποίησης»: δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που έχει την ευθύνη για την έναρξη ή την έναρξη και την υλοποίηση πράξεων.

Άρθρο 15.2

Πεδίο εφαρμογής εθνικών

δημοσιονομικών διορθώσεων

1. Οι διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης ή/ και ανάκτησης των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση δράσεων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του Χ.Μ. ΕΟΧ και για τους σκοπούς της παρούσας, εφαρμόζονται:

(α) από τους Διαχειριστές Προγράμματος (ΔΠ), κατόπιν διοικητικών ή επιτόπιων επαληθεύσεων που διενεργούν σε πράξεις των οποίων έχουν αναλάβει τη διαχείριση, οι οποίες καλύπτουν τις διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των πράξεων αυτών, στο πλαίσιο Προγραμμάτων του Χ.Μ ΕΟΧ 2014-2021,

(β) από την Αρχή Πιστοποίησης (ΑΠ), κατόπιν ελέγχων ή επιθεωρήσεων που διενεργούνται από την ίδια ή υπό την ευθύνη της, σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις ΕΟΧ και στους Φορείς Υλοποίησής τους,

(γ) από τον Διαχειριστή Προγράμματος ή την Αρχή Πιστοποίησης, κατόπιν οριστικού πορίσματος ελέγχου που έχει διενεργηθεί από ελεγκτική αρχή, εθνική ή του Χ.Μ. ΕΟΧ.

2. Οι διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων ή/και ανάκτησης εφαρμόζονται επιπλέον κατόπιν:

(α) διοικητικών ή επιτόπιων επαληθεύσεων που διενεργούν οι αρχές/ φορείς της ανωτέρω παρ. 1(α) για τη διαπίστωση της τήρησης των δεσμεύσεων, που προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης/ ένταξης πράξης και οι οποίες αφορούν στην περίοδο μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης της πράξης και

σε χρονικό ορίζοντα που προβλέπεται στην απόφαση ή στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο (μακροχρόνιες υποχρεώσεις),

(β) ανάκλησης της απόφασης χρηματοδότησης, ή ένταξης μιας πράξης από τον Διαχειριστή Προγράμματος.

3. Όταν ανακαλείται η απόφαση ένταξης πράξης και εφόσον έχει καταβληθεί ποσό δημόσιας συνδρομής για πραγματοποιηθείσες δαπάνες, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4314/2014 το αρμόδιο όργανο (βλ. αρ. 15.7) εκδίδει απόφαση ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 15.8 και 15.10 της παρούσας.

4. Για ειδικές περιπτώσεις (εξειδικευμένα έργα ή πολύπλοκα) μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπειρογνώμονες που υποβάλλουν γνωμοδότηση. Η γνωμοδότηση αυτή επισυνάπτεται στην έκθεση επιθεώρησης ή επιτόπιας επαλήθευσης.

5. Σχετικά με τις δημοσιονομικές διορθώσεις το ΕΣΕ έχει ρόλο ΔΠ όσον αφορά την Τεχνική Βοήθεια και το Ταμείο Διμερών σχέσεων ΕΟΧ για τα έργα που εντάσσονται με απόφαση του ΓΓΔΕ και ΕΣΠΑ.

Άρθρο 15.3

Διορθώσεις στις δηλώσεις δαπανών μετά από διοικητική επαλήθευση

1. Ο αρμόδιος ΔΠ επαληθεύει διοικητικά σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21, παρ. 1 του ν. 4314/2014, τις δηλώσεις δαπανών που υποβάλλονται από τους Φορείς Υλοποίησης (ΦΥ) και οριστικοποιεί τις επαληθευμένες δαπάνες στο ΟΠΣ ΕΟΧ. Στην περίπτωση που, κατά τη διενέργεια διοικητικής επαλήθευσης της δήλωσης δαπανών του ΦΥ, διαπιστώνεται παράτυπη δαπάνη, ο ΔΠ καταχωρίζει στο ΟΠΣ ΕΟΧ έκθεση διοικητικής επαλήθευσης, στην οποία προσδιορίζονται τα μη επιλέξιμα ποσά που περικλύονται με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν και η οποία εγκρίνεται από τον Προϊστάμενο του ΔΠ.

2. Εφόσον, η παρατυπία αφορά δαπάνες για τις οποίες έχει καταβληθεί η αντίστοιχη δημόσια συνδρομή, η έκθεση περιλαμβάνει και πρόταση για ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4314/2014.

3. Στην περίπτωση παρατυπιών που εντοπίζονται κατά τον έλεγχο διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων ή τροποποιήσεών τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4314/2014, αυτές αναφέρονται διακριτά στην έκθεση διοικητικής επαλήθευσης.

4. Για το ύψος και την αιτιολογία της περικοπής, ο αρμόδιος ΔΠ ενημερώνει τον ΦΥ, κοινοποιώντας σε αυτόν την έκθεση διοικητικής επαλήθευσης, ώστε ο ΦΥ να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις του, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 15.6 της παρούσας. Η κοινοποίηση της έκθεσης στο ΦΥ γίνεται μέσω συστημένης επιστολής ή/ και με απόδειξη παραλαβής, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή της.

5. Στην περίπτωση που η διοικητική επαλήθευση διενεργείται προκειμένου να καταβληθεί η αντίστοιχη δημόσια συνδρομή στους ΦΥ, η έκθεση εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο του φορέα Διαχείρισης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

Άρθρο 15.4

Δημοσιονομική διόρθωση

μετά από επιτόπια επαλήθευση / επιθεώρηση

1. Μετά την ολοκλήρωση της επιτόπιας επαλήθευσης από τον αρμόδιο ΔΠ ή επιθεώρησης από την Αρχή Πιστοποίησης και της λήψης τυχόν συμπληρωματικών στοιχείων, ο αρμόδιος ΔΠ ή η Αρχή Πιστοποίησης συντάσσει σχετική έκθεση επιτόπιας επαλήθευσης / επιθεώρησης εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την ολοκλήρωση της επιτόπιας επαλήθευσης / επιθεώρησης. Η έκθεση περιλαμβάνει συμπεράσματα και τυχόν συστάσεις που βασίζονται σε σαφή και τεκμηριωμένη ανάλυση των εντοπισθέντων προβλημάτων και των συνεπειών τους, εγκρίνεται από τον Προϊστάμενο του ΔΠ ή ΑΠ, καταχωρίζεται στο ΟΠΣ ΕΟΧ εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την έγκρισή της και κοινοποιείται στο ΦΥ εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή της.

2. Στην περίπτωση που κατά την επιτόπια επαλήθευση / επιθεώρηση διαπιστώνεται παρατυπία και αφορά δαπάνες για τις οποίες έχει καταβληθεί η αντίστοιχη δημόσια συνδρομή, αυτή αναφέρεται στην έκθεση επιτόπιας επαλήθευσης / επιθεώρησης με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν και προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4314/2014 και ανάκτηση των ποσών που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως. Στην περίπτωση αυτή, καθώς και στην περίπτωση που η έκθεση

περιλαμβάνει συστάσεις, η κοινοποίηση της έκθεσης επιτόπια επαλήθευσης / επιθεώρησης στο ΦΥ γίνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή της μέσω συστημένης επιστολής ή/ και με απόδειξη παραλαβής, προκειμένου ο ΦΥ να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 15.6 της παρούσας.

3. Στην περίπτωση που η επιτόπια επαλήθευση διενεργείται προκειμένου να καταβληθεί η αντίστοιχη δημόσια συνδρομή στους ΦΥ, η έκθεση εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο σύμφωνα με τις οικείες κατά περίπτωση διατάξεις.

Άρθρο 15.5

Δημοσιονομική διόρθωση μετά από επαλήθευση μακροχρόνιων υποχρεώσεων

1. Στην περίπτωση που για μια ολοκληρωμένη πράξη απορρέουν υποχρεώσεις για τον Φορέα Υλοποίησης από τις ρυθμίσεις του Κανονισμού ΕΟΧ ή/και από την απόφαση χρηματοδότησης/ ένταξης ή/ και από την απόφαση / βεβαίωση ολοκλήρωσης της πράξης (βλ. άρθρο 8.14 της παρούσας), ο Διαχειριστής Προγράμματος διενεργεί διοικητική ή επιτόπια επαλήθευση τήρησης των υποχρεώσεων και συντάσσει έκθεση επαλήθευσης μακροχρόνιων υποχρεώσεων εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την ολοκλήρωση της επαλήθευσης. Η έκθεση εγκρίνεται από τον Προϊστάμενο του ΔΠ, καταχωρίζεται στο ΟΠΣ ΕΟΧ εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την έγκρισή της και κοινοποιείται στο ΦΥ εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή της.

2. Στην περίπτωση που, κατά την επαλήθευση διαπιστώνεται παρατυπία λόγω μη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς να υπάρχει πλέον η δυνατότητα τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, αυτή αναφέρεται στην έκθεση επαλήθευσης μακροχρόνιων υποχρεώσεων με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν και προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4314/2014 και ανάκτηση. Στην περίπτωση αυτή, καθώς και στην περίπτωση που η έκθεση περιλαμβάνει συστάσεις, η κοινοποίηση της έκθεσης επαλήθευσης μακροχρόνιων υποχρεώσεων στο ΦΥ γίνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή της μέσω συστημένης επιστολής ή/και με απόδειξη παραλαβής, προκειμένου ο ΦΥ να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία του αρ. 15.6 της παρούσας.

3. Τα ποσά των δημοσιονομικών διορθώσεων ή/και ανακτήσεων είναι αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις.

Άρθρο 15.6

Διαδικασία αντιρρήσεων - Οριστικοποίηση πορίσματος επαλήθευσης / επιθεώρησης - Έκδοση απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης ή/και ανάκτησης

- 1.** Ο ΦΥ μπορεί, εντός δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή από αυτόν της έκθεσης διοικητικής / επιτόπιας επαλήθευσης, επαλήθευσης μακροχρόνιων υποχρεώσεων ή της έκθεσης επιθεώρησης, να υποβάλει στην αρμόδια αρχή εγγράφως τις αντιρρήσεις του.
- 2.** Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από την αρμόδια αρχή που διενήργησε την επαλήθευση ή την επιθεώρηση, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους. Σε περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για το βάσιμο ή μη των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν, δύναται να διενεργείται άμεσα συμπληρωματική επαλήθευση/ επιθεώρηση από το ίδιο όργανο που διενήργησε την αρχική επαλήθευση / επιθεώρηση. Στην περίπτωση αυτή, η έκθεση ολοκληρώνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία διενέργειας της συμπληρωματικής επαλήθευσης / επιθεώρησης.
- 3.** Σε περίπτωση υποβολής αντιρρήσεων και μετά την εξέταση αυτών ή σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας υποβολής των αντιρρήσεων, η έκθεση οριστικοποιείται και καταχωρίζεται στο ΟΠΣ ΕΟΧ.
- 4.** Όταν η οριστική έκθεση δεν προτείνει δημοσιονομική διόρθωση ή/και ανάκτηση, εγκρίνεται από τον Προϊστάμενο της αρμόδια αρχής που διενήργησε την επαλήθευση ή την επιθεώρηση και κοινοποιείται στο ΦΥ.
- 5.** Όταν η οριστική έκθεση προτείνει δημοσιονομική διόρθωση ή/και ανάκτηση, εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο του άρθρου 15.7. Στην περίπτωση αυτή, από το αρμόδιο όργανο του άρθρου 7 εκδίδεται και η σχετική απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης. Η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και η οριστική έκθεση κοινοποιούνται στο ΦΥ με συστημένη επιστολή ή/και με απόδειξη παραλαβής, καθώς και στην Αρχή Παρατυπιών και στην Αρχή Ελέγχου του παρόντος ΣΔΕ. Επίσης, κοινοποιούνται στην Αρχή Πιστοποίησης, εφόσον προκύπτει από επαλήθευση του ΔΠ, στον αρμόδιο ΔΠ εφόσον προκύπτει από επιθεώρηση της Αρχής Πιστοποίησης. Τα στοιχεία διαβιβάζονται επίσης στις αρμόδιες εθνικές αρχές ή στα αρμόδια πειθαρχικά

όργανα ή στις εισαγγελικές αρχές κατά περίπτωση, σύμφωνα με το Εγχειρίδιο διαδικασιών.

6. Στην περίπτωση της διοικητικής επαλήθευσης, εφόσον έχουν κριθεί βάσιμες οι αντιρρήσεις του ΦΥ καταχωρίζονται οι σχετικές δαπάνες σε επόμενη δήλωση δαπανών.

7. Σε περίπτωση επιτόπιας επαλήθευσης ή επαλήθευσης μακροχρόνιων υποχρεώσεων, ο αρμόδιος ΔΠ καταχωρίζει στο ΟΠΣ ΕΟΧ το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την έγκριση της οριστικής έκθεσης και μειώνει αντίστοιχα τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που έχουν ήδη καταχωρισθεί.

8. Σε περίπτωση επιθεώρησης από την Αρχή Πιστοποίησης, ο αρμόδιος ΔΠ καταχωρίζει στο ΟΠΣ ΕΟΧ το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία που ο ΔΠ παραλαμβάνει την οριστική έκθεση επιθεώρησης, και μειώνει αντίστοιχα τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που έχουν ήδη καταχωρισθεί.

9. Τα ποσά των δημοσιονομικών διορθώσεων που επιβάλλονται σε μία πράξη δεν μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν για την εν λόγω πράξη.

10. Η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης συνιστά και απόφαση ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4314/2014. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 15.8 και 15.10 της παρούσας.

Άρθρο 15.7

Όργανα έκδοσης απόφασης

δημοσιονομικής διόρθωσης / ανάκτησης

1. Αρμόδια όργανα για την έκδοση της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης / ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών είναι:

(α) Το αρμόδιο ιεραρχικά όργανο όπου υπάγεται ή εποπτεύει τον ΔΠ, όταν η παρατυπία διαπιστώνεται από τον ΔΠ μετά τη διενέργεια διοικητικής επαλήθευσης του αρ. 15.3, ή επιτόπιας επαλήθευσης του αρ. 15.4, ή επαλήθευσης μακροχρόνιων υποχρεώσεων του αρ. 15.5 της παρούσας.

(β) Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, όταν η παρατυπία διαπιστώνεται μετά τη διενέργεια επιθεώρησης των άρθρων 15.3 και 15.4 από το ΕΣΕ, την Αρχή Παρατυπιών ή την Αρχή Πιστοποίησης.

(γ) Το αρμόδιο ιεραρχικά όργανο όπου υπάγεται ή εποπτεύει τον ΔΠ, όταν η παρατυπία διαπιστώνεται από ελεγκτικές αρχές / όργανα του ΕΟΧ ή εθνικές ελεγκτικές αρχές εκτός της Αρχής Ελέγχου, με βάση τα οριστικά πορίσματα των ελέγχων αυτών.

Άρθρο 15.8

Απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης / ανάκτησης και περιεχόμενο αυτής

1. Στην απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης αναφέρονται τα στοιχεία ταυτότητας της πράξης, του/ων ΦΥ και της παρατυπίας, όπως:

(α) ο κωδικός ΟΠΣ ΕΟΧ (MIS) της πράξης, το Πρόγραμμα ΕΟΧ στο οποίο έχει ενταχθεί, και η ΣΑ μέσω της οποίας χρηματοδοτείται από το ΠΔΕ,

(β) ο φορέας ή οι φορείς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες υπηρεσίες) στους οποίους επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση, και ανά φορέα:

- το ύψος των δημόσιων δαπανών που αυτή αφορά,
- η αναλυτική αιτιολογία της δημοσιονομικής διόρθωσης, με ειδική αναφορά στις διατάξεις που παραβιάστηκαν καθώς και τον τρόπο παραβίασής τους.

2. Στην περίπτωση που προβλέπεται ανάκτηση, στην απόφαση παρατίθενται πέραν των ανωτέρω και τα εξής:

(α) ο φορέας ή οι φορείς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες υπηρεσίες), από τους οποίους αναζητείται το αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό, καθώς και τα τυχόν συνυπόχρεα αυτών πρόσωπα,

(β) το αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό, (γ) η προθεσμία εντός της οποίας δύναται να επιστραφεί το ποσό πριν εφαρμοστούν οι διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων - ΚΕΔΕ (σύμφωνα με το αρ. 15.10 της παρούσας).

3. Η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης / ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντος ποσού υπόκειται στα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 15.9

Καθορισμός του ύψους

της δημοσιονομικής διόρθωσης

1. Αναλογικές δημοσιονομικές διορθώσεις:

Το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, το οποίο επιβάλλεται από τα αρμόδια όργανα, υπολογίζεται, με βάση τις μεμονωμένες παράτυπες δαπάνες που ο ΦΥ δήλωσε στην αρμόδια αρχή διαχείρισης και ισούται προς το ποσό της προκληθείσας ζημίας ή με βάση την αρχή της αναλογικότητας στις περιπτώσεις μη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων από τους ΦΥ.

2. Κατ' αποκοπή διορθώσεις:

Όταν δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί επακριβώς το ποσό της προκληθείσας ζημίας και η εξ ολοκλήρου ακύρωση της παράτυπης δαπάνης θα ήταν δυσανάλογη, ο αρμόδιος ΔΠ ή η Αρχή Πιστοποίησης, επιβάλλει δημοσιονομικές διορθώσεις κατ' αποκοπή, υπολογίζοντας τη βαρύτητα της παράβασης που οδήγησε στη διαπιστωθείσα παρατυπία. Το ποσοστό της κατ' αποκοπή δημοσιονομικής διόρθωσης που εφαρμόζεται στον επηρεαζόμενο πληθυσμό λόγω της εντοπιζόμενης μεμονωμένης ή συστημικής παρατυπίας καθορίζεται με βάση τη βαρύτητα της παράβασης, λαμβάνοντας υπόψη τον Κανονισμό ΕΟΧ και το θεσμικό πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων και τα ισχύοντα για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. έργα του ΕΣΠΑ 2014-2020 και την C(2013) 9527/19.12.2013 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη θέσπιση και έγκριση κατευθυντήριων γραμμών για τον καθορισμό δημοσιονομικών διορθώσεων. Οι κατ' αποκοπή διορθώσεις που αφορούν περισσότερες από μία πράξεις εφαρμόζονται με ευθύνη της Αρχής Πιστοποίησης, η οποία και ενημερώνει τις αρχές που ασκούν καθήκοντα διαχείρισης.

3. Εφόσον οι εντοπισθείσες παρατυπίες επηρεάζουν και μελλοντικές πληρωμές οι οποίες δεν έχουν δηλωθεί ή/και πραγματοποιηθεί και εμπίπτουν στην παρ. 1 διακόπτεται η περαιτέρω συγχρηματοδότηση του επηρεαζόμενου μέρους, με σχετική αναφορά στην απόφαση του άρθρου 15.8.

4. Στην περίπτωση που οι παρατυπίες εμπίπτουν στην παρ. 2 δύναται να συνεχιστεί η συγχρηματοδότηση, αλλά η κατ' αποκοπή διόρθωση εφαρμόζεται σε όλες τις πληρωμές κατά την καταχώρισή τους στο ΟΠΣ ΕΟΧ.

Άρθρο 15.10

Ανάκτηση αχρεωστήτως

ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών

1. Η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης / ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντος ποσού αποτελεί νόμιμο τίτλο βεβαίωσης του χρέους.

2. Μετά από την έγγραφη κοινοποίηση στο ΦΥ μέσω συστημένης επιστολής ή με απόδειξη παραλαβής της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης / ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντος ποσού, ο υπόχρεος οφείλει να καταβάλει, εντός δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών, το ποσό το οποίο έχει καταλογισθεί, σε οποιαδήποτε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.), προσκομίζοντας την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης / ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντος ποσού καθώς και το σημείωμα κατάθεσης που τη συνοδεύει. Η Δ.Ο.Υ. στην οποία καταβάλλονται γνωστοποιεί εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού στην υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση, καθώς και στην Αρχή Πιστοποίησης. Την υπηρεσία ενημερώνει εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών και ο υπόχρεος με την προσκόμιση σε αυτήν των στοιχείων τεκμηρίωσης του καταβληθέντος ποσού.

3. Σε περίπτωση μη επιστροφής του χρηματικού ποσού εντός της προθεσμίας της ανωτέρω παρ. 2, η διαδικασία βεβαίωσης του χρέους ολοκληρώνεται με τη σύνταξη του χρηματικού καταλόγου, από την υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντος ποσού και με την αποστολή του στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) του υπόχρεου.

4. Το προς ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό που βεβαιώνεται στη Δ.Ο.Υ. σύμφωνα με την παρ. 3, επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας και τυχόν λοιπές προσαυξήσεις σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

5. Η αρμόδια Δ.Ο.Υ., μετά την είσπραξη των ποσών που ανακτώνται, ενημερώνει εγγράφως σχετικά την υπηρεσία που συνέταξε το χρηματικό κατάλογο, καθώς και την Αρχή Πιστοποίησης.

6. Τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά, βεβαιώνονται και εισπράττονται ως έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού και εισάγονται στην κατηγορία των ειδικών εσόδων με Κ.Α.Ε. 3940 «Έσοδα από καταλογισμούς σε

φορείς που υλοποιούν προγράμματα της Ε.Ε.» ή κατά περίπτωση ανάλογα με την προέλευση της συνδρομής που αναζητείται.

7. Η ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών σε πράξη που υλοποιείται με συνεργασία φορέων, ακολουθεί επιπρόσθετα τις ειδικότερες προβλέψεις της συμφωνίας συνεργασίας του άρθρ. 7.7, παρ. 2 της παρούσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

Άρθρο 16.1

Εθνικό Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για τον Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 - ΟΠΣ ΕΟΧ

1. Για τις ανάγκες παρακολούθησης της λειτουργίας του ΣΔΕ, παρακολούθησης των προγραμμάτων, των πράξεων και κυρίως για την οικονομική διαχείριση των πόρων του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και πιστοποίησης των δαπανών, χρησιμοποιείται το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

2. Η Ειδική Υπηρεσία ΟΠΣ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με τη συνεργασία του Εθνικού Σημείου Επαφής και της Αρχής Πιστοποίησης, προσαρμόζει και λειτουργεί το ΟΠΣ ΕΟΧ. Το ΟΠΣ είναι ένα κεντρικό πληροφοριακό σύστημα, στο οποίο αποτυπώνεται το σύνολο των στοιχείων που διασφαλίζουν την αποτελεσματική υλοποίηση των προγραμμάτων με την ηλεκτρονική καταχώρηση όλων των δεδομένων υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση και τους ελέγχους σε επίπεδο προγράμματος και πράξεων. Το λογιστικό σύστημα της Αρχής Πιστοποίησης αποτελεί μέρος της εφαρμογής του ΟΠΣ. Το ΟΠΣ παρέχει τις λειτουργίες και διασυνδέσεις με άλλα συστήματα όπως απαιτείται (π.χ. Πληροφοριακό Σύστημα 'e-rde' του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων) που είναι απαραίτητες για την ομαλή υλοποίηση του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021 και αναλογικά με τα ισχύοντα για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020.

3. Σε επίπεδο βάσης δεδομένων, ο σχεδιασμός του συστήματος περιλαμβάνει μία κεντρική βάση, η οποία είναι προσβάσιμη και ενημερώνεται από τους χρήστες (Φορείς Υλοποίησης, Εθνικό Σημείο Επαφής, Διαχειριστές Προγραμμάτων, Αρχή Πιστοποίησης και Αρχή Ελέγχου). Οι παραπάνω υπηρεσίες έχουν προσαρμοσμένη και διαβαθμισμένη πρόσβαση στις λειτουργίες του συστήματος και στην ανάγνωση των δεδομένων.

4. Στο ΟΠΣ ΕΟΧ καταχωρίζονται κυρίως δεδομένα που αφορούν στις διαδικασίες και τα στοιχεία προγραμματισμού, διαχείρισης, υλοποίησης και ελέγχου των πόρων του Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, από τις αρχές διαχείρισης, ελέγχου, υλοποίησης και πιστοποίησης, ανάλογα με το βαθμό εμπλοκής τους και στο κατάλληλο επίπεδο, σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα πρότυπα της παρούσας και του Εγχειρίδιου. Η καταχώριση των δεδομένων αυτών έχει στόχο την παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων, καθώς και την αυτοματοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και τη χρονολογική παρακολούθησή τους. Στο σύστημα πραγματοποιούνται τυποποιημένοι έλεγχοι μέσω των οποίων διασφαλίζεται η αξιοπιστία και ορθότητα των στοιχείων.

5. Για τις ανάγκες σχεδιασμού, ένταξης, παρακολούθησης, ελέγχου, συντονισμού και αξιολόγησης της υλοποίησης του Χ.Μ. ΕΟΧ, το ΟΠΣ ΕΟΧ παράγει τις απαραίτητες αναφορές με βάση τα καταχωρισμένα στοιχεία, σε επίπεδο πράξης (μοναδικός κωδικός MIS), πρόσκλησης, προγράμματος και στο σύνολο της υλοποίησης του Χ.Μ. ΕΟΧ περιόδου 2014-2021.

(α) Ιδιαίτερα οι Φορείς Υλοποίησης είναι υπεύθυνοι για την ενημέρωση του ΟΠΣ ΕΟΧ με τα δεδομένα και έγγραφα των έργων που υλοποιούν και ειδικότερα:

- την υποχρεωτική ενημέρωση με ηλεκτρονικό τρόπο του ΟΠΣ ΕΟΧ για τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου των πράξεων.
- για την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΟΠΣ ΕΟΧ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις.

(β) Οι Φορείς Υλοποίησης όπου εφικτό πραγματοποιούν διασυνδέσεις των Πληροφοριακών Συστημάτων τους με το ΟΠΣ ΕΟΧ για αυτόματη υποβολή στοιχείων.

(γ) Οι Φορείς Υλοποίησης εξασφαλίζουν στα αρμόδια στελέχη τους τις σχετικές υποδομές για την πρόσβαση στο ΟΠΣ ΕΟΧ.

6. Οι Διαχειριστές Προγραμμάτων διασφαλίζουν τη συλλογή και καταχώριση στο ΟΠΣ ΕΟΧ δεδομένων για κάθε πράξη, τα οποία είναι αναγκαία για την

παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιονομική διαχείριση, την επαλήθευση και τον έλεγχο.

7. Οι κανόνες λειτουργίας σε ό,τι αφορά στοιχεία τα οποία επηρεάζουν τις δηλώσεις οικονομικών εκθέσεων (ενδιάμεσων και τελικών), τις προβλέψεις, τις δηλώσεις τόκων, τους ελέγχους και τυχόν επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών από τους φορείς υλοποίησης ή και τους Διαχειριστές Προγραμμάτων καθορίζονται από την Αρχή Πιστοποίησης, σε συνεργασία με το ΕΣΕ.

8. Η Αρχή Πιστοποίησης με τον καθορισμό των κανόνων λειτουργίας του ΟΠΣ διασφαλίζει ότι οι επεξεργασίες γίνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό ΕΟΧ και την παρούσα, καθώς και ότι αυτό αποτελεί ένα ολοκληρωμένο εργαλείο παρέχοντας μία πιστή αποτύπωση της διαδρομής ελέγχου.

9. Οι εφαρμοζόμενες διαδικασίες οργάνωσης και διαχείρισης των οικονομικών μεγεθών των πράξεων διασφαλίζουν την ορθότητα και την ακεραιότητα των στοιχείων τα οποία υποβάλλονται από την Αρχή Πιστοποίησης στην Επιτροπή Χ.Μ. ΕΟΧ. Τόσο ο τύπος των τηρούμενων στοιχείων όσο και οι διαδικασίες επεξεργασίας τους εγγυώνται ολοκληρωμένες, διαφανείς και αξιόπιστες πληροφορίες.

10. Ειδικότερα στο ΟΠΣ ΕΟΧ για τους σκοπούς της πιστοποίησης των πραγματοποιηθεισών δαπανών:

(α) Αποτυπώνεται το σύνολο των οικονομικών στοιχείων των πράξεων με διακριτές εγγραφές και δεν επιτρέπονται συμψηφισμοί.

(β) Καταγράφεται όλη η διαδικασία (αποστολή στοιχείων δαπανών από τον ΦΥ, τα αποτελέσματα τυπικού και ουσιαστικού ελέγχου των ΔΠ επί των στοιχείων δαπανών, προληπτικοί έλεγχοι).

(γ) Γίνεται αποτύπωση και κατηγοριοποίηση διορθώσεων συνεπεία ελέγχων και επαληθεύσεων των σχετικών εθνικών οργάνων και των ελεγκτικών οργάνων της Επιτροπής Χ.Μ. ΕΟΧ.

(δ) Με δεδομένο ότι τα συνολικά ποσά που πιστοποιούνται στο Χ.Μ. ΕΟΧ δημιουργούνται από την επεξεργασία της αποτύπωσης των αναλυτικών παραστατικών δαπανών που τηρούνται στο ΟΠΣ ΕΟΧ σε επίπεδο σύμβασης / νομικής δέσμευσης, διασφαλίζεται η συμφωνία μεταξύ των συνολικών ποσών και των αναλυτικών δικαιολογητικών δαπανών.

11. Ειδικότερες οδηγίες για τις διαδικασίες ΟΠΣ ΕΟΧ περιλαμβάνονται και δύνανται να επικαιροποιούνται στο Εγχειρίδιο διαδικασιών ΕΟΧ. Πρόσθετες οδηγίες ή ενημερώσεις για τους χρήστες του ΟΠΣ ΕΟΧ εκδίδονται από την Ειδική Υπηρεσία ΟΠΣ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σε συνεργασία με το ΕΣΕ και την Αρχή Πιστοποίησης όπου απαιτείται.

Άρθρο 16.2

Μέτρα για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης

Το ΕΣΕ και όλες οι αρχές που μετέχουν στον Χ.Μ. ΕΟΧ συνεργάζονται με τις αρμόδιες υπηρεσίες ή υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ για τη λήψη μέτρων και ανταλλαγή πληροφοριών με σκοπό την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης δράσεων μεταξύ των συγχρηματοδοτούμενων πλαισίων από την Ε.Ε. και τον Χ.Μ. ΕΟΧ. Στο πλαίσιο αυτό, αξιοποιείται κατά το δυνατόν η χρήση ή διασταύρωση πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Άρθρο 16.3

Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μνημόνιο Κατανόησης Χ.Μ. ΕΟΧ 2014-2021, 31.10.2017.

(Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα)

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

ON THE IMPLEMENTATION OF THE EEA FINANCIAL MECHANISM

2014-2021

between

ICELAND,

THE PRINCIPALITY OF LIECHTENSTEIN,

THE KINGDOM OF NORWAY, hereinafter referred to as the "Donor States"

and

THE HELLENIC REPUBLIC, hereinafter referred to as the “Beneficiary State”

together hereinafter referred to as the “Parties”,

WHEREAS Protocol 38c to the EEA Agreement, incorporated into the EEA Agreement by the Agreement between the European Union, Iceland, the Principality of Liechtenstein and the Kingdom of Norway on the EEA Financial Mechanism 2014-2021, establishes a financial mechanism (hereinafter referred to as the “EEA Financial Mechanism 2014-2021”) through which the Donor States will contribute to the reduction of economic and social disparities in the European Economic Area;

WHEREAS the EEA Financial Mechanism 2014-2021 aims to strengthen relations between the Donor States and the Beneficiary State to the mutual benefit of their peoples;

WHEREAS by decision of the Standing Committee of the EFTA States No. 2/2016/SC of 2 June 2016 the Donor States have given the Financial Mechanism Committee, established by a decision of the Standing Committee of the EFTA States No. 4/2004/SC of 3 June 2004, a mandate to manage the EEA Financial Mechanism 2014-2021;

WHEREAS the enhanced co-operation between the Donor States and the Beneficiary State will contribute to securing a stable, peaceful and prosperous Europe, based on good governance, democratic institutions, the rule of law, respect for human rights and sustainable development;

WHEREAS the Parties agree to establish a framework for cooperation in order to ensure the effective implementation of the EEA Financial Mechanism 2014-2021;

HAVE AGREED on the following:

Objectives

1. The overall objectives of the EEA Financial Mechanism 2014-2021 are to contribute to the reduction of economic and social disparities in the European Economic Area and to the strengthening of bilateral relations between the Donor States and the Beneficiary States through financial contributions in the priority sectors listed in paragraph 2. Accordingly, the Parties to this

Memorandum of Understanding shall endeavour to select for funding programmes that contribute to the achievement of these objectives.

2. The financial contributions shall be available in the following priority sectors:

(a) Innovation, research, education and competitiveness;

(b) Social inclusion, youth employment and poverty reduction;

(c) Environment, energy, climate change and low carbon economy;

(d) Culture, civil society, good governance, fundamental rights and freedoms;
and

(e) Justice and home affairs.

Legal Framework

This Memorandum of Understanding shall be read in conjunction with the following documents which, together with this Memorandum of Understanding, constitute the legal framework of the EEA Financial Mechanism 2014-2021:

(a) Protocol 38c to the EEA Agreement on the EEA Financial Mechanism 2014-2021;

(b) the Regulation on the implementation of the EEA Financial Mechanism 2014-2021 (hereinafter referred to as the "Regulation") issued by the Donor States in accordance with Article 10.5 of Protocol 38c;

(c) the programme agreements that will be concluded for each programme;
and

(d) any guidelines adopted by the Financial Mechanism Committee in accordance with the Regulation.

Financial Framework

1. In accordance with Article 2.1 of Protocol 38c, the total amount of the financial contribution is € 1548.1 million in annual tranches of € 221.16 million over the period running from 1 May 2014 to 30 April 2021, inclusive.

2. In accordance with Article 6 of Protocol 38c, a total of € 116,700,000 shall be made available to the Beneficiary State over the period referred to in Paragraph 1.

3. In accordance with Article 3.2.b) of Protocol 38c, 10% of the total amount referred to in paragraph 2 shall be set aside for a fund for civil society.

4. In accordance with Article 10.4 of Protocol 38c and Article 1.9 of the Regulation, the management costs of the Donor States shall be covered by the overall amount referred to above. Further provisions to this effect are set out in the Regulation. The net amount of the allocation to be made available to the Beneficiary State is € 107,947,500.

Roles and responsibilities

1. The Donor States shall make funds available in support of eligible programmes proposed by the Beneficiary State and agreed on by the Financial Mechanism Committee within the priority sectors listed in Article 3.1 of Protocol 38c and the programme areas listed in the Annex to Protocol 38c. The Donor States and the Beneficiary State shall cooperate on the preparation of concept notes defining the scope and planned results for each programme.

2. The Beneficiary State shall assure the full co-financing of programmes that benefit from support from the EEA Financial Mechanism 2014-2021 in accordance with Annex B and the programme agreements.

3. The Financial Mechanism Committee shall manage the EEA Financial Mechanism 2014-2021 and take decisions on the granting of financial assistance in accordance with the Regulation.

4. The Committee shall be assisted by the Financial Mechanism Office (hereinafter referred to as the "FMO"). The FMO shall be responsible for the day-to-day operations of the EEA Financial Mechanism 2014-2021 and shall serve as a contact point.

Designation of authorities

The Beneficiary State has authorised a National Focal Point to act on its behalf. The National Focal Point shall have the overall responsibility for reaching the objectives of the EEA Financial Mechanism 2014-2021 as well as for the implementation of the EEA Financial Mechanism 2014-2021 in the Beneficiary State in accordance with the Regulation. In accordance with Article 5.2 of the Regulation, the National Focal Point, the Certifying Authority, the Audit Authority, and the Irregularities Authority are designated in Annex A.

Multi-annual Programming Framework

1. In accordance with Article 2.5 of the Regulation, the Parties have agreed on an implementation framework consisting of the following financial and substantive parameters:

(a) a list of agreed programmes and the financial contribution from the EEA Financial Mechanism 2014-2021 by programme;

(b) identification of programmes, their objective, their main focus, as appropriate, the grant rate by programme, the bilateral ambitions as well as any specific concerns relating to target groups, geographical areas or other issues;

(c) identification of programme operators, as appropriate;

(d) identification of Donor Programme Partners, as appropriate;

(e) identification of International Partner Organisations, as appropriate;

(f) identification of pre-defined projects to be included in relevant programmes.

2. The implementation framework is outlined in Annex B.

Fund for bilateral relations

In accordance with Article 4.6 of the Regulation the Beneficiary State shall set aside funds to strengthen bilateral relations between the Donor States and the Beneficiary State. The National Focal Point shall manage the use of the fund for bilateral relations and shall establish a Joint Committee for Bilateral Funds in accordance with Article 4.2 of the Regulation.

Annual meetings

In accordance with Article 2.7 of the Regulation an annual meeting shall be held between the FMC and the National Focal Point. The annual meeting shall allow the FMC and the National Focal Point to examine progress achieved over the previous reporting period and agree on any necessary measures to be taken. The annual meeting shall provide a forum for discussion of issues of bilateral interest.

Modification of the annexes

Annex A and B may be amended through an exchange of letters between the FMC and the National Focal Point.

Control and Access to Information

The Financial Mechanism Committee, the EFTA Board of Auditors and their representatives have the right to carry out any technical or financial mission or review they consider necessary to follow the planning, implementation and monitoring of programmes and projects as well as the use of funds. The Beneficiary State shall provide all necessary assistance, information and documentation.

Governing Principles

- 1.** The implementation of this Memorandum of Understanding shall in all aspects be governed by the Regulation and subsequent amendments thereof.
- 2.** The objectives of the EEA Financial Mechanism 2014-2021 shall be pursued in the framework of close co-operation between the Donor States and the Beneficiary State. The Parties agree to apply the highest degree of transparency, accountability and cost efficiency as well as the principles of good governance, partnership and multi-level governance, sustainable development, gender equality and equal opportunities in all implementation phases of the EEA Financial Mechanism 2014-2021.
- 3.** The Beneficiary State shall take proactive steps in order to ensure adherence to these principles at all levels involved in the implementation of the EEA Financial Mechanism 2014-2021.
- 4.** No later than 31 December 2020, the Parties to this Memorandum of Understanding shall review progress in the implementation of this Memorandum of Understanding and thereafter agree on reallocations within and between the programmes, where appropriate. The conclusion of this review shall be taken into account by the National Focal Point when submitting the proposal on the allocation of the reserve referred to in Article 1.11 of the Regulation.

Entry into Force

This Memorandum of Understanding shall enter into force on the day after the date of its last signature.

Signed in Athens on 31.10.2017

For the Hellenic Republic

Alexis Charitsis

Alternate Minister

Ministry of Economy & Development

This Memorandum of Understanding is signed in four originals in the English Language.

Signed in Brussels on 27.10.2017

For Iceland

H.E. Bergdís Ellertsdóttir, Ambassador, Head of the Icelandic Mission to the European Union

Signed in Brussels on 27.10.2017

For the Principality of Liechtenstein H.E. Sabine Monauni, Ambassador, Head of the Liechtenstein Mission to the EU

Signed in Athens on 31.10.2017

For the Kingdom of Norway

Jens Frølich Holte

State Secretary, Ministry of Foreign Affairs

ANNEX A

National management and control structures

1. National Focal Point

The 'Special Service of Planning, Coordination and Monitoring of the Implementation of Financial Mechanisms of the European Economic Area' shall act as the National Focal Point.

The 'Special Service of Planning, Coordination & Monitoring of the Implementation of Financial Mechanisms of the European Economic Area' is a Directorate level entity dedicated exclusively to the EEA Grants within the General Secretariat for Public Investments and the National Strategic

Reference Framework (NSRF), within the Ministry of Economy and Development.

The Head of the National Focal Point reports to the Secretary General for Public Investments and the NSRF of the Ministry of Economy and Development.

The roles and responsibilities of the National Focal Point are stipulated in the Regulation, in particular Article 5.3 thereof.

2. Certifying Authority

The 'Special Service Certifying and Verifying Authority of co-financed programmes' shall act as the Certifying Authority.

The Special Service Certifying and Verifying Authority is a Directorate level entity within the General Secretariat for Public Investments and the NSRF, within the Ministry of Economy and Development.

The Head of the Certifying Authority reports to the Secretary General for Public Investments and the NSRF of the Ministry of Economy and Development.

The Certifying Authority is functionally independent of the Audit Authority, the Programme Operators and the National Focal Point.

The roles and responsibilities of the Certifying Authority are stipulated in the Regulation, in particular Article 5.4 thereof.

3. Audit Authority

The Financial Audit Committee (hereafter EDEL) shall act as the Audit Authority.

EDEL is an entity at General Directorate level within the General Secretariat of Fiscal Policy, within the Ministry of Finance. EDEL is supported by two Directorates: the Audit of Co-financed Programmes Directorate and the Audit Planning and Evaluation Directorate.

The Head of the Audit Authority reports to the Secretary General of Fiscal Policy of the Ministry of Finance.

The Audit Authority is functionally independent of the National Focal Point, the Certifying Authority and the Programme Operators.

The roles and responsibilities of the Audit Authority are stipulated in the Regulation, in particular Article 5.5 thereof.

4. Irregularities Authority

The National Focal Point shall be responsible for the preparation and submission of irregularities reports.

The roles and responsibilities of the Irregularities Authority are stipulated in the Regulation, in particular Article 12.3 thereof.

5. Strategic Report

In accordance with Article 2.6 of the Regulation, the National Focal Point shall annually submit to the FMC a Strategic Report on the implementation of the EEA Financial Mechanism 2014-2021 in the Beneficiary State. The Strategic Report shall be submitted to the FMC at least two months before the annual meeting unless otherwise agreed.

6. Organigram

The organization chart of the key public authorities at national level for the EEA Financial Mechanism 2014-2021 in the Hellenic Republic is presented below:

ANNEX B

Implementation framework

In accordance with Article 2.5 of the Regulation, the Parties to this Memorandum of Understanding have agreed on an implementation framework outlined in this Annex.

1. Financial parameters of the implementation framework

	Hellenic Republic	EEA FM contribution	National contribution
	Programmes		
1	Innovation, Business Development and SMEs	€21,500,000	N/A
2	Roma Inclusion and Empowerment	€5,000,000	€2,000,000

3	Local Development and Poverty Reduction	€6,500,000	N/A
4	Water Management	€4,000,000	€1,000,000
5	Renewable Energy, Energy Efficiency	€7,500,000	€2,500,000
6	Good Governance, Accountable Institutions, Transparency	€7,000,000	€1,235,295
7	Asylum and Migration (Capacity building of national asylum and migration management systems)	€16,500,000	€2,911,765
8	Asylum and Migration (Addressing urgent needs for the reception and screening of new arrivals and for the accommodation of vulnerable groups)	€16,500,000	N/A
9	Civil Society	€12,000,000	N/A
	Other allocations		
	Technical assistance to the Beneficiary State (Art. 1.10)	€1,750,500	N/A
	Reserve (Art. 1.11)	€5,790,939	N/A
	Reserve for completion of projects under FM 2009-2014 (Art. 1.12)	€1,572,061	N/A
	Fund for bilateral relations (Art. 4.6.1)	€2,334,000	N/A
	Net allocation to the Hellenic Republic	€107,947,500	€9,647,060

2. Specific concerns

Bilateral relations between the Donor States and the Hellenic Republic shall be strengthened with the aim of stimulating and developing long-term cooperation within all areas listed in the Annex to Protocol 38c. It is also an ambition to strengthen bilateral cooperation at political level and European level in areas of common interest.

3. Substantive parameters of the implementation framework

The programmes described below are to be implemented subject to the approval of the FMC, in accordance with Article 6.3 of the Regulation.

A. Programme: Innovation, Business Development and SMEs

<i>Programme objective:</i>	Increased value creation and sustainable growth
<i>Programme grant:</i>	€21,500,000
<i>Programme co-financing:</i>	Not applicable
<i>Programme Operator:</i>	The Financial Mechanism Office in accordance with Article 6.13 of the Regulation. Innovation Norway is appointed Fund Operator in accordance with paragraph 4 of Article 6.13 of the Regulation.
<i>Donor programme partner(s):</i>	Not applicable
<i>Programme area(s):</i>	Business Development, Innovation and SMEs
<i>Special concerns:</i>	<p>In order to leverage synergies with other available funding mechanisms and facilitate capacity building and transfer of knowledge, the Hellenic Fund for Entrepreneurship and Development (ETEAN SA) shall be actively involved in the programme development and implementation as a National Programme Partner, including as a member of the Cooperation Committee.</p> <p>With the aim of leveraging the programme grant and contributing to the co-financing at project level, ETEAN shall endeavour to make available up to 100% of the total contribution to the programme from the EEA FM, through already existing financial instruments, loans and/or guarantees to the funded projects.</p> <p>The programme shall address the following main focus areas: Green Industry Innovation, Blue Growth and ICT. The</p>

	allocation to “Green Industry Innovation” shall be specified in the concept note.
<i>Bilateral ambitions:</i>	€150,000 shall be allocated to the programme from the fund for bilateral relations. This does not prevent the Joint Committee for Bilateral Funds from allocating additional funds to the programme.

B. Programme: Roma Inclusion and Empowerment

<i>Programme objective:</i>	Enhanced inclusion and empowerment of Roma
<i>Programme grant:</i>	€5,000,000
<i>Programme co-financing:</i>	€2,000,000
<i>Programme Operator:</i>	Ministry of Labour, Social Security and Social Solidarity (Executive Authority - Sector of Employment and Social Economy)
<i>International Partner Organisation:</i>	European Union Agency for Fundamental Rights (EU FRA)
<i>Programme area(s):</i>	Roma Inclusion and Empowerment
<i>Special concerns:</i>	<p>The programme shall contribute to the development of a strategy to address the most acute housing challenges of the Roma communities in Greece, including through social housing measures. A pre-defined project for this purpose, to be implemented by the Special Secretariat for the Social Inclusion of Roma, addressing also other elements of Roma inclusion, shall be considered in the concept note development stage.</p> <p>A potential pre-defined project on the establishment of a ‘Task Force Unit for Inclusion and Empowerment of Roma’, within the Ministry of Labour, Social Security and Social Solidarity, shall be considered. This project will aim to assist the Roma community to participate actively</p>

	<p>in the planning, monitoring and implementation of policies that affect them.</p> <p>Up to €2 million of the total eligible expenditure of the programme shall be allocated to an open call or a small grant scheme, with the aim of empowering the most deprived Roma communities, mainly through soft measures.</p>
<i>Bilateral ambitions:</i>	<p>€50,000 shall be allocated to the programme from the fund for bilateral relations. This does not prevent the Joint Committee for Bilateral Funds from allocating additional funds to the programme.</p>

C. Programme: Local Development and Poverty Reduction

<i>Programme objective:</i>	Strengthened social and economic cohesion
<i>Programme grant:</i>	€6,500,000
<i>Programme co-financing:</i>	Not applicable
<i>Programme Operator:</i>	The Financial Mechanism Office in accordance with Article 6.13 of the Regulation.
<i>Programme area(s):</i>	Local Development and Poverty Reduction
<i>Special concerns:</i>	<p>The programme shall build on the activities implemented and results achieved under the GR08 programme of the EEA Financial Mechanism 2009-2014. Pre-defined projects, to be implemented by Solidarity Now and Athens Municipality with these objectives, shall be elaborated in the concept note.</p> <p>A grant of up to €1.5 million from the programme shall be set aside for a project addressing refugee children, anti-discrimination and combatting hate speech in the</p>
Τεύχος 526/19.02.2020	<p>B'</p> <p>ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ 6111</p>

<i>Bilateral ambitions:</i>	<p>education system, implemented in co-operation between the Hellenic Ministry of Education and the European Wergeland Centre.</p> <p>€50,000 shall be allocated to the programme from the fund for bilateral relations. This does not prevent the Joint Committee for Bilateral Funds from allocating additional funds to the programme.</p>
-----------------------------	---

D. Programme: Water Management

<i>Programme objective:</i>	Improved environmental status in ecosystems and reduced adverse effects of pollution and other human activities
<i>Programme grant:</i>	€4,000,000
<i>Programme co-financing:</i>	€1,000,000
<i>Programme Operator:</i>	Ministry of Environment and Energy (Executive Authority - Sector Environment)
<i>Programme area(s):</i>	Environment and Ecosystems
<i>Special concerns:</i>	<p>The programme shall address the water management needs of particularly vulnerable areas and islands, including through support to projects aiming at water saving and desalination. The programme shall encourage the increased exploitation of innovative technologies, including renewable energy solutions, and this objective shall be clearly reflected in the concept note.</p> <p>Awareness-raising activities shall be supported through a small grant scheme.</p>
<i>Bilateral ambitions:</i>	€50,000 shall be allocated to the programme from the fund for bilateral relations. This does not prevent the Joint Committee for Bilateral Funds from allocating additional funds to the programme.

E. Programme: Renewable Energy, Energy Efficiency

<i>Programme objective:</i>	Less carbon intensive energy and increased security of supply
<i>Programme grant:</i>	€7,500,000
<i>Programme co-financing:</i>	€2,500,000
<i>Programme Operator:</i> <i>Programme area(s):</i> <i>Special concerns:</i>	Centre For Renewable Energy Sources and Saving (CRES) Renewable Energy, Energy Efficiency, Energy Security The programme shall support the implementation of innovative solutions to increase renewable energy production and energy efficiency, including in public
	social infrastructure. The specific target groups and supported measures shall be further elaborated in the concept note.
<i>Bilateral ambitions:</i>	€50,000 shall be allocated to the programme from the fund for bilateral relations. This does not prevent the Joint Committee for Bilateral Funds from allocating additional funds to the programme.

F. Programme: Good Governance, Accountable Institutions, Transparency

<i>Programme objective:</i>	Integrity and accountability of public administration improved
<i>Programme grant:</i>	€7,000,000
<i>Programme co-financing:</i>	€1,235,295
<i>Programme Operator:</i>	Ministry of Administrative Reconstruction (Executive Authority - General Directorate for Policy Reform and eGovernment)

<i>International Partner Organisation:</i>	Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD)
<i>Programme area(s):</i>	Good Governance, Accountable Institutions, Transparency
<i>Special concerns:</i>	<p>The programme shall support the following key intervention areas to increase the efficiency and transparency of the Greek public sector:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Measures contributing to the reform and digitalisation of Greek public administration, including the increased provision of e-government services through the development of the Citizen Service Centres Network (KEP); 2. Measures implemented by the General Secretariat against Corruption, in cooperation with the OECD, with the aim of following up the National AntiCorruption Action Plan; 3. Measures reinforcing the Greek Ombudsman's Office, in cooperation with the EU Agency for Fundamental Rights (EU FRA). <p>The specific allocations and activities under the abovementioned measures shall be elaborated in the concept note.</p>
<i>Bilateral ambitions:</i>	<p>€100,000 shall be allocated to the programme from the fund for bilateral relations. This does not prevent the Joint Committee for Bilateral Funds from allocating additional funds to the programme.</p> <p>Efforts shall be made to involve Norwegian partners in a bilateral initiative in the area of e-governance.</p>

G. Programme: Asylum and Migration (Capacity building of national asylum and migration management systems)

<i>Programme objective:</i>	Functioning national asylum and migration management systems ensured and the right to seek asylum safeguarded
<i>Programme grant:</i>	€16,500,000
<i>Programme co-financing:</i>	€2,911,765
<i>Programme Operator:</i>	Ministry of Interior (European and Development Programs Division, EDPD)
<i>Donor Programme Partner(s):</i>	Norwegian Directorate of Immigration (UDI)
<i>Programme area(s):</i>	Asylum and Migration
<i>Special concerns:</i>	<p>Building on the results achieved in the GR06 programme implemented under the EEA Financial Mechanism 20092014, the programme will assist the capacity building of the national asylum and migration management system. Special attention and priority shall be given to ensuring legal protection and care for the most vulnerable groups of asylum seekers, in particular unaccompanied children.</p> <p>The programme shall contribute to a well-functioning asylum system, enabling asylum-seekers to bring forward their claim for international protection, have their claim processed in due time and be offered accommodation during the processing of their case.</p> <p>No more than 60% of the total eligible expenditure of the programme shall be available for infrastructure (hard measures).</p> <p>The programme shall enhance the interaction and cooperation with relevant civil society organisations. For this purpose, a dedicated open call or a small grant scheme shall be explored during the development of the concept note.</p>

	The relevant public institutions in the Hellenic Republic in charge of the asylum and migration policy area in question, in particular the Ministry of Migration Policy, shall be actively involved in the preparation and implementation of the programme. The Ministry of Migration Policy will participate in the Cooperation Committee.
<i>Bilateral ambitions:</i>	€125,000 shall be allocated to the programme from the fund for bilateral relations. This does not prevent the Joint Committee for Bilateral Funds from allocating additional funds to the programme.
6114	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Β' 526/19.02.2020

H. Programme: Asylum and Migration (Addressing urgent needs for the reception and screening of asylum seekers and for the accommodation of vulnerable groups)

<i>Programme objective:</i>	Functioning national asylum and migration management systems ensured and the right to seek asylum safeguarded
<i>Programme grant:</i>	€16,500,000
<i>Programme co-financing:</i>	Not applicable
<i>Programme Operator:</i>	The Financial Mechanism Office in accordance with Article 6.13 of the Regulation. The Financial Mechanism Office shall appoint a Fund Operator in accordance with a procedure agreed by the Donor States.
<i>Donor Programme Partner(s):</i>	Norwegian Directorate of Immigration (UDI)
<i>Programme area(s):</i>	Asylum and Migration
<i>Special concerns:</i>	Building on the results achieved in the GR05 programme implemented under the EEA Financial Mechanism 20092014, the programme shall give priority to ensuring

	<p>support and care for vulnerable groups of asylum seekers, in particular unaccompanied children.</p> <p>Priority shall be given to supporting accommodation and services in open reception centres for asylum seekers, in particular focusing on vulnerable groups of asylum seekers.</p> <p>The programme shall enhance civil society organisations in the sector and strengthen their interaction and cooperation with relevant public entities.</p> <p>Pre-defined projects related to voluntary return through the International Organisation for Migration (IOM) and a continuation of the projects operated by UNHCR and the Norwegian Refugee Council under the GR05 programme (2009-2014), providing assistance to asylum seekers' accommodation in Greece and capacity building of Greek authorities, shall be considered during the development of the concept note.</p> <p>The Ministry responsible for asylum policy, the Ministry of Migration Policy, shall participate as an observer in the Cooperation Committee and be involved and consulted on programme development and implementation.</p>
<i>Bilateral ambitions:</i>	<p>€125,000 shall be allocated to the programme from the fund for bilateral relations. This does not prevent the Joint Committee for Bilateral Funds from allocating additional funds to the programme.</p>

I. Programme: Civil Society

<i>Programme objective:</i>	Civil society and active citizenship strengthened and vulnerable groups empowered
<i>Programme grant:</i>	€12,000,000
<i>Programme co-financing:</i>	Not applicable

<i>Programme Operator:</i>	The Financial Mechanism Office in accordance with Article 6.13 of the Regulation.
<i>Programme area(s):</i>	Civil Society

J. Projects under the EEA Financial Mechanism 2009-2014 eligible for funding through the reserve referred to in Article 1.12 of the Regulation

Name and number of project

Recording of and technical responses to coastal erosion of touristic Aegean island beaches (GR02-001)

Supply, installation and commissioning of upgrading and modernizing the desalination plant, the water refinery and quality of production and distribution for potable water for Los Municipality (GR02- 002)

Implementation of an integrated marine monitoring programme (GR02-0003)

Supply of portable desalination unit in Oia village (GR02-004)

Supply of desalination units for Pserimos and Telendos islands (GR02-005)

Improving knowledge and increasing awareness for wetland restoration in Attica Region (GR02-006)

Procurement, installation and start-up of a quality Control, quality improvement and distribution system for drinking water of Leros Municipality (GR02-0007)

Improving the knowledge in determining the minimum water level and flow of water bodies (GR02-008)

Innovative solutions to climate change adaptation and governance in the water management of the Region of Crete - Aquaman (GR02-009)

Identification, consequences and management of the anoxic zone of Amvrakikos gulf (NW Greece) (GR02-0010)

Marine spatial planning in the Aegean Sea for the protection and conservation of biodiversity (GR02-0012)

Design of an intelligent system for sustainable management of water networks: application to Crete (GR02-0013)

Integrated environmental study and mapping for the improvement of the river basin management plans and the coastal zone of river Sperchios (GR02-0014)

Total amount allocated from reserve	€1,572,061
--	-------------------

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 4 Φεβρουαρίου 2020

Οι Υπουργοί Υφυπουργός Οικονομικών Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ